

**นางสาว
ปาริชาติ**

วารสารข้าราชการ

วารสารเพื่อความก้าวหน้า
ของข้าราชการ

ฉบับเดือนกันยายน สกน

ในเล่มมีทั้งวิชาการบริหารงานบุคคล
กฎหมายและระเบียบใหม่ที่น่าสนใจ
ตอบปัญหากฎหมาย ปัญหาคลัง

ทัศนะจากสื่อมวลชน
ทัศนะจากผู้อ่าน

บทความและข้อเขียนที่น่าสนใจหลายเรื่อง

และคอลัมน์ประจำครบถ้วน

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๓.๕๐ บาท
ที่บริการสวัสดิการ ก.พ.
สำนักงาน ก.พ.

ทิมายุกา โหตุ มหาราชาธิ

อ้าองค์พระร่มเกล้า	พระนางเจ้าเจริญศรี
บรมนาถราชินี	พิลาสเลิศโฉมนาง
แห่งพระประมุขชาติ	คู่พระราชหฤทัยจก
ข้าพระบาทขอน้อมวาง	ศิโรตม์แทบพระบหมาลัย
คานนทบรรจบ	ราชสมภพพระนงคราญ
วารสารข้าราชการ	บรรลือศัพทถวายเสียง
อัญเชิญพระรัตนตรัย	และไทเทพยดาเผด็จ
โปรดบ้องประคองเคียง	พระนางเจ้าจำเริญรมย์
พรังพร้อมพระพรชัย	ทรงหมายไฉสฤชศีสม
ราชภูรีวันชัยชื่นชม	อยู่ใต้เบื้องพระบารมี
เกลิงรัฐฉัตรธารง	คู่พระองค์พระจักรี
ตลอดกาลนานปี	พร้อมพระโอรสธิดา
ศัตราชาติราชอรินทร์	จงพึงภินท์ด้วยเดชา
นภาพสองกษัตรา	พลกลุ่เกษมสานต์

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้จัดทำวารสารข้าราชการ

วารสารข้าราชการเป็นวารสารรายเดือน เพื่อเผยแพร่
วิทยาการด้านบริหารงานบุคคล และแนวคิดในการ
ปฏิบัติราชการ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ
เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

เจ้าของ บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ที่ปรึกษา พันเอก จินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.
นายประวิทย์ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.
นายโสธร สุจริตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กองจัดการ ร.อ. ผจง คันตเฉลิมรัตน์ ผู้จัดการ
นายสมพงษ์ ตรีวัฒน์ ผู้ช่วยผู้จัดการ

บรรณาธิการ นายสำราญ ดาวรายคุ่ม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์ และ
ผู้ช่วยผู้จัดการบริการสวัสดิการ ก.พ.

กองบรรณาธิการ นายอระ แก้วไชโย ดร. วิลาศ สิงหวิชัย
นายเชียร ธรรมาธิปต์ นายประเชษฐ วาคกลิ่นหอม
นายเสริมสุข โกวิทวานิช นายชุมพล ศิลปอาชา
นายพลสิทธิ์ หนูชัย นายบุรวัช นามวัฒน์
นายศกัรินทร์ สุวรรณโรจน์ นายสุพจน์ สาทรกิจ
นายอุคม มุ่งเกษม นายกำพล มงคลทองศักดิ์

ข้อเขียนในวารสารข้าราชการ เป็นความคิดเห็นส่วนตัว
ของผู้เขียน ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความคิดเห็นของ
บรรณาธิการและคณะผู้จัดทำ

การบอกรับ สมาชิกชำระค่าบำรุงรวมค่าส่ง ๓๕ บาท คอปี
ถึงผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพหลโยธิน
ข้างทำเนียบรัฐบาล พระนคร ส่งจ่าย ป.ณ. หน้าพระลาน
หรือติดต่อทางโทรศัพท์ ๘๐๔๔๔๔ หรือ ๘๐๓๓๓๓ คือ ๓๔

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์ ๑๐๐ ถนนคานี บางลำภู
พระนคร โทร. 819656
นางจรัส อ่องจวิศ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

วารสาร ข้าราชการ

สารบัญ

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๓

บทบรรณาธิการ	๑
พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	๒๐
กัมพูชา: ข้อพิพาทอาณาเขตชายแดน ของสหรัฐและไทย	๒๒
หลักประจักษ์ในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ในฐานะหัวหน้า	๒๘
ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่ ข้าราชการประจำเข้าดำรงตำแหน่ง ข้าราชการประจำในมหาวิทยาลัย	๓๘

กฎหมายและระเบียบใหม่

ทัศนะจากสื่อมวลชน	๔๓
ภาษาอังกฤษ	๔๗
คอบัญชีกฎหมาย และ บัญชีการค้า	๖๐
ข้อข้อยกเว้น	๖๘

ปก : สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

บทบรรณาธิการ

สภาพของราชการไทย

วารสารข้าราชการชนาคำถามในคอลัมน์ “ปัญหาประจำวัน” ของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันจันทร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ มาลงเป็นข้อเตือนใจท่านผู้อ่านถึงสภาพการทำงานของเรา เพื่อที่จะได้ช่วยกันคิดหาทางแก้ไขหรือให้ผู้ที่อยู่ในข่ายของการกระทำในบทความนี้ ได้สำนึกและละอายบ้าง

ด้วยชาติบ้านเมืองของเราเวลานี้ถูกนักการเมือง นักการครองเมือง นักฉวยโอกาส และนักแสวง อำนาจใช้เป็นเวที แสดง กันอย่างหนัก เวทีนี้แหละครับ ซึ่งจะทำให้เราๆ ที่เป็นผู้ชม ได้เห็นถนัดตาว่า ใครเป็นแคนดี ใครเป็นคนชั่ว ใครโง่ ใครฉลาด และบนเวทีนี้บุคคลที่ขึ้นไปแสดง ที่เราเลือกขึ้นไปบ้าง สะเออะขึ้นไปเองบ้างนั้น เราย่อมมีสิทธิวิพากษ์วิจารณ์การกระทำใดๆ ของเขาได้ เพราะการกระทำผิดกระทำชั่วของพวกเขาเหล่านั้น ประเทศชาติเป็นผู้รับคนไทยทั้งชาติเป็นผู้รับกรรมนั้น ประวัติศาสตร์บอกเราได้เป็นอย่างดีว่า กรรมชั่วที่นักการเมืองเลวๆ ก่อขึ้นทำให้ประเทศชาติพินาศล่มจมมาแล้ว เช่น กินสินบาทคาดสินบนบ้าง ปลุกครองบ้านเมืองด้วยความชื้อห่อไม่เอาไหนบ้าง เหล่านี้ จึงเป็นความจำเป็นที่เราๆ ต้องชี้แจงให้เจ้าตัวรู้สึก เพราะถ้า

เขาเหล่านั้น เป็นบุคคลธรรมดาไม่ขึ้นไปอยู่บนเวทีการเมือง เราก็ไปลวงลาเสรีภาพของเขาไม่ได้ เขาจะฉิบหายวายวอด ทำลายวงศ์ตระกูลไปก็เป็นเรื่องส่วนตัวของเขา แต่ขึ้นมายืนบนเวทีแล้วกลับร้องลั่นบ้านลั่นเมืองไม่ให้ใครมาแตะต้องตัว อนิจจา น่าสังเวช เห็นนักการเมืองน่าจะรู้ตัวดีว่า เป็นผู้รับใช้ประชาชนโดยทำงานเพื่อชาติ คงจะชื้อห่อขนาดไหนไม่รู้ว่า อันนักการเมืองนั้น ประชาชนเขาจะต้องรู้ขนาดว่า ตั้งแต่ล้มตาดิน จนหลับตานอนนั้น ทำอะไรบ้างแอบไปทำงานหน้าไวที่ไหนบ้าง เขามองแม้กระทั่งวงศาวานวนเครือ ของนักการเมืองเหล่านั้นว่า ประพฤติตัว กันสม กับเป็น ญาติของ นักการเมืองผู้ทรงเกียรติหรือไม่

อันปัจจุบันนี้ บนเวทีการเมืองของเรา กำลังแสดงความสามารถกันด้วยระบบพรรค คณะ

รัฐบาลประกอบไปด้วยทหารบกเป็นส่วนใหญ่ พลเรือนนอกนั้นเป็นฝ่ายค้าน เป็นอิสระไปตามระเบียบ อันประเทศไทยนั้น ตามความเห็นของผมคณะรัฐบาลเป็นใครก็ได้ ขอให้มีความสุจริตเที่ยงธรรม ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่พวกพ้อง เพราะกระทรวงทบวงกรมต่างๆ นั้น เขาตั้งมานานแล้ว เจ้าหน้าที่เขาชำนาญงานในหน้าที่ตามที่ได้เรียนมาเป็นอย่างดี ปลัดกระทรวง อธิบดีกรมกองต่างๆ เขาทำงานของเขาได้ คณะรัฐมนตรีเพียงแต่คอยควบคุมนโยบายและท้องคาถา “กูไม่โกง—กูไม่โกง” แบบหม่อมเสนีย์เท่านั้นเป็นใช้ได้ สึกเหนือศึกได้มีมากเป็นหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมไป เสนาธิการชั้นยอดของเราตั้งแต่อดีตมาก็ยังไม่เคยแพ้ใครเลย การศึกษาก็ให้กระทรวงศึกษาเขารว่กันไป เด็กคนไหนหัวดีสอบคัดเลือกได้ก็ให้เข้าเรียนไป สอบเข้าไม่ได้ก็ให้หันไปทางอื่น ตัวเป็นรัฐมนตรีอย่าไปฝากเด็กเข้า มันไม่ยุติธรรม เสียชื่อวงศ์ตระกูลที่ผู้ใหญ่อุตสาหะสร้างสมมา ข้ายังมีภาระสนับสนุนให้เด็กโง่ๆ เข้าเรียนชั้นสูง และเมื่อเซ็นสำเร็จออกมา ก็กลายเป็นผู้ใหญ่สติๆ ทำงานตำแหน่งใหญ่โตด้วยความซื่อทื่อให้ชาติรับกรรมเสียอีก เรื่องมันถึงได้เป็นยังงี้ เออะอะอะไรก็ใช้ “นโยบายอยู่เหนือเหตุผล” เป็นงั้นไปแล้ว ผลของมันในเวลาไหนหรือครับ ท่านๆ บนเวทีแสดงฝีมือ

ออกมาแล้ว สารพัดครับ ทุกกระทรวงทบวงกรมเต็มไปด้วยการวิ่งเต้นติดต่อให้สินบาทคาดสินบนข้าราชการมีกิจการทำมาค้าขาย ตัวรัฐมนตรีเองไปเป็นประธานบริษัทใหญ่ๆ ลูกเมียวิ่งเต้นกันให้ควักรัฐบาลจะทำอะไรขึ้นมา ข้าราชการทุกที ผลประโยชน์แทนที่จะตกเป็นของประเทศชาติ ถูกตัดถูกโกงไปเสียก่อน อิทธิพลเต็มบ้านเต็มเมือง รัฐเก็บภาษีไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะพวกนี้แอบค้าแอบทำกันแบบหลบเลี่ยงใช้กิจการทหารบังหน้าก็มาก ผู้คนใช้เงินติดสินบนหลักเลียงกฎหมายได้สารพัดเลียงการเกณฑ์ทหาร ทำผิดกลายเป็นถูก เรื่องราชการตั้งแต่น้อยจนถึงใหญ่ โทइनสมัยนี้ ขนอยู่กับการวิ่งเต้น ใช้สินบนความเที่ยงธรรมมันจะอยู่ได้ยังไงครับ และพฤติกรรมเช่นนี้ยังนับวันยิ่งฝังรากลึกกลงไปในจิตใจของชนประชาชนเล็กเชือก้อในระบอบราชการเห็นแก่ตัว ใช้การวิ่งเต้นกัน แข่งขันในการประกอบอาชีพ หมดเปลืองไปเท่าใดก็บวกลงในราคาสินค้า จิตใจผู้คนเสื่อมโทรมลงไปทุกวัน มันอาจจะยังไม่พินาศลงไปวันนี้อะไรครับ แต่วันข้างหน้าหากยังเป็นเช่นนี้อยู่ มันจะย่อยยับกันขนาดไหน เพราะคนที่มีอิทธิพลอยู่ในขณะนี้ต้องตายไปอำนาจเปลี่ยนมือ กมลสันดานที่ถูกอบรมเลวอยู่ตลอดเวลาเช่นทุกวันนี้ จะทำให้สภาพการณ์เลวร้ายลงไปอีก ความจริงผมไม่อยากจะคิดเลยว่า ที่ทำ

อะไรกันลงไปเวลานั้นคิดว่าใครเขาไม่รู้? รู้
ครับ เขารู้กันทั่ว ผมคิดว่า น.ส.พ. ก็รู้ แต่
เขียนออกมาแค่ ๑ ใน ๑๐๐ เท่านั้น เพราะ
อะไรหรือครับคนจึงรู้ เพราะพวกนี้ได้ขึ้นไปอยู่
บนเวทีตามที่ไดกล่ามาแล้ว เขาทำอะไรวงศ์ญาติ
ทำอะไรคนเขารูหมด ชชาติไทยมิใช่เป็นของพวก
พวกเดียวครับ ทำงานดีประชาชนก็ดีด้วยไม่เดือด
ร้อน ทำงานเลวก็เดือดร้อนกันทั้งชาติ ภาษีแพง
ข้าวของแพง ไฟฟ้าแพง ประปาแพง สาธารณ-
ูปโภคแพง จะไม่ให้คนในชาติเขาโวยได้อย่างไร
เมื่อเป็นเช่นนี้คอมมิวนิสต์มันก็ฉวยโอกาส รัฐบาล
ทำงานไม่ทั่วถึง มือไม่สะอาด ปลอมช่องโหว่ไว้
ที่ไหนมันก็เข้าไปที่นั่น คนนี้ครับใครมาช่วยก็ต้อง
ชอบใจกันก่อน ยิ่งเมื่อถูกชี้ให้มองเห็นชัดและเมื่อ
มันให้ความหวังดีกว่าที่เป็นอยู่ก็เอา ดูจะดีกว่าที่จะ
ไม่มีความหวังเอาเสียเลย แต่เรื่องนี่ยาไปตกใจ
คอมมิวนิสต์ในเมืองไทยแก้ไขง่ายมาก ไม่ต้องไป
ยิงกับเขาหรอกครับ คนไทยที่หลงผิดเหล่านี้ แก่ที่
ตัวคณะรัฐบาลก่อน หยุดสินบาทคาดสินบนทั้งหลาย
การค้าทั้งหลาย การวิ่งเต้นทั้งหลายอิทธิพลทั้งหลาย
อายุก็มาก ๆ กันแล้ว ตายไปจะทิ้งเงินหรือทิ้ง
คุณงามความดีกันเล่าครับ ลูกหลานข้างหลังจะได้
อยู่เย็นเป็นสุข ไม่ต้องถูกอึกพวกหนึ่งตามล้าง

ผลาญ ที่มี ๆ กันอยู่แล้วก็น่าจะพอครับ ผู้ใหญ่ไม่
เอาเสียอย่างเดียวผู้น้อยมันก็ไม่กล้า ระบบราช-
การก็มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ประเทศเราจนก็อยู่กัน
อย่างประสาจน และที่มันใจที่สุดก็คือในองค์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่บ้านเมืองยังไม่ลุก
เป็นไฟอดทนกันอยู่ได้จนทุกวันนี้ เพราะพระบาร-
มีพระองค์คุ้มครองเมืองอยู่ สำนึกกันหรือไม่ คน
ไทยกลัวคนหรือ? มือถือปืนอย่างนี้กว่าหยุดคน
ไทยได้ เรื่องนี้พิสูจน์ง่ายนิดเดียว หากวันใด
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์
ให้คนไทยไปดอนญ่าที่ท้องสนามหลวงเพียงคนละ
ตัน รับรองว่าตันญ่าที่ท้องสนามหลวงไม่พอให้
ดอนเมื่อใดก็เมื่อนั้น รู้ไว้เสียด้วย นักการเมือง
ทั้งหลายทำตัวกันเสียใหม่ให้ดี อัญเชิญพระบารมี
ไว้เหนือเกล้าคนไทยที่เป็นคอมมิวนิสต์นะ ได้
พระบารมีแผ่ไปถึง เลิกไปเองแหละครับ เราอยู่
ของเราอย่างยังอยู่กันได้และถ้ายังอยู่กันอย่างดีกว่านี้
ทำไมเจ้าสิ่งเลวร้ายจะไม่หมดไปเอง

ที่ผมตัดสินใจเขียนมาถึงคุณชายครั้งนี้ เพราะ
สำนึกว่า คนรุ่นเราเนี่ย ควรกระทำ แก่ไข ไม่ควร
ปล่อยเหตุการณ์เช่นนี้ไว้ให้เป็นภาระแก่ลูกหลาน
มันจะเลวร้ายจนเกินแก้ เพราะวิธีแก้ไขในตอนนี
ก็มีเพียงให้ “หยุด” แล้วก็ให้แล้วกันไป เริ่มต้น

ความดีความงามกันใหม่ เรื่องอะไรต่อมิอะไรมัน
จะลืมนั่นไปเอง ตามนิสัยลืมนี่ง่ายของคนไทย
เวลานี้ เห็นหน้า “ผู้ใหญ่” ในเมืองไทยแล้ว
สงสารตัวเอง จะมีให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจขึ้นใจ
และรักนับถือกันนับตัวได้ นานๆ ที่ได้เห็นภาพหม่อม
เสนีย์ใน น.ส.พ. ก็ยังชื่นใจได้บ้างอย่างน้อยท่าน

ก็ยังอยู่ เออมีอะไรเพียงใดท่านยังทนได้ ถึงแม้
จะมือเปล่าๆ เพียงสองมือก็ยังสู้ มีคนสุจริตจิตใจ
สอาดอย่างท่านไว้มองหน้าพวกปากมอม คอย
ท้วงติงพวกซื่อโง่งบ้างก็ยังดี และที่เขียนมามาก
มายนี้ขอถามคุณชายเพียงคำถามเดียวว่า รู้สึก
เป็นใจบ้างกับบ้านเมืองของเราตอนนี

ราช บงกช

ความทรงจำในการเสด็จต่างประเทศ

ทางราชการ

พระราชนิพนธ์

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ พระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเดินทางไปกรุงเวลลิงตันประเทศนิวซีแลนด์พร้อมด้วยข้าพเจ้า เรือบินพระที่นั่งเป็นเรือบินครึ่งเจ็ต การเดินทางจากกรุงเทพถึงเวลลิงตันจึงใช้เวลานานกว่า ๓๐ ชั่วโมง เป็นการเดินทางตามเสด็จทางเรือบินที่นานที่สุดตามความรู้สึกของข้าพเจ้า

ประเทศนิวซีแลนด์นี้เรียกชื่อเต็มว่า Dominion of New Zealand อันประกอบด้วยเกาะสำคัญ ๒ เกาะ คือเกาะเหนือและเกาะใต้ เมืองเวลลิงตันซึ่งเป็นเมืองหลวงอยู่ทางใต้ของเกาะเหนือ ตอนที่เสด็จเมืองเรากำลังเป็นหน้าฝน ยุโรปและอเมริกาเป็นหน้าร้อน แต่ที่นิวซีแลนด์กำลังหนาว ยิ่งลงไปทางใต้ก็ยิ่งหนาว เพราะอยู่ใกล้กับขั้วโลกใต้มาก นิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีภูมิประเทศงดงามยิ่งนัก มีพลเมืองเพียง ๒ ล้านเศษ ๕๐ เปอร์เซนต์เป็นคนผิวขาว หรือ Pakeha และเป็นประเทศที่ประชาชนมีฐานะดีที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ตลอดเวลา ๙ วันที่เราท่องเที่ยวไปตามเมือง

ใหญ่ต่าง ๆ ของทั้ง ๒ เกาะ เราไม่ได้เห็นคนจนเลย ประชาชนทุกคนดูแข็งแรงโดยเฉพาะเด็ก ซึ่งมีแก้มแดงอ้วนท้วมแจ่มใส ออกมารับเสด็จกันมากมายทุกหนทุกแห่งที่เราไป ตอนแรกเราไปเกาะเหนือคือเริ่มต้นที่เมืองหลวงก่อน ๓ วัน พอวันที่ ๕ ก็ออกเดินทางไปแถวเมืองที่มีบ่อน้ำร้อนกำมะถันมากที่สุดชื่อเมือง Tauranga Rotorua และ Whakarewarewa อันเป็นเมืองที่ชาวเกาะเดิม คือพวกเมารี อาศัยอยู่ซึ่งในปัจจุบันกลายเป็นเมืองใหญ่ มีคนผิวขาวอยู่ร่วมด้วยเป็นอันมาก พวกเมารีเป็นพลเมืองอีก ๑๐ เปอร์เซนต์ของนิวซีแลนด์

พวกเมารีนี้เป็นชนเผ่าโพลินีเซียน ซึ่งตามตำนานว่าพากันลงเรือคะนู ๗ ลำ อพยพข้ามทะเลมาอยู่เกาะเหนือของนิวซีแลนด์ จากหมู่เกาะโซโซอะตีเมื่อราว ๖๐๐ ปีมาแล้ว เขายังถือขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าแบบชาวเกาะของเขายู่ ตอนเราไปถึงถิ่นของเขา เมื่อการต้อนรับของฝ่ายบ้านเมืองเสร็จแล้ว ก็มีวิธีต้อนรับแบบพื้นเมืองของชาวเมารีด้วย พอเสด็จผ่านก็มีชายเมารีอ้วนหลายคน

ตรงเข้ามาใกล้พระองค์ แลบลิ้นปลิ้นตา แล้วคนหนึ่งก็วางรูปไม้สลักไว้ที่พื้นตรงทางที่จะเสด็จผ่าน ถ้าทรงก้มลงเก็บก็แปลว่าทรงยอมที่จะเป็นเพื่อนกับเขา ถ้าไม่ทรงยอมเก็บก็แปลว่าทรงยอมที่จะเป็นศัตรูกัน มีใครเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่าการที่กัปตันถูกพวกชาวเกาะแควมหาสมุทรปาซิฟิกฆ่าตายนั้นก็เพราะไม่ยอมก้มลงเก็บรูปสลักของเขานั่นเอง มีใครกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงทราบเรื่องล่วงหน้า เมื่อพระองค์ผ่านก็ทรงก้มพระองค์ลงเก็บไม้สลักนั้นทันที ชายอ้วนนั้นต่างก็พากันยินดียิ่งแลบลิ้นปลิ้นตาแล้วร้องเพลงและเต้นรำถวายเป็นการใหญ่ ชาวเมารีอื่น ๆ ก็มาสมทบด้วย ชาวเมารีล้วนเป็นศิลปิน เก่งในทางแกะสลักและมีความสามารถในการร้องรำทำเพลงตามแบบของเขา

วันที่เรา จะอำลาจาก เมืองของชาวเมารี เพื่อเดินทางต่อไปยังเมือง Hamilton และ Auckland นั้น พวกเมารีต่างพากันมายืนเกาะรถพระที่นั่งคอยอยู่จนเต็มไปหมด เมื่อเสด็จออกมาก็เข้าล้อมรอบ พระองค์พระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้าไว้ มีผู้หญิงคนหนึ่งเป็นต้นเสียงเริ่มร้องเพลงขึ้น คนอื่น ๆ ต่างก็ร่วมร้องเพลงประสานเสียงเป็น เพลงอำลาในภาษาของเขา ส่วนชาวผิวขาวซึ่งมาร่วมส่งเสด็จจนเต็มไปหมดตามถนน ก็ร้องด้วยเป็นภาษาอังกฤษ เพลงนี้ใคร ๆ ก็รู้จัก เพราะฝรั่งนำทำ

นองไปแต่งคำใหม่ว่า "Now is the hour when we must say goodbye" เมื่อเราจะขึ้นรถ ประชาชนกลุ่มนั้นคือทั้งชาวเมารีและพวกฝรั่งก็ปล่อยให้ไปโดยดี แต่ก็ไม่หยุดร้องเพลง มีผู้หญิงเมารีบางคนมองเราทั้ง ๒ ไม่วางตา บางคนก็ร้องเพลงทำหน้าที่เตร้าน้ำตาไหล บางคนก็ส่งจูบอย่างอาลัย บางคนก็วิ่งตามรถ เราออกจากเมืองของ ชาวเมารีไปด้วย เสียงเพลงลาอันไพเราะยิ่งนัก เสร็จก็จริงอยู่ แต่เต็มไปด้วยความหวังว่าจะได้พบกันใหม่ในภายหน้า

หมายกำหนด การ ของการ เยี่ยม นิวซีแลนด์ หนักมาก เราต้องออกเดินทางโดยรถยนต์จากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่งทุกวัน หยุดรับประทานอาหารกลางวันทีศาลาเทศบาลเมืองโนนเมืองนี้ตามเส้นทาง ซึ่งนับว่าเป็นการพักไม่ได้เลย เพราะต้องออกงานให้คนมากมายเดี๋ยวเดียว ตลอดทางประชาชนรับเสด็จแน่น ทั้ง ๆ ที่อากาศหนาวฝนก็ตกพริ้ว ๆ แต่ผู้คนก็ไม่เดือดร้อนที่จะยืนตากฝนคอยเฝ้าเต็ม ๒ ข้างทาง รัฐมนตรีนิวซีแลนด์ที่ประจำพระองค์พระเจ้าอยู่หัว และตามเสด็จไปในรถพระที่นั่งด้วย ได้ขอประทานอนุญาตให้เปิดกระจกรถพระที่นั่งทั้ง ๆ ที่ฝนตก เพื่อราษฎรซึ่งมายืนตากฝนทนความหนาวคอยเฝ้าอยู่ตลอดทางจะได้เห็นพระพักตร์ ข้าพเจ้าโดนละอองฝนปน

ความหนาวเข้าก็เลยเจ็บคอเริ่มจะเป็นหวัด แต่
ไม่ได้เอาใจใส่ คงเปิดกระจกหน้าต่างรด ยัม
และโบกมือกับประชาชนไปตลอดทาง ชั่วโมงแล้ว
ชั่วโมงเล่า วันแล้ววันเล่า บางวันตอนเย็นเมื่อ
มาถึงที่พักก็ยังไม่ได้พัก เพราะมีราษฎรคอยอยู่
ข้างนอกเป็นพัน ๆ ตะโกนเรียกให้ออกไปหาเขา
ที่เจ็ลียง อย่างเดียวกับที่เยอรมัน

คำวัน หนึ่ง เราเดิน ทาง ไป ถึง ที่พัก ซักว่า
 กำหนด เพราะคนเฝ้ามากตลอดทาง รถต้องแล่น
 ช้าเลยทำให้เสียเวลา พอถึงที่พักก็ต้องรีบเตรียม
 ตัวเพื่อไปในงานเลี้ยงบุฟเฟ่ต์ใหญ่ทันที หัวข้อของ
 ข้าพเจ้ากำเริบมากจนมิใช่ จึงทูลพระเจ้าอยู่หัว
 ขอทูลลาไม่ไปในงานสักคืนหนึ่ง เพราะเป็นการ
 เลี้ยงแบบบุฟเฟ่ต์ไม่ใช่นั่งโต๊ะอย่างที่เคย พระเจ้า
 อยู่หัวทอดพระเนตรเห็นข้าพเจ้าเป็นหัวค้อย่างแรง
 หงุดหงิดร้อน จึงทรงเห็นใจยอมตามที่ขอพระ
 ราชทาน แต่เมื่อไปแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของเขาทราบ
 เท่านั้น เขาก็อ้อนวอนว่าให้ไปสักประเดี๋ยวเถิด
 ผู้คนมากมายจะเสียใจและผิดหวัง ข้าพเจ้าเสีย
 อ้อนวอนไม่ได้ก็เลยตกลงใจที่จะไป แต่ได้รับ
 ประทานยาต่อต้านไข้หวัดไปเต็มๆ ครั้นแล้วก็ได้
 เห็นว่าความอดทนของข้าพเจ้าครั้งนั้นไม่เสียที่เปล่า
 ออกจะคุ้มค่าทีเดียว เพราะทุกคนที่มาในงาน
 ต่างก็เข้ามาขอใบข้าพเจ้าที่ไม่สบายแล้วยังอึดส่ำ

ฝันใจแต่งตัวมาให้เขาได้พบ ดูเขาจะเห็นใจพอใจ
 ข้าพเจ้าเป็นพิเศษทีเดียว เป็นอันว่าวันนั้น
 ข้าพเจ้าได้บทเรียนว่าคนที่มีความดีอย่าง ข้าพเจ้า
 จำต้องมีความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจ และ
 บทเรียนนั้นในประเทศต่อไปข้าพเจ้าก็ต้องใช้เป็น
 อย่างมากทีเดียว

จากเกาะเหนือเราก็ เดินทางเรือ ไปยัง เมือง
สำคัญของเกาะใต้คือเมือง Christchurch และ
เมือง Dunedin แล้วก็กลับไป Christchurch
อีก จากนั้นเราก็จับเรือบินบินต่อไปยังเมือง
แคนเบอร์รา เมืองหลวงของประเทศออสเตรเลีย

ทั้งๆ ที่เราเห็นदन้อยมากระหว่าง ๙ วัน
ที่อยู่ในประเทศนิวซีแลนด์ แต่รู้สึกชุ่มชื่นใจเป็น
ที่สุด เห็นว่าการที่รัฐบาลของเราส่งให้เราไปเจริญ
สัมพันธไมตรีกับประเทศนี้ได้ผลดี เราได้รับการ
ต้อนรับที่อบอุ่นผา่ค้งทกหนทกแห่ง

อันที่จริงการที่เราไปเยี่ยม ออสเตรเลียก็ได้
ผลคุ้มค่าไม่แพ้กับที่ไปนิวซีแลนด์เลย ทั้งรัฐบาล
และประชาชนต่างก็ต้อนรับเราเต็มที่ทุกหนทุกแห่ง
เหมือนกัน แต่ที่ประเทศนี้มีเหตุการณ์บางอย่างซึ่ง
ทำให้เราขมขื่นใจไม่ได้เต็มที่

วันแรกที่ลงออสเตรเลียเราก็โดนตีทันที พอ
พิชิตอันรบเสร็จ ที่สนามบินเมือง แคนเบอร์รา เสร็จ
แล้ว พระเจ้าอยู่หัวก็เสด็จขึ้นประทับรถยนต์พระ-
ที่นั่งพร้อมด้วยข้าพเจ้า มีเซอร์คิลส์ และเลตบริกส์

ผู้ว่าราชการแทนผู้สำเร็จราชการ ออสเตรเลียและ
ภริยาตามเสด็จไปในรถคันที่ ๒ ทันใดนั้นก็เสียง
พิบ ๆ พับดังออกมาจากกลุ่มราษฎรกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมา
ยืนคอยรับเสด็จอยู่มากมายสองข้างทางข้าพเจ้าหัน
ไปดูอย่างแปลกใจ ก็เห็นตำรวจกับประชาชนที่อื่น
อยู่แถวนั้นช่วยกันปล้ำควาตัวชายผู้หนึ่งไว้ แต่ก็ไม่
ทันชายผู้นั้นได้ยกมือ ๒ ข้างขึ้น แล้วคลี่บ้ายและ
ข้าพเจ้าได้เห็นเข้าพอดี บ้ายนั้นมีใจความเป็นภาษา
ไทยว่า “เราไม่ต้องการต้อนรับผู้เผด็จการเมือง
ไทย”

ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้เห็นคนเรียก
พระเจ้าอยู่หัวว่าผู้เผด็จการ และแสดงว่าไม่ยินดี
ต้อนรับเมื่อเสด็จมาถึงบ้านเมืองเขา ข้าพเจ้ารู้สึก
ว่าใจหายวาบไปหมด พอคลี่บ้ายเสร็จเมื่อรถ
พระที่นั่งจะแล่นผ่านไป ข้าพเจ้าชำเลืองดูก็เห็น
ตำรวจและราษฎรที่อยู่แถวนั้นทำสีหน้าโกรธซึ่งแย่ง
บ้ายจากมือชายผู้นั้นไปทิ้งเสีย ใจของข้าพเจ้ายิ่ง
เต็นผดปกดิอยู่และมีอกสั่นเหมือนกิ้งกือยคำในบ้าย
นั้น กระซิบทูลถามพระเจ้าอยู่หัวว่า ทอดพระเนตร
บ้ายไล่ผู้เผด็จการหรือไม่ รับสั่งตอบว่าทอด-
พระเนตรเห็น พลาทอนไปทรงยิ้มและโบกพระหัตถ์
กับประชาชนที่มาให้ร้องรับเสด็จไปตลอดทางจนถึง
ทำเนียบรัฐบาลอันเป็นที่ประทับ ไม่ทรงแสดงความ
รู้สึกแม้แต่น้อย ส่วนข้าพเจ้าทั้ง ๆ ที่โบกและยิ้มไป
ตลอดทางเช่นเดียวกัน แต่ยิ้มนั้นออกจะเหี้ยมเต็มที่

ข้าพเจ้าเห็นว่าพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระทัยเย็น
เป็นที่สุด ข้าพเจ้าเองรู้สึกว่ายั่งยืนด้วยความ
น้อยใจปนความโกรธ นี่ก็สงสารตัวเองเป็นกำลัง
ว่า เรามาเหนื่อย ๆ เพื่อมาเจริญสัมพันธไมตรี
ระหว่างประเทศเรากับประเทศเขา กลับมาโดนคลี
บ้ายไล่ทันทีที่มาถึง ใช่ว่าเราขอมาเมื่อไร เขา
เชิญเรามาต่างหาก พระเจ้าอยู่หัวกับรับสั่งปลอบ
ว่า ให้อะไร ๆ ไว้ ทำใจเย็นเข้าสู่อะไรได้แสดงความ
รู้สึกเช่นเสียใจหรือน้อยใจออกมาให้ทางฝ่ายบ้าน
เมืองเห็นเป็นอันขาด อันที่จริงก็เป็นการกระทำ
ของผู้ก่อกวนเพียงคนเดียวหรือส่วนน้อย รัฐบาล
ออสเตรเลียได้ถวายพระเกียรติเต็มที่ และราษฎร
ก็ต้อนรับเราด้วยความไมตรีอันดี ยิ่ง อาจจะเป็น
ความประสงค์ของคนส่วนเดียวก็ได้ที่จะแกล้งทำให้
เราโกรธจนหัวเสียไปตลอดเวลา ๑๔ วันที่ต้อง
เที่ยวอยู่ในประเทศออสเตรเลีย พระเจ้าอยู่หัว
ทรงอย่าไม่ให้ข้าพเจ้าลืมนึกว่าเมื่อเป็นการกระทำของ
คนส่วนน้อย ไม่ใช่เป็นการกระทำของประชาชน
ทั่วประเทศ

ตลอดเวลาที่เสด็จครั้งนี้ จะเป็นที่นิวซีแลนด์
หรือออสเตรเลียก็ดี เวลาที่ทางเทศบาลถวายการ
ต้อนรับทางราชการ มักจัดทำตอนกลางคืนในหอ
ประชุมที่ใหญ่ที่สุดในเมืองหรือไม่ก็มีที่โรงละคร
เพราะเป็นหน้าหนาว ประชาชนต่างก็ไปนั่งฟังกัน
เต็มโรง เหมือนดูละคร หรือฟังคอนเสิร์ต ฟัง

การอภิปรายหรือสุนทรพจน์ ตามความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้า เท่าที่สังเกตระหว่างที่ตามเสด็จประเทศต่าง ๆ หลายสิบประเทศว่าพวกฝรั่งที่อเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ล้วนสนใจในการฟังดนตรีดี ๆ และการฟังอภิปรายหรือสุนทรพจน์ของนักพูดที่เก่ง ๆ ยิ่งกว่าการไปดูการประกวดนางงามหรือแฟชั่นโชว์อะไรพวกนี้เสียอีก

ทุกครั้งที่มาเทศบาในเมืองต่าง ๆ ถวายการต้อนรับ พระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้ามักต้องนั่งอยู่บนเวทีด้านหนึ่งพร้อมด้วยผู้ตามเสด็จทางราชการ ฝ่ายเจ้าของบ้านนั่งอีกด้านหนึ่ง ไฟสว่างจ้าพิสมัยก็เริ่มด้วยนายกเทศมนตรีกล่าวถวายการต้อนรับอย่างสด ๆ แะนนำให้คนรู้จักพระเจ้าอยู่หัวโดยเล่าถึงพระองค์ท่าน และบทบาทของท่านในบ้านเมืองเรา บางทีก็มีการเล่าถึงเมืองไทยให้คนฟังรู้จัก บางครั้งก็มีการเฝ้าฯ พระเจ้าอยู่หัวนิดหน่อยฉันทมิตร ซึ่งคนฟังต่างก็หัวเราะชอบใจถึงตบมือกันกราว ๆ การเสด็จ ๒ ประเทศครั้งนี้ นอกจากพระเจ้าอยู่หัวจะทรงกระทำหน้าที่เป็นประมุขของประเทศเราแล้วยังต้องทรงอยู่ในบทบาทของนักพูดที่ถึงใจพระเดช-พระคุณคนฟังโดยไม่ทันรู้พระองค์ล่วงหน้าอีกเล่า พระราชดำรัสที่เตรียมมาส่วนมากไม่เข้ากับคำและข้อความที่เขาราบบังคมทูลสด ๆ บนเวที เพราะ

ชาว ๒ ประเทศนี้ภาคภูมิใจในบทบาทของนักพูดที่คมคาย ไม่ใช่เน้นอ่านคำที่เตรียมมาล่วงหน้า พระเจ้าอยู่หัวจึงต้องทรงแต่งพระราชดำรัสขึ้นใหม่ในทันทีทันใดนั่นเอง เพื่อจะได้โต้ตอบกับเขาให้ถูกเรื่องและทันที่ บางทีก็ทรงเฝ้าฯ ตอบเขาอย่างช้า ๆ เมื่อตามเสด็จกลับมาเมืองไทยแล้ว ผู้ที่ดูหนังข่าวเสด็จนิวซีแลนด์กับออสเตรเลีย ได้เข้ามาซักถามข้าพเจ้าว่าระหว่างที่เสด็จ ๒ ประเทศครั้งนี้เวลาที่พระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสกลางเวที เหตุใดข้าพเจ้าจึงนั่งก้มหน้าทุกครั้ง ข้าพเจ้าตอบเขาว่าเพราะไม่สบายใจ เวลาที่มีสายตาเป็นพัน ๆ คู่จ้องเขม็งมาที่ท่านเช่นนั้น ถ้าพระราชดำรัสเป็นที่พอใจเขา เขาก็จะตบมือและหัวเราะด้วยความชื่นชม แต่ถ้าพระราชดำรัสไม่เป็นที่พอใจเขาเล่า? ข้าพเจ้าแทบจะสั่นไปหมดด้วยความเป็นห่วง แต่เท่าที่ได้ผ่านมาก็เห็นผู้ฟังพอใจในพระราชดำรัสทุกแห่งที่เสด็จ นอกจากฟังอย่างสนใจที่สุดแล้ว บางทีก็มีการหัวเราะอย่าง ครื้นเครงขึ้นมากลางคัน ถึงต้องหยุดรับสั่งไปครู่หนึ่งแล้วจึงรับสั่งต่อไป บางทีก็มีการปรบมือถวายเสียงสนั่น ห้วนไหวไปทั่วหอประชุม ข้าพเจ้าก็โล่งใจหายเป็นห่วง รู้สึกว่าได้กำลังใจและความเชื่อมั่นในตนเองกลับคืนมา

ระหว่างเวลา ๑๔ วัน ที่เสด็จท่องเที่ยวอยู่ในรัฐ ๖ รัฐ และดินแดนของออสเตรเลีย^(๑๕) มีเหตุการณ์ที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจเกิดขึ้นถึง ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ตอนที่เสด็จถึงดงที่ได้เล่ามาแล้ว ครั้งที่ ๒ ที่เมืองซิดนีย์เมืองหลวงของรัฐนิวเซาท์เวลส์

วันที่เสด็จถึงซิดนีย์เผอิญเป็นวันที่อากาศดี

ไม่หนาวเกินไปอย่างบางเมือง เทศบาลจึงถวายการต้อนรับที่ยกพันกลางแจ้งหน้าศาลาเทศบาล ซึ่งมีประชาชนมากอยุ่รับเสด็จแน่นขนัด ทันทีที่รถพระที่นั่งเทียบหน้าศาลาเทศบาลก็มีการคล้อยโล่ผู้เผด็จการกันขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง มีเสียงใคร่ไล่ตะครุบผู้ก่อการดังตบตบ ๆ อยู่ใกล้รถคันหลังเราไปเพียงสองคันเท่านั้น คนคล้อยโล่ตอนแรกก็ยืนรวมอยู่กับหมู่ประชาชนดี ๆ พอรถพระที่นั่งแล่นผ่านมาก็ยกมือสองข้างขึ้นเพื่อชูป้าย ราษฎรที่อยู่ใกล้ ๆ และเจ้าหน้าที่ช่วยกันรีบตะครุบตัวและแย่งป้ายไปเสีย แต่ก็ไม่ทัน เราได้เห็นเสียแล้ว

ต่อมาสักครู่ขณะที่พระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้ายืนอยู่บนยกพัน หน้าศาลาเทศบาล เพื่อให้คนเห็นและนายกเทศมนตรีเมืองซิดนีย์ กำลังกล่าวถวายการต้อนรับและเล่าถึงเมืองไทยในเครื่องขยายเสียง เมื่อจบลงพระเจ้าอยู่หัวก็เสด็จไปทรงยืนหน้าเครื่อง

ขยายเสียงเพื่อรับส่งตอบขอบใจนายกเทศมนตรีและประชาชนที่มาคอยรับเสด็จข้าพเจ้ายืนเฝ้าไปเบื้องพระชนองหน้อยหนึ่ง ทันใดนั้นเองก็มีอะไรสีขาวๆ ตกปรูลงมาที่พันใกล้กับเท้าของข้าพเจ้า โดยไม่ทันรู้ตัวข้าพเจ้ารีบหันขึ้นไปดู ก็เห็นมือหลายมือกำลังโปรยใบปลิวลงมาจากหน้าต่างตึกซึ่งสูงมากแห่งหนึ่งที่อยู่ข้างหลังศาลาเทศบาลพอดี พระเจ้าอยู่หัวก็ทอดพระเนตรเห็นเหมือนกัน แต่ทรงทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ ทรงมีพระราชดำรัสต่อไปจนจบ เมื่อเสร็จงานเสด็จกลับทำเนียบรัฐบาลเมืองซิดนีย์แล้ว ก็มีผู้นำใบปลิวนั้นมาถวายในห้องประทับชั่วคราวในใบปลิวก็ซ้ำอย่างเดิม โล่ผู้เผด็จการกลับเมืองไทย แต่มีข้อความเพิ่มเติมกล่าวโทษรัฐบาลเราเมื่อสมัย ๒๕๐๒ ว่าเป็นฆาตกรเพราะประหารชีวิตผู้บริสุทธิ์ หากผู้ที่ไม่รู้เรื่องเมืองไทยได้อ่านใบปลิวนี้ คงจะต้องคิดว่าเมืองเราไม่มีข้อมีแปลยราวกับหนังเรื่องแก๊งก๊อปปาล พวกนักเรียนไทยในเมืองซิดนีย์ แอบกระซิบเล่าให้พวกเราฟังว่า ประเทศนี้มีองค์การลับใหญ่ของพวกแดงที่มีทุนรอนมาก ข้าพเจ้าอดที่จะนึกไม่ได้ว่าคงจะต้องเป็นองค์การใหญ่มีเงินมากแน่นอน จึงมีทุนทรัพย์และหนทางที่จะสืบเรื่องเมืองไทยได้อย่างไร

(๑๕) ประเทศออสเตรเลียมี ๖ States หรือรัฐและ Territories หรือดินแดน ๒ แห่งคือ Capital Territory ซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงแคนเบอร์รา เมืองหลวงของประเทศ อีก Territory หนึ่งคือ Northern Territory มีเมืองดาร์วินเป็นเมืองหลวง

ละเอียดลออ และยังลงทุนพิมพ์ใบปลิวมากมายไว้
ไปรยเล่นตอนเราได้รับเชิญมาเยี่ยมเมืองนี้ เหตุผล
ของเขาในการดำเนินรัฐบาลของเราคงไม่ค่อยขึ้น
คนที่เขาเรียกว่าผู้บริสุทธิ์ในใบปลิว ก็คือพวกที่
โดนประหารชีวิต เพราะวางเพลิงกับพวกที่กระทำ
จารกรรมและอาชญากรรมต่าง ๆ ในเมืองเรา
นั่นเอง

หลังจากวันนั้นไม่ว่าจะไปไหน ข้าพเจ้า
ออกจะประสาธเสียจนขนาดเกร็งตัว คอยมองหาว่า
ผู้ใด ในกลุ่ม ประชาชน จะลุกขึ้นคล้อยข้าง ข้าพเจ้าอีก
พระเจ้าอยู่หัวต้องทรง เติมน ตลอด เวลา ว่าให้คุ้ม
สติไว้ไม่ให้โกรธ ตกใจ หรือแสดงว่ากลัวเป็น
อันขาด ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ข้าพเจ้าก็มิวแต่
นั่งคุมสติจนรู้สึกตัวว่า จะยี้กับใคร ออก จะแย้ง ๆ
ไม่เป็นธรรมชาติ ยังไม่เป็นตัวเองหนักขึ้นไปอีก

เรื่องที่ ๓ ที่ออสเตรเลียอันนำความหนักใจ
มาให้ข้าพเจ้าเป็น อันมากเกิด ขึ้นที่เมือง เมลเบิร์น
เมืองหลวงของรัฐวิกตอเรีย

วันที่มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น ถวายปริญญา
นิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์แก่พระเจ้าอยู่หัว
พอเราไปถึงมหาวิทยาลัย ก็ต้องเดินผ่านกลุ่ม
ชาย-หญิง ซึ่งเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย
แห่งนั้น มีพวกหนึ่งยืนอยู่นอกห้องประชุมด้านที่
เป็นประตูกระจกเปิดอยู่เป็นระยะ ๆ ทำให้มอง

เข้าไปเห็นและได้ยินเสียงจากเวทีข้างในได้ กลุ่มนี้
บางคนแต่งกายไม่เรียบร้อยเลย แต่กลุ่มอื่น ๆ
บางพวกก็ดูดี เมื่อข้าพเจ้าจะตามเสด็จผ่านเข้าไป
ในหอประชุม บางพวกก็ปรบมือให้ บางพวก
ก็มองดูเฉย ๆ ไม่ยิ้มไม่บึ้ง แต่บางพวกมองดูด้วย
สายตาประหลาด แล้วมีการหันไปพูดซุบซิบและ
หัวเราะกันก็มี ตัวข้าพเจ้าเองก็อดที่จะมองดูเขา
อย่างประหลาดใจไม่ได้เหมือนกัน เพราะเห็นว่า
ท่วงท่าที่คนบางคนยืนข้างไม่น่าดูเลย การแต่งเนื้อ
แต่งตัวก็ดูจะเป็นเครื่องแต่งกาย ของพวกที่อยากจะ
เรียก ร้อง ความสนใจมากกว่า ที่จะให้นึก ว่าเป็น
นักศึกษาอันควรจะเป็นปัญญาชน

เมื่อเราเข้าไปถึง ในหอประชุมนั้นมีผู้คนเต็ม
ไปหมดเกือบทุกที่นั่ง เป็นนักศึกษา ศาสตราจารย์
คนสำคัญของเมืองเมลเบิร์น และนักหนังสือพิมพ์
เป็นต้น เขาจัดให้ข้าพเจ้าและผู้ติดตามนั่งอยู่ตรง
ที่คนดูข้างล่างแถวหน้า ส่วนพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
ขึ้นไปบนเวที พร้อมด้วยอธิการบดี คณะบดี
และกรรมการของมหาวิทยาลัย เมื่อพิธีเริ่มต้น
อธิการบดีก็ลุกขึ้นไปอ่านคำสดุดีพระเกียรติพระเจ้า
อยู่หัวก่อนที่จะถวายปริญญา ทันใดนั้นเอง
ข้าพเจ้าได้ยินเสียงเอะอะ เหมือน โห่ปณฮา อยู่ข้าง
นอก คือจากกลุ่ม “ปัญญาชน” ซึ่งยืนทำต่าง ๆ

ที่ไม่น่าดูเช่นเอาเท้าพาดบนต้นไม้บ้าง ดังขา
มือเท้าสะเอวบ้าง เสียงโห่ป่นฮาของเขาดังพอ
ที่จะรบกวนเสียงที่ อธิการบดี กำลังกล่าว อยู่คนเดียว
ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความโกรธพุ่งชนมาทันทีที่เกือบจะ
ระงับสติอารมณ์ไว้ไม่ไหว มองขึ้นไปบนเวที
เห็นบรรดาศาสตราจารย์ และกรรมการมหา-
วิทยาลัยที่นั่งอยู่บนนั้นต่าง ก็หน้าจ๋อยซีด แทบไม่มี
สีเลือด ทำทางกระสับกระส่ายด้วยความละอาย
ไปด้วยกันทั้งนั้น ถ้าคนกลุ่มนั้นเป็นเด็กเล็ก ๆ ก็
คงจะมีผู้ใหญ่ลุกขึ้น ออกไปตีคนละเคียวสองเคียว
เพื่อสั่งสอน อบรมให้ รู้จักมารยาท ของเจ้าของบ้าน
แต่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งสมมติว่าเป็น “ปัญญาชน” ด้วย
กันทั้งนั้นที่ส่ง เสียงไม่น่า ฟังออก มาอย่างผิดเวลา
ผิดกาลเทศะที่สุด

ข้าพเจ้าชำเลื่องดูพวกเราเห็นนั่งตัวแข็งไป
ตาม ๆ กัน ครั้นอธิการบดีอ่านคำสดุดีพระเกียรติ
จบลง ก็ถวายปริญญา ต่อจากนั้นก็ถึงเวลาที่
พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จไปพระราชทานพระราชดำรัส
ที่เครื่องขยายเสียงกลางเวที ยังไม่ทันจะอะไร
ก็มีเสียงโห่ป่นฮาดังขึ้นมาจากกลุ่ม “ปัญญาชน”
ข้างนอกอีกแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามือเย็นเฉียบ
หัวใจก็หวิว ๆ อย่างไรพิกล รู้สึกสงสารพระเจ้าอยู่หัว
จนทำอะไรไม่ถูก ไม่กล้าแม้แต่จะมองขึ้นดูพระ-
พักตร์ท่านด้วยความสงสารและเห็นพระทัย ในที่

สุดท้ายก็มองขึ้นไปถวายกำลังใจพระทัย แต่แล้ว
ข้าพเจ้านั่นเอง แลละที่เป็นผู้ได้กำลังใจกลับคืนมา
เพราะมองดูท่านขณะที่ทรงพระดำเนินไปยืนกลาง
เวทีเห็นพระพักตร์สงบนเฉย ทนโดนน้ำองคนที่อยู่
ในหอประชุมทั้งหมดก็ปรบมือเสียงสนั่นหวั่นไหว
คล้ายจะถวายกำลังใจพระทัยท่าน พอเสียงปรบมือ
เงียบลง คราวนี้ข้าพเจ้ามองขึ้นไปบนเวทีอีก ก็
เห็นพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดพระมาลาที่ทรงคู้กับฉลอง
พระองค์ครุย แล้วหันพระองค์ไปโค้งคำนับคน
กลุ่มที่ส่งเสียงอยู่ข้างนอกอย่างจงามนำผู้ที่สุพระ-
พักตร์ยิ้มมนิด ๆ พระเนตรมีแววเยาะหย่อน ๆ แต่
พระสุรเสียงราบเรียบยิ่งนัก “ขอขอบใจท่าน
ทั้งหลายเป็นอันมาก ในการต้อนรับอัน
อบอุ่น และสฤทธาเยียบร้อยที่ท่านแสดง
ต่อแขกเมืองของท่าน” รับสั่งเพียงเท่านั้น
เอง แล้วก็หันพระองค์มารับสั่งต่อกับผู้ที่นั่งอยู่ใน
หอประชุม

ตอนนั้นข้าพเจ้าอยากจะหัวเราะออกมาดัง ๆ ด้วย
ความสะใจ เพราะเสียงฮานั้นเงียบลงทันทีราวกับ
ปิดสวิช แล้วตั้งแต่นั้นก็ไม่มีอีกเลย ทุกคนทั้ง
ข้างนอกข้างในต่างนั่งฟังพระราชดำรัสเฉยทำทาง
ขบคิด ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชดำรัสวันนั้นดีมาก
รับสั่งสด ๆ โดยไม่ทรงใช้กระดาษเลย ทรงเล่าถึง
วัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยเราว่า เรามีเอกราช
ภาษาของเราเอง มีตัวหนังสือซึ่งคิดค้นขึ้นใช้เอง

เราตั้งบทกฎหมายการปกครองของเราเอง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมา ๗๐๐ ปีกว่ามาแล้ว ตอนนั้นข้าพเจ้าข้าแทบแย้ เพราะหลังจากรับสั่งว่า..... ๗๐๐ ปีกว่ามาแล้ว... ทรงทำท่าเหมือนเพิ่งนึกออก ทรงสะตึงนิด ๆ และทรงโค้งพระองค์อย่างสุภาพเพื่อตรัสว่า...ขอโทษ...ลืมไป... ตอนนั้นยังไม่มีประเทศออสเตรเลียเลย...แล้วทรงเล่าต่อไปว่า แต่ไหนแต่ไรมาคนไทยเรามีน้ำใจกว้างขวาง พร้อมทั้งจะให้โอกาสคนอื่นและฟังความเห็นของเขา เพราะเรามักใช้ปัญญาขบคิดไตร่ตรองหาเหตุผลก่อน จึงจะตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็นอย่างไร ไม่สุมสัสมุ้หัดตัดสินอะไรตามใจชอบโดยไม่ใช้เหตุผล....

เมื่อพิธีเสร็จแล้วอธิการบดีเชิญเสด็จพระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้า ออกจากหอประชุมไปในห้องหนึ่ง ๆ ถวายเครื่องบนและมีงานรับรองเล็ก ๆ ถวายเพื่อเปิดโอกาสให้ศาสตราจารย์และแขกที่ได้รับเชิญมาเข้าเฝ้า ทุกคนเข้ามาชมเชยพระราชดำรัส ศาสตราจารย์บางคนก็น่าสงสาร ละล่ำละลักเข้ามาแก้แทนเสียงที่ไม่สุภาพนั้นว่า เด็ก ๆ เขาทะเลาะกันเองต่างหาก ไม่ได้เกี่ยวกับพิธีถวายปริญญาดอก อันที่จริงข้าพเจ้าก็ไม่ได้โทษใครทั้งสิ้น ทางบ้านเมืองและมหาวิทยาลัยต่างก็ถวายพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัว และข้าพเจ้าเต็มที่จะให้การที่นักศึกษาบางพวกทำตัวไม่น่าดูจนศาสตราจารย์ของเขาเองอาจต้องออกตัวว่าเป็นเด็ก ๆ แทนที่จะ

เรียกว่าเป็นนักศึกษา) เห็นจะเป็นเพราะนักศึกษาเหล่านั้นคิดว่าพวกเขามีเสรีที่จะแสดงความคิดเห็นเห็นได้ตามใจชอบ ไม่ว่าความคิดเห็นนั้นจะถูกด้วยเหตุผลและสมควรแก่กาลเทศะหรือไม่นั้นเขาคิดไม่ออกเขาต้องจำไว้แต่อย่างเดียวว่า ถ้าเป็นนักศึกษาแล้วก็ต้องมีเสรีภาพ ก็เลยใช้เสรีภาพอย่างเต็มที่ในวันนั้น

พอเสร็จงานเลี้ยงรับรองแล้ว เมื่อจะไปขึ้นรถพระที่นั่งกลับก็ต้องเสด็จผ่านคนกลุ่มนั้นอีก เขายืนคอยเราอยู่ที่เก่า แต่อาภักภักเรียเปลี่ยนไปหมดบางคนก็หน้าเฉย ๆ เจื่อน ๆ ดูหลบตาพวกเรา ไม่มีการมองอย่างประหลาดอีกแล้ว แต่บางพวกก็น้ำใจนักกีฬาพอที่จะยิ้มแย้มแจ่มใสโบกมือและปรบมือให้เราตลอดทางจนถึงที่ ซึ่งรถพระที่นั่งจอดอยู่

ขอล่าว่าการตามเสด็จ ๒ ประเทศนี้ ทั้ง ๆ ที่เหนื่อยทั้งกายและใจ แต่ข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าได้กำไรในชีวิต นอกจากได้รับการต้อนรับอย่างดียิ่งจากรัฐบาลและประชาชนของทั้ง ๒ ประเทศแล้วเรายังมีโอกาสได้พบพูดจากับคนที่สำคัญของเขาอย่างใกล้ชิดสนิทสนมอีกด้วย นอกจากผู้สำเร็จราชการและเจ้าเมืองซึ่งเป็นผู้แทนพระองค์พระราชินีนาถเอลิซาเบธ และรัฐมนตรี เทคมมนตรีเมืองต่าง ๆ แล้วนายกรัฐมนตรีทั้ง ๒ ประเทศ คือ นายคิธ

ไฮลิโอก แห่งนิวซีแลนด์กับนายรอเบิร์ต จี. เมพชีส์ แห่งออสเตรเลีย ล้วนเป็นบุคคลที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง รู้สึกว่าเขาหวังดีต่อประเทศชาติของเขา และยังเป็นนักพูดและนักการเมืองที่มีความสามารถอย่างแท้จริง หากจะจับยากทั้งคู่

ในปีต่อไปคือ พ.ศ. ๒๕๐๖ ข้าพเจ้าก็ได้ตามเสด็จไปเยี่ยมประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ทางราชการ ครั้นใน พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็ตามเสด็จไปประเทศออสเตรเลียอีกครั้งที่ ๒ เรียกว่า "Official Visit" เมื่อปีที่แล้วคือระหว่างวันที่ ๒๓ ถึง ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ ก็ได้ตามเสด็จไปประเทศอิหร่านทางราชการ

เมืองเทเฮรานเป็นเมืองหลวงของอิหร่านมานานเท่า ๆ กับกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของเรา พระราชวังโกเลสถานที่พระเจ้าชาห์รูดายเป็นที่ประทับของพระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้าก็ไม่เกินนักตั้งอยู่กลางสวนสวยงาม ตัวตึกเป็นตึกใหญ่แบบฝรั่งสมัยเมื่อ ๑๐๐ ปีมาแล้ว ป็นกับศิลปพื้นเมือง ห้องบางห้องก็เรียบ ๆ จัดแบบฝรั่งโบราณอย่างโก้ บางห้องก็เป็นห้องแบบเปอร์เซียใช้กระเบื้องลายหินใหญ่ชิ้นน้อยติดตั้งแต่เพดาน ฝาห้องทุกด้านลงมาจดพื้นเลยมองดูบุบวบบัวบัวไปทั้งกลางวันกลางคืน มยุรราชอาสน์หรือ "Peacock Throne" ซึ่งนิยมน่าเกลียดมาจากการกษัตริย์โมกุลตอนไป

ตีอินเดียชนะแล้วยกข้ามภูเขามาจากกรุงเดลีเมื่อ ๒๐๐ ปีมาแล้ว ก็ตั้งอยู่ในห้องโถงในพระราชวังนี้ มยุรราชอาสน์ทำด้วยทองคำทั้งแท่งมีเพชรมรกตและทับทิมฝังถึง ๒๖,๗๓๓ เม็ด พระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้าได้เข้าไปเห็นตอนที่พระเจ้าชาห์ทรงจัดให้เข้าไปดื่มกาแฟและฟังดนตรีหลังการเลี้ยงแบบเคเวตวันแรกที่ไปถึง

นอกจากกรุงเทเฮราน พระเจ้าชาห์และพระราชพิธีทรงพาเราทั้งสองท่องเที่ยวไปเยี่ยมเมืองเก่า ๆ หลายเมือง เช่นอิสฟาฮาน อันเป็นเมืองหลวงของอิหร่านหรือเปอร์เซียสมัยราชวงศ์ราฟาวิท เมื่อ ๕๐๐ ปีเศษมาแล้ว เมืองชีราส แล้วก็เมืองเปอร์ซิโปลิสซึ่งเป็นเมืองปึกหักพังที่มีโบราณวัตถุที่สุดในโลกแห่งหนึ่ง นี่ยาเก่ากว่านครวัดเกือบสองพันปี

การไปอิหร่านครั้งนั้นทำให้เราทั้งสองกับพระเจ้าชาห์และพระราชินีฟาราทิได้พบปะกันอย่างใกล้ชิดสนิทสนม มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของซึ่งกันและกัน ไปพบคนสำคัญของอิหร่านได้เห็นอารยธรรมและวัฒนธรรมของเขาตั้งแต่ที่พันปีลงมาจนถึงการพัฒนาประเทศและความก้าวหน้าของอิหร่านในปัจจุบันซึ่งน่าสนใจยิ่งนัก ในต้นปีนี้เองพระเจ้าชาห์และพระราชินีก็เสด็จมาเยี่ยมเมืองเราทางราชการ เป็นการตอบแทนที่พระเจ้าอยู่หัวและข้าพเจ้าไปเยี่ยมท่านเมื่อปีก่อน

ต่อจากอิหร่านได้เดือนเศษ ๆ ข้าพเจ้าก็ตามเสด็จพระเจ้าอยู่หัวไปสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งที่สองกับแคนาดาอีกตั้งแต่วันที่ ๖-๒๙ มิถุนายน ๒๕๑๐ ซากลับทรงแวะอังกฤษเป็นการส่วนพระองค์ ๓-๔ วัน กว่าจะถึงเมืองไทยก็รวม ๒๔ วันทั้งหมด

การไปอเมริกาคคราวนี้ ข้าพเจ้ามีอายุมากไปกว่าเมื่อตามเสด็จคราวแรกถึง ๗ ปี ครึ่งแรกต้องเหน็ดเหนื่อยเพียงไรก็ได้เล่าสู่กันฟังแล้ว หนหลังข้าพเจ้าจะนำเรื่องที่ข้าพเจ้าได้รวบรวมไว้เมื่อวันเกิดปีก่อนมาลงทงเรื่อง ดังต่อไปนี้

เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ทางสหรัฐอเมริกา มีข่าวการจัดแย้งทางการเมือง ระหว่างรัฐบาลกับสมาชิกสภาสูง และประชาชนอเมริกันอยู่เนื่อง ๆ ในเรื่องที่รัฐบาลส่งทหารมาช่วยรบ และเสียชีวิตอย่างมากมายในประเทศเวียดนามใต้ ความไม่พอใจของชาวอเมริกันทวีขึ้นทุกที จนถึงมีการเดินขบวนยกป้ายคัดค้านการกระทำของรัฐบาล ในการอุ้มชูสนับสนุนนโยบายช่วยรบ และช่วยเสริมธุรกิจแก่ประเทศทางเอเชียอาคเนย์ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ในอเมริกาอีกหลายฉบับยังลงข่าวแสดงความคิดเห็นเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล

ครั้นแล้ววันหนึ่ง ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังพักผ่อนหน้าร้อนอยู่ที่หัวหิน ได้มีเพื่อนคนหนึ่งมาถามว่า อ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ของอเมริกาลบหนึ่งแล้วหรือยัง มีข้อความเกี่ยวกับตัวของข้าพเจ้าพอได้ยินเช่นนั้น ข้าพเจ้าใจหายวาบทันที ถามเพื่อนคนนั้นว่า หนังสือพิมพ์เขียนว่าอย่างไร

เขาไม่กล่าบอกข้าพเจ้าตามตรง แต่เลียงตอบว่าจะส่งหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมาให้ที่หลัง พอข้าพเจ้าเห็นข่าวที่อ่านในหนังสือพิมพ์ ก็รู้สึกหมดแรงทันที ความกลัวสารพัดอย่างเกิดประดังขึ้นมา เพราะเป็นเวล่อีกเดือนกว่า ๆ เท่านั้น พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จอเมริกา และข้าพเจ้าก็ต้องตามเสด็จด้วยจึงทำให้คิดกลัวไปว่า การไปครั้งนี้อาจมีความลำบากเกิดขึ้น ข้าพเจ้าคงจะเป็นลูกคัมภีร์งานของพระเจ้าอยู่หัวเสียแล้วเป็นแน่ เพราะตามหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ดูเสมือนว่าข้าพเจ้าเป็นพระราชนิที่ไร้สติสัมปชัญญะ ไม่เข้าใจในสถานการณ์ของบ้านเมืองไม่เห็นใจเพื่อนมนุษย์ จึงได้ปฏิบัติตัวอย่างที่เขากล่าวหา ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าจะต้องตามเสด็จไปอเมริกาจริง ๆ แล้ว เห็นจะต้องระวังตัวคอยหลบไม่ให้ถูกคอบอเมริกันปาด้วยผลไม้เน่า ข้าพเจ้าปรารถนาถึงความวิตกกังวลกับผู้ใกล้ชิด และคนที่รู้จักหลายคน เขาด่างก็พากันปลอบใจข้าพเจ้าว่า คนอเมริกันคงไม่เชื่อข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นเพราะเป็นเพียงข่าวซุบซิบในสังคม ไม่น่าจะมีใครถือเป็นเรื่องจริงจัง เมื่อได้ยินคำปลอบใจเช่นนั้นก็ค่อยทำให้จิตใจสบายขึ้น จึงตกลงจะตามเสด็จพระเจ้าอยู่หัวไปอเมริกาตามโครงการเดิม

เท่าที่เคยตามเสด็จทุกครั้ง ข้าพเจ้าก็รู้สึกว่าการไปครั้งนี้เหนื่อยและหนักใจมาก แต่มิได้หมายความว่าโปรแกรมที่เขาวางให้นั้นมากหนักหนาเกินกว่าทุกครั้ง แต่อาจจะเป็นเพราะว่าคนเราที่ผ่าน

วันเกิดมานาน หลายครั้งหลายหนเข้า กำลังวังชา
กลดน้อยดอยลงเป็นธรรมดาก็ได้

ทุกครั้งก่อนที่จะออกเดินทาง ไปต่างประเทศ
พระเจ้าอยู่หัวจะมีรับสั่งให้ทุกคนที่จะตามไปใน
ขบวนเสด็จมาเฝ้า แล้วทรงเตือนว่า “การไป
ครั้งนี้ของพวกเรา ทุกคนเปรียบเสมือนผู้แทน
คนไทยทั้งชาติ ใครมีเรื่องราวทุกข์ร้อนหนักหนา
อย่างไร ก็ให้หนักเอาเบาเสีย อย่างนี้กวาดภาวว่า
จะได้ไปเที่ยวสนุกสนาน จะได้ไม่ผิดหวัง”

การเสด็จเยือนสหรัฐและแคนาดาคราวนี้กิน
เวลานานถึงเดือนหนึ่งแต่ก็ได้รับ ความสะดวกใน
เรื่องการขนส่งทั้งคนและสิ่งของ เพราะรัฐบาล
ของเราได้เช่าเครื่องบินทั้งถวายเป็นค่าเช่าให้พักผ่อน
กันได้อย่างเต็มที่ มีบางคนไม่เข้าใจ พูดกันว่า
“เสด็จคราวใดทำไมถึงต้องขนผู้คนตามเสด็จมาก
มายกายกองเป็นขบวนโต จนต้องเช่าเครื่องบิน
ทั้งลำ” ที่เขาพูดเช่นนั้นก็นำให้อภัยดอก เพราะ
พูดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ว่าการไปอย่าง
นี้จะไม่ทราบล่วงหน้าได้เลยว่า จะเกิดอุปสรรค
ขัดข้องขึ้นเมื่อใด เพราะการไปในฐานะประมุข
ของประเทศย่อมมีปัญหาด่าง ๆ เกิดขึ้นได้
มากมาย หลายแง่หลายมุม ขออธิบายให้ทราบ
ว่า ประมุขของประเทศโดยทั่วไป ขณะที่อยู่ใน
ระหว่างการเยี่ยมเยือนประเทศต่าง ๆ นั้นจะต้องอยู่
ภายใต้ หมายกำหนดการตลอดเวลา ไม่มีเวลาที่จะ

เตรียมอะไรเอง ต้องมีผู้ช่วยอยู่กับการออกงาน พบ
คนนั้น พบคนนั้น จับมือกับคนวันละพัน ๆ ครั้ง
ทุกหนทุกแห่งจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเหรียญตรา
ของขวัญ ของสมนาคุณซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องสำคัญ
เป็นเรื่องที่ทำความหนักใจให้แก่ราชเลขาฯ และ
ผู้ติดตามคนอื่น ๆ ในขบวนเสด็จผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ
ในเรื่องของขวัญ เหรียญตรา ของสมนาคุณ
จะต้องรับผิดชอบดูแลกระเป๋าถือ ๕๐-๖๐ ใบ
อย่างนั้นแล้วจะไม่ให้เข้าเครื่องบินทั้งลำอย่างไรได้

ส่วนนางสนองพระโอษฐ์ และนางกำนัล
มีหน้าที่คอยโต้ตอบจดหมาย ม.ร.ว. สุประภาดา
ราชเลขาฯ ของข้าพเจ้าต้องรับโทรศัพท์ ติดต่อกับ
คนภายนอกตลอดเวลา เพราะว่าเราไปถึงที่ไหน
ก็มีเพื่อนฝูงมากมายส่งดอกไม้มาให้เต็มห้อง มี
นามบัตรติดมาด้วย เพราะฉะนั้นราชเลขาและ
นางสนองพระโอษฐ์ จึงมีหน้าที่ปลดบัตรเหล่านั้น
ออก แล้วตอบขอบใจไปทันที เพราะว่าที่แห่ง
หนึ่ง ๆ ไม่ใช่เราจะอยู่กันหลายวันอย่างมากอยู่
เพียง ๒-๓ วันเท่านั้น นอกจากนี้ก็มีโทรศัพท์
จากคนที่ขอเฝ้าอย่างกระชั้นชิด บางทีมีนักหนังสือ
พิมพ์ขอสัมภาษณ์เป็นพิเศษมาบ่อย ๆ ว่า “วันนี้
จะทรงทำอะไรนอกเหนือจากหมายกำหนดการบ้าง”
ถึงแม้ผู้ใดไม่มีหน้าที่นี้โดยตรง ก็จะมีงานยุ่งอยู่
ไม่ได้ ต้องช่วยกันคนละไม้ละมือ เพื่อให้งาน
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แน่ละ คนที่ตามเสด็จนั้น
ไม่มีวันมีโอกาสนี้จะไปซื้อของ หรือเข้าไนท์คลับ

อย่างทีบางคนเข้าใจกัน เพราะจะหาเวลานอนพักก็ยากอยู่แล้ว คนที่ไม่ได้เห็นด้วยตาจึงยากที่จะเข้าใจ ก็เป็นที่ให้อภัยได้

เครื่องบินออกจากดอนเมืองเวลาบ่ายสี่โมงครึ่ง วันอังคารที่ ๖ มิถุนายน พอเอาเข็มขัดที่รัดตัวออก ราชเลขาฯ ก็เข้าเฝ้าทันที ถวายพระราชดำรัสที่เตรียมไว้ เพราะราชเลขาฯ ทราบว่าถึงแม้จะเตรียมไว้แล้วอย่างไร พระเจ้าอยู่หัวก็โปรดที่จะทอดพระเนตรก่อน และทรงแก้ไขเอง บางครั้งก็ทรงเขียนเองใหม่ทั้งหมดเลย

ทางเครื่องบิน PAN-AM บริการดีเหลือเกิน หัวหน้าเจ้าหน้าที่งานคอยมารบเร้าถามว่า “เมื่อไรจะทอดพระเนตรหนึ่ง” เขากากุมใจในการที่มีโรงหนังกลางอากาศ และอุตสาห์เลือกหนังสนุก ๆ ไว้ทั้งนั้น แต่ก็ต้องปฏิเสธเพราะไม่มีเวลาทอดพระเนตร พระเจ้าอยู่หัวต้องทรงเตรียมพระราชดำรัสกับราชเลขาฯ มีท่านหญิงวิภาวดีคอยช่วยอยู่ด้วย สงสารที่ต้องทำให้หัวหน้าสจ๊วตนั้นผิดหวัง หน้าเขาเซร่า คอดกกลับไป

เครื่องบินใช้เวลาบิน ๖ ชั่วโมง ๓๔ นาที จึงถึงกวม เป็นเวลาสี่โมงตามเวลาท้องถิ่น ทุกคนเหนื่อยมากทุกครั้งทีเครื่องบินขึ้นลง เพราะว่าต้องยุ่งกับการรัดเข็มขัด ถอดเข็มขัด และเจ้าหน้าที่งานมาทำความสะอาดเครื่องบิน จะหลับจะนอนก็ไม่ว่างได้ แต่เคราะห์ดีคราวนี้หยุดครั้งเดียวที่กวม หลังจากรับประทานอาหารค่ำ ข้าพเจ้าก็รีบเข้า

นอนพักทันที พอเครื่องบินถึงกวมลุกขึ้นมา ยังเห็นพระเจ้าอยู่หัวประทับกับพระราชดำรัสอยู่ ยังแต่งพระองค์ Suit ชุดเดิมที่ออกจากดอนเมือง ไม่ยอมเข้าบรรทมสักที ได้รับความว่าเข้าบรรทมราว ๆ ตีสาม

เราถึงเมืองฮอนโนลูลูเวลาบ่ายสองโมงห้าสิบสองนาทีตามเวลาท้องถิ่น ที่ฮาวายนั้นน้อยหมเพื่อนเก่า ๆ เมื่อครั้งเราไป State Visit เมื่อเจ็ดปีมาแล้วมารับ ก็เลยทำให้ชื่นใจ และยังมีนักเรียนไทยมากอยให้กำลังใจอีก เมืองฮอนโนลูลูสวยมาก ข้าพเจ้าเคยทูลขอว่า “แทนที่จะไปพักที่หัวหิน ขอให้ทรงพาครอบครัวไปพักที่ฮอนโนลูลูสักครั้งหนึ่งแทนหัวหิน” พระเจ้าอยู่หัวกลับทรงสอนว่า “คนเรา ถ้าไม่หวังอะไรให้มากนัก ก็จะไม่ผิดหวัง”

ที่ฮอนโนลูลูเราจัดพิธีต้อนรับ อย่างใหญ่โต ถวายพระเกียรติเต็มที่น่าชื่นใจเหลือเกิน ทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายพลเรือน พระเจ้าอยู่หัวทรงรับการเคารพและทรงตรวจแถวทหารกองเกียรติยศ ลมที่สนามบินฮอนโนลูลูวันนั้นพัดไม่เบาเลย สำหรับคนที่นอนน้อยเพียงสองสามชั่วโมง ข้าพเจ้าต้องคอยระวังตัวไม่ให้เซ ถึงกระนั้น เวลาลงไปยืนที่ผืนแผ่นดิน ก็ยังรู้สึกเหมือนแผ่นดินโคลงเคลงอย่างไรก็ไม่ทราบ แต่พอข้าเลี้ยงไปที่พระเจ้าอยู่หัวเห็นทรงทักทายกับผู้ที่มารับเสด็จ ก็ทำให้

ผู้ติดตามคอยมีกำลังใจพยายามยิ้ม ถึงแม้จะยิ้ม
แห้ง ๆ ก็ตาม

ตามหมายกำหนดการจะประทับที่ฮอนโนลูลู
เพียงห้าชั่วโมงเท่านั้น ดุษิ อยากรู้ว่าอยู่คนเดียวหนึ่งได้
อยู่เพียงห้าชั่วโมง ออกจากสนามบินก็ตรงไปที่
โรงแรมรอยัลสวายเป็นทันที มีเวลาพักได้ถึง
ชั่วโมง ระหว่างนี้พวกเราต้องรีบขนกระเป๋า แล้ว
ก็รีบรีดเสื้อชุดไทยกันเอง เพราะว่าจะเสด็จไปใน
พิธีมอบศาลาไทยให้แก่ศูนย์ตะวันออก-ตะวันตก
(East-West Center) ของมหาวิทยาลัยฮาวาย

เมื่อเสด็จถึงบริเวณพิธี อธิการบดีมหาวิทยาลัย
กราบบังคมทูลรายงานการต่าง ๆ และมีพระราชดำ-
รัสตอบ พระราชดำรัสนั้นข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่า ที่
ประทับอยู่จนตีสาม เพราะฉะนั้นจะขอย่อใจความ
เล่า ๆ มาดังนี้ ทรงเล่าพระราชทานชาวอเมริกันว่า
“ความคิดดั้งเดิมของบรรพบุรุษไทยเรา เมื่อหลาย
ศตวรรษมาแล้วที่สร้างศาลาตามที่ตั้งต่าง ๆ เช่นในวัด
หรือริมทางเดินในป่าก็ดี ล้วนเกิดขึ้นจากความ
เมตตา ความรักและความห่วงใยในเพื่อนมนุษย์
ด้วยกันที่ต้องสัญจรไปมาจากที่ไกล ๆ จะได้ใช้ที่
นั้นเป็นที่พักอาศัยหลบแดดหลบฝนตามศาลาจะมี
โอ่งน้ำ และบางครั้งก็มีของแห้ง เช่น ข้าวสารและ
สิ่งของที่สำคัญต่าง ๆ สำหรับผู้ขาดแคลนด้วย”
ข้าพเจ้าได้ฟังแล้วก็ตั้งใจที่ได้ทรงมีโอกาสเล่าให้ชาว
ต่างประเทศรู้ว่า “ความเป็นผู้เจริญแล้ว ความสว่าง

ในด้านจิตใจของคนไทยเรานั้นมีมาช้านาน” ข้า-
พเจ้าจึงได้นำแนวพระราชดำรัสนั้นมาใช้บ้าง เมื่อ
คราวไปแจกอนุปริญาบัตรที่โรงพยาบาลศิริราช
โดยหวังที่จะกระตุ้นเตือนให้คนไทยในปัจจุบันนี้
มีเวลานึกถึงความเจริญทางจิตใจกันบ้าง เพราะรู้
สึกว่าเดี๋ยวนี้มีเวลานึกถึงความเจริญทางจิตใจกัน
บ้าง เพราะรู้ว่าเดี๋ยวนี้หยุดนิ่ง หรือถอยหลัง
นิดหน่อยเสียแล้ว มีแต่ความเจริญทางวัตถุเท่านั้น
ที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว

ที่ฮอนโนลูลู มีนักเรียนไทยมาเล่ามากพอ
ใช้ ทุกครั้งที่ได้มีโอกาสพบกับนักเรียนไทย พระเจ้า
อยู่หัวจะพระราชทานพระบรมราโชวาทเสมอเพราะ
ทรงเห็นว่า คนไทยทุกคนที่อยู่ในต่างประเทศนับ
ว่าเป็นผู้แทนของคนไทยทั้งชาติ จึงมีข้อที่ควรระลึก
ควรระวังตัวอยู่หลายแง่ ข้าพเจ้าจะขอรวบรวม
พระราชดำรัสทั้งหมดที่มีต่อคนไทยไว้ในตอนต่อ
ไป น่าชมเชยน่าชื่นใจนักเรียนไทยเหลือเกิน ไม่
ว่าจะอยู่ไกลไกลอย่างไรจากที่ประทับ ก็พยายาม
ขนขวายมาเล่ากันแน่นไปหมด ทำให้ชาวต่างประเทศ
ที่อยู่ในนั้น รู้สึกทั้งในความสามัคคี ความ
ปรองดองของคนไทย เฉพาะที่ฮอนโนลูลูนี้เขาเล่า
กันอย่างใกล้ชิด และนานจนกระทั่งพวกพิธีการ
ทูตของอเมริกันต้องเข้ามาพ่ายเพิกขัยว่ายังจะต้อง
เสด็จไปในงาน Reception ที่งานข้าหลวงของมลรัฐ
ฮาวายอีก (อ่านต่อฉบับหน้า)

ไฟ-ไฟ!

เสียงปืนระเบิดก้อง

กั้วานมาเฮย

ลาวเขมรญวนผลาญ

พี่น้อง

แดงบุกก่อรุกราน

รอนชิด ไทยนา

จนเต็ดตีรบบ้อง

ปราบให้ภัยสูญ

เสียงปืนครืนครืนก้อง

ลาวเขมรร้อยญวนแดงผลาญ

แดงบุกเข้ารุกราน

จงบ้องพาลผลาญให้สูญ

ชวานทองของชาวไทย

ศิวิไลซ์ไร้อาชญา

เรารักและเทอดทูน

อยู่ไพบูลย์พลเพิ่มพล

ไทยนี้มีเอกราช

สืบชาติมาแต่บรรพชน

อยู่ยงทนงตน

บนแผ่นดินนามถิ่นไทย

ในน้ำนั้นมิปลา

นาข้าวงามอร่ามไป

ไม่เคยเป็นทาสใคร

มั่นในธรรมพัวร์เชิดชู

เดียนที่รวไทย

แดงจุดไฟไล่ไล่ประเทศ

หมัดไฟปลิวให้อู

สู่หลังคาทั่วธานีินทร์

มัวเฉยเลยจะไหม้

แล้วจะไร้ที่อยู่กิน

จะไม่มีแผ่นดิน

จะสิ้นชาติอนาใจ

รีบตื่นขึ้นเตรียมตัว

ตรวจรวบ้านด้านผองภัย

ชวานทองของคนไทย

อย่าให้บั่นสันสูญวงศ์

รวมกำลังตั้งมั่น

เตรียมพล

มารทั่วทิศผจญ

ห่อนคร้าม

แยกกันย่อมยังผล

พินาศ

สามัคคีพาข้าม

สังเคราะห์นาเกษม

จิราพร วิเสโส

กองแรกรับ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พระนคร สมาชิกเลขที่ ๓๖๖

กัมพูชา : ข้อพิพาทนโยบายต่างประเทศ ของสหรัฐและไทย

โดย เกตุ โกศล

พลโทลอนนอลได้ทำการรัฐประหารโค่นล้มอำนาจการปกครองของเจ้าสีหนุ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๓ และจัดตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่ขึ้นบริหารประเทศ ในขณะที่ประมุขกัมพูชาคนเดิมประกาศตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นและกองทัพปลดแอกขึ้นเพื่อทำการ “ปลดแอก” กัมพูชา หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อเตรียมการกลับคืนสู่อำนาจโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะธำรงไว้ซึ่งความเป็นกลางของกัมพูชาอย่างเคร่งครัด¹ ความเป็นกลางซึ่งนายพลลอนนอลเองได้ยืนยันเป็นแนวนโยบาย หากแต่เป็นความเป็นกลางในความหมายที่แตกต่างออกไป กล่าวคือความเป็นกลางที่โน้มเอียงไปทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับความเป็นกลางของนายพลลอนนอล

การรัฐประหารครั้งนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่เจ้าสีหนุเดินทางไปเยือนต่างประเทศเพื่อยืนยันและแสวงหาการสนับสนุนความเป็นกลางของกัมพูชา และพิจารณาลู่ทางแก้ไขปัญหากับการที่เวียดนามเหนือและเวียตกงใช้ดินแดนกัมพูชาในการแทรกซึมบ่อนทำลายเวียดนามใต้และลาว มูลเหตุสำคัญของการรัฐประหารได้แก่การที่นายพลลอนนอลต้องการทำลายฐานกำลังของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศ และนอกจากนี้มูลเหตุจูงใจอีกประการหนึ่งมีต้นตอมาจากการขัดแย้งระหว่างนายพลลอนนอลกับเจ้าสีหนุเมื่อสามปีที่ผ่านมา อันทำให้บุคคลทั้งสองไม่อาจลงรอยกันได้สนิท

เมื่อต้นปี ๒๕๑๐ เจ้าสีหนุได้เดินทางไปพักผ่อนที่ฝรั่งเศสเป็นเวลา ๒ เดือน ในขณะที่เกิดการแตกแยกในวงการบริหารกัมพูชา ซึ่งมีนายพลลอนนอลเป็นนายกรัฐมนตรี และในระยะที่มีข่าวลือว่าฝ่ายขวาวางแผนก่อการรัฐประหารขึ้นก่อนที่เจ้าสีหนุจะเดินทางกลับประเทศเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๐

1. Peter Lyon, War and Peace in South-East Asia, London : Oxford University Press, 1969, pp. 161-180

ได้เกิดการจลาจลขึ้นที่จังหวัดพระตะบอง ซึ่งเป็นดินแดนที่ฝ่ายซ้าย เขมรเสรี และเขมรเวียตมินต์ (กำลังฝ่ายคอมมิวนิสต์ อันประกอบด้วยชาวเวียตนามและชาวเวียตนามเชื้อสายกัมพูชา) มีอิทธิพลอยู่มาก นายพลลอนนอลได้ส่งกำลังกว่า ๑ กองพัน เข้าทำการปราบปรามและสามารถจับกุม ผู้มีส่วนพัวพันในการก่อความสงบได้เป็นจำนวนประมาณ ๑๕๐ คน² เหตุการณ์ดังกล่าวประกอบกับการที่นายพลลอนนอลประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ อันทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ เป็นผลให้เจ้าสีหนุยอมรับใบลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายพลลอนนอล โดยที่เจ้าสีหนุตระหนักดีว่าหากปล่อยให้นายพลลอนนอลดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป นายพลลอนนอลอาจรวบรวมกำลังฝ่ายขวา ตลอดจนนายทหารบกขจัดอิทธิพลทางการเมืองของตน

เหตุการณ์ทำนองเดียวกันได้เกิดขึ้นเมื่อเจ้าสีหนุเดินทางไปเยือนต่างประเทศเมื่อต้นปี ๒๕๑๓ กล่าวคือในเดือนมีนาคม นักศึกษาเขมรได้เดินขบวนต่อต้านปฏิบัติการของคอมมิวนิสต์เวียตนามเหนือและเวียตกงในกัมพูชาอย่างรุนแรงและได้เข้าบุกรุกทำลายเสียหายแก่สถานทูตเวียตนามเหนือและเวียตกงในกรุงพนมเปญ สถานการณ์ได้ลุกลามออกไปจนเป็นผลให้นายพลลอนนอล ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกและนายกรัฐมนตรี (นายพลลอนนอลได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งภายหลังที่เกิดความไม่สงบภายในประเทศเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๑ อันเป็นผลของการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ภายในและภายนอก) ใช้กำลังทหารเข้ารักษาสถานการณ์ และถือโอกาสยึดอำนาจการปกครองโดยออกคำสั่งแต่เพียงลำพัง ซึ่งมีสาระสำคัญว่า เนื่องจากได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้น อันเกิดจากการกระทำของเจ้าสีหนุ รัฐสภาได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ถอดถอนความไว้วางใจในตัวเจ้าสีหนุนับตั้งแต่วันที่ ๑๓.๐๐ น. ของวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๓ เป็นต้นไป โดยนายเซ็งเฮียง ประธานรัฐสภาจะเข้ารับตำแหน่งประมุขของรัฐจนกว่าจะมีการเลือกตั้งประมุขคนใหม่ ตามรัฐธรรมนูญ³ นอกจากนั้นนายพลลอนนอลได้ยื่นคำขาดให้เวียตนามเหนือและเวียตกง ถอนกำลังออกจากกัมพูชาโดยพลัน หลังจากนั้น นายพลลอนนอลได้ทำการกวาดล้างคอมมิวนิสต์ภายในประเทศอย่างรุนแรง ผลปรากฏว่ากำลังของรัฐบาลตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ด้วยเหตุนี้ นายพลลอนนอลจึงได้ประกาศขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

2. Robert Shaplen, Time Out Of Hard, New york Harpor Row 1970, p. 323

3. Phnom Penh Domestic Services March 18 1970

สหรัฐอเมริกา ซึ่งให้ความสนับสนุนรัฐบาลกัมพูชาชุดใหม่อยู่แล้ว ได้จัดส่งอาวุธปืนให้แก่กัมพูชา โดยเป็นอาวุธปืนที่สหรัฐอ้างว่าได้ยึดมาจากคอมมิวนิสต์ในเวียดนาม ขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาได้แสวงหาช่องทางที่จะให้ความช่วยเหลือกัมพูชาต่อไป

ผลที่สุด เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายนศกนี้ ประธานาธิบดีนิกสันได้ประกาศตัดสินใจส่งกำลังทหารเข้าไปในกัมพูชาเพื่อช่วยเหลือในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ อันเป็นที่น่าสนใจที่ว่า ระหว่างประธานาธิบดีนิกสัน อ่านคำแถลงทางวิทยุและโทรทัศน์อยู่นั้น กำลังทหารสหรัฐ ฯ และเวียดนามใต้จำนวนประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ได้ข้ามเขตเข้าไปในกัมพูชา คำแถลงของประมุขของสหรัฐอเมริกาแม้จะมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหาความสนับสนุนจากประชาชนอเมริกันและรัฐสภาก็ตาม แต่ก็เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นเจตนารมณ์ของสหรัฐอเมริกาในการทำสงครามในอินโดจีน และการดำเนินนโยบายของสหรัฐ ฯ ในภูมิภาคดังกล่าว

อินโดจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยส่วนรวมมีความสำคัญต่อสหรัฐ ฯ เป็นอย่างมาก สหรัฐ ฯ ได้เริ่มตระหนักถึงบทบาทของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการสกัดกั้นคอมมิวนิสต์ภายหลังสงครามเกาหลีและสงครามอินโดจีน เมื่อปี ๒๔๙๓ และ ๒๔๙๗ ตามลำดับ ความสำคัญของอาณาบริเวณดังกล่าวได้เพิ่มมากขึ้น โดยปรากฏการณ์ที่สหรัฐอเมริกาดัดสินใจทิ้งระเบิดเวียดนามเหนืออย่างจริงจังในเดือนมีนาคม ๒๕๐๘ อย่างไรก็ดี การที่สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็เพื่อผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกามากกว่าเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในดินแดนที่สหรัฐอเมริกาเข้าไปพัวพันด้วย คำแถลงของประธานาธิบดีนิกสันอาจอธิบายข้อพิจารณาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ในตอนหนึ่งของคำแถลง ประธานาธิบดีเห็นว่า ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เรียกร้องให้สหรัฐ ฯ ถอนกำลังทหารออกจากเวียดนามแต่เพียงฝ่ายเดียวโดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้หมายถึง “ความอับอายสอสูรและความพ่ายแพ้ของสหรัฐ ฯ ซึ่ง (เรา) สหรัฐ ฯ ไม่สามารถยอมรับและจะไม่ยอมรับ” นอกจากนี้ประธานาธิบดี นิกสันได้สาธยายถึงความเป็นกลางของกัมพูชา โดยยืนยันว่าสหรัฐ ฯ เคารพความเป็นกลางของกัมพูชาตลอดมาดังจะเห็นได้ว่า ในระยะ ๕ ปีที่ล่วงมา สหรัฐ ฯ มิได้ให้ความช่วยเหลือทางทหารและทางเศรษฐกิจแก่กัมพูชาด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งระหว่างปี ๒๕๐๘ ๒๕๑๒ สหรัฐ ฯ

ไม่มีเจ้าหน้าที่ทางการทูต ในกัมพูชาแม้แต่เพียงคนเดียว และตั้งแต่เดือนสิงหาคมที่แล้วมาสหรัฐ ฯ ส่งเจ้าหน้าที่ทางการทูตไปประจำในกัมพูชาจำนวนน้อยกว่า ๑๕ คน

ประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ อ้างถึงการเคารพความเป็นกลางของกัมพูชา แต่ที่แท้จริงสหรัฐ ฯ ต้องปฏิบัติดังกล่าว ห้ามใช้เพราะสหรัฐ ฯ ต้องการเช่นนั้นไม่ หากแต่เป็นเพราะกัมพูชาเองไม่ต้องการมีความผูกพันกับสหรัฐ ฯ กัมพูชาได้ประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหรัฐ ฯ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๐๔ ภายหลังจากที่กัมพูชาออกเลิกการรับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ ทหารและทางวัฒนธรรมจากสหรัฐ ฯ (จวบจนกระทั่งปี ๒๕๐๗ สหรัฐ ฯ ให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่กัมพูชาเป็นมูลค่า ๙๔ ล้านดอลลาร์อเมริกัน)^๔ ในอีกแง่หนึ่ง หากสหรัฐ ฯ ประารถนาที่จะให้กัมพูชาเป็นกลางอย่างแท้จริง สหรัฐ ฯ ก็คงไม่ปฏิเสธข้อเสนอของเจ้าสีหนุเมื่อปี ๒๕๐๓ ที่กำหนดให้กัมพูชาและลาวเป็นกลางโดยการค้าประกันจากประเทศฝ่ายตะวันตกและฝ่ายคอมมิวนิสต์ตลอดจนเวียดนามเหนือ เวียดนามใต้และประเทศไทยอันเป็นข้อเสนอที่กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และฝรั่งเศสให้ความเห็นชอบ แม้ในปีต่อมาเจ้าสีหนุจะได้เสนอให้ลาวเป็นกลางแต่เพียงประเทศเดียว ก็ยังคงได้รับการปฏิเสธจากสหรัฐ ฯ อีก ทั้งนี้อาจพิจารณาได้ว่า หากความเป็นกลางของประเทศทั้งสองได้รับการค้าประกันจากประเทศฝ่ายตะวันตก และฝ่ายคอมมิวนิสต์ ความยุ่งยากในอินโดจีนอาจไม่เกิดขึ้น หรือหากแม้เกิดขึ้นก็คงจะไม่รุนแรงเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสหรัฐ ฯ คงไม่ต้องเข้ารับบทบาทสำคัญดังเช่นฝรั่งเศสก่อนสงครามอินโดจีนสิ้นสุดลง

ในการขยายขอบเขตสงครามเวียดนาม หรืออีกนัยหนึ่งการรุกรานกัมพูชา สหรัฐ ฯ ชี้แจงว่าเป็นไปเพื่อกวาดล้างและตัดกำลังของคอมมิวนิสต์ แต่กระนั้นก็ตามจุดมุ่งหมายของสหรัฐ ฯ ได้แก่การรักษาไว้ซึ่งดุลย์แห่งอำนาจระหว่างฝ่ายตะวันตกซึ่งสหรัฐ ฯ ตั้งตนเป็นผู้นำและฝ่ายคอมมิวนิสต์ และเพื่อรักษาหน้าของสหรัฐ ฯ ดังคำแถลงของประธานาธิบดีนิกสันที่ว่า สหรัฐ ฯ จะไม่ยอมตอบโต้กับการคุกคามแต่โดยการประท้วงทางการทูต เพราะถ้าหากปฏิบัติเช่นนั้น ความเชื่อถือว่าประเทศต่าง ๆ มีต่อสหรัฐ ฯ จะหมดสิ้นไป ประธานาธิบดีนิกสันกล่าวว่า “ข้าพเจ้ายินดีดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแต่เพียงสมัยเดียวและกระทำการที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าถูกต้อง แทนที่จะเป็นประธานาธิบดีถึงสองสมัยโดยลดฐานะของสหรัฐ ฯ ลงเป็นมหาอำนาจชั้นสอง และยอมให้สหรัฐ ฯ ประสบความพราชัยเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ระยะ ๑๙๐ ปี”

4. Orville Schell, 'Cambodian Civil War,' The New Regutlec, June 6, 1970, p. 12

คำแถลงข้างต้นของประธานาธิบดีสหรัฐ ฯ มีส่วนต่อเนื่องถึงประเทศไทยในแง่ที่ว่า ประเทศไทย ควรดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างไร

ภายหลังการรัฐประหารในกัมพูชา ประเทศไทยได้ให้การรับรองรัฐบาลชุดใหม่ และตกลงรื้อฟื้นความสัมพันธ์ทางการทูตกับกัมพูชา นอกจากนี้ประเทศไทยได้ดำเนินการจัดส่งกำลังทหารไปช่วยเหลือตามที่นายพลลอนนอลได้ขอร้องมา แม้ว่ารัฐมนตรีต่างประเทศของไทยจะได้แถลงเมื่อกลางเดือนมิถุนายนว่า ประเทศไทยคงจะไม่ต้องส่งกำลังไปยังกัมพูชา แม้เป็นเพียงพล ฯ อาสาสมัครก็ตาม⁵ การให้ความช่วยเหลือทางทหารแก่กัมพูชา เป็นการประกาศตนเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์อีกชั้นหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็เป็นการผูกมัดตนเองกับนโยบายของสหรัฐ ฯ มากขึ้น การตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อคอมมิวนิสต์ไม่สู้จะเป็นปัญหาเท่าการผูกมัดตนเองกับสหรัฐ ฯ ในขณะที่สหรัฐ ฯ กำลังถอนตัวออกจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศเป็นมิตรกับฝ่ายโลกเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐ ฯ ส่วนสหรัฐ ฯ นั้นประเทศไทยได้เริ่มมีความสัมพันธ์ทางการค้ามาตั้งแต่ปี ๒๓๗๖ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐ ฯ ได้ขยายตัวมากขึ้นจนกระทั่งในปี ๒๔๘๔ ประเทศทั้งสองได้ยกฐานะความสัมพันธ์ขึ้นสู่ระดับเอกอัครราชทูต ๔ ปีต่อมาประเทศไทยและสหรัฐ ฯ ได้ลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและข้อตกลงเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางทหาร หลังจากนั้นในปี ๒๔๙๗ ประเทศไทยและสหรัฐ ฯ ได้เข้าร่วมเป็นภาคีสันติสัญญาองค์การ สปอ. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองได้กระชับขึ้นเมื่อนายถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับการป้องกันร่วมกันกับนายคินรัสต์ รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ ฯ ในปี ๒๕๐๔ อันเป็นข้อตกลงที่ฝ่ายสหรัฐ ฯ ยืนยันที่จะให้ความร่วมมือกับประเทศไทย โดยไม่คำนึงถึงความร่วมมือหรือความเห็นพ้องของประเทศสมาชิกอื่น ๆ ขององค์การ สปอ. ในปีเดียวกันนี้เอง สหรัฐ ฯ ได้ส่งกำลังทหารเข้ามาประจำในประเทศไทย อย่างไรก็ตามก็ที่รัฐบาลไทยได้แถลงอยู่เสมอว่า ประเทศไทยต้องการพึ่งกำลังของตนเองในการป้องกันการรุกรานของคอมมิวนิสต์ ถ้อยแถลงของพรรคคอมมิวนิสต์ที่โฮโนลูลู เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๒ ที่ว่ารัฐบาลไทยจะไม่ใช้กำลังทหารของสหรัฐ ฯ ในประเทศไทย เพื่อตอบโต้ปฏิบัติการของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศหากแต่จะใช้กำลังของตนเอง⁶

5. New York Times, June 14, 1970.

6. Thanat Khoman "Prospects of A New Pare Asiana", in the Dillingham Sectures Series, Honolulu : East-West Center, 1960

การที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายเป็นมิตรกับสหรัฐ ฯ อย่างแน่นแฟ้นและเปิดโอกาสให้สหรัฐ ฯ ส่งทหารเข้ามาประจำในประเทศประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน หาใช่ว่าสหรัฐ ฯ เป็นฝ่ายเสียประโยชน์ และประเทศไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบแต่อย่างใด ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม และทำให้ประเทศไทยไม่อาจดำเนินนโยบายต่างประเทศตามที่ควรอีกทั้งเปิดโอกาสให้คอมมิวนิสต์ยกเป็นข้ออ้างในการโฆษณาชวนเชื่อ ชักชวนประชาชนไทยให้ร่วมมือ "ปลดแอก" ประเทศไทยจาก "จักรวรรดินิยมอเมริกัน" ประเทศไทยควรจะต้องตระหนักถึงผลเสียเหล่านี้ และควรจะได้พิจารณานโยบายต่างประเทศว่าควรจะต้องผูกพันกับสหรัฐ ฯ ต่อไปตามเดิม หรือดำเนินนโยบายในลักษณะที่เป็นอิสระมากขึ้น

ประเทศไทยควรจะดำเนินนโยบายเป็นอิสระมากขึ้น

คำแถลงของประธานาธิบดีนิกสันเป็นสิ่งบอกเหตุได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นสหรัฐ ฯ มีนโยบายถอนตัวออกจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และให้ประเทศภูมิภาคนั้นรับผิดชอบในการป้องกันตนเองตามหลักการที่เรียกว่า Nixon Doctrine ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทย สหรัฐ ฯ คงจะไม่สนับสนุนในด้านกำลังทางสถานการณ์ภายในผันแปรไปเช่นเวียดนาม หรือแม้สหรัฐ ฯ จะให้ความช่วยเหลือจะเป็นการสู้รบในลักษณะของสงครามยืดเยื้อ ซึ่งไม่มีทางที่สหรัฐ ฯ และหรือประเทศไทยจะเอาชนะฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ เช่นเดียวกับสงครามเวียดนาม (สหรัฐ ฯ จะเอาชนะฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ก็แต่โดยการทำสงครามจนเด็ดขาด โดยทิ้งระเบิดเวียดนามเหนือทั้งประเทศ ซึ่งก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะสหรัฐ ฯ จะถูกประณามจากประเทศต่าง ๆ และแม้สหรัฐ ฯ สามารถทำลายเวียดนามเหนือทั้งประเทศ สหรัฐ ฯ ก็ไม่สามารถทำลายลัทธิคอมมิวนิสต์ได้) ดังนั้นแม้ประเทศไทยจะร่วมมือกับสหรัฐ ฯ อย่างแข็งขันและดำรงตนเป็นมิตรกับสหรัฐ ฯ ต่อไปอย่างแน่นแฟ้น การแทรกซึม บ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ (จากเวียดนามเหนือและจีนคอมมิวนิสต์) ก็คงจะดำเนินต่อไป และจะขยายตัวรุนแรงขึ้น เมื่อเป็นเช่นนั้น ประเทศไทยน่าจะพิจารณานโยบายต่างประเทศเสียใหม่

ประการแรก ประเทศไทยควรจะร่วมมือกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากขึ้น โดยการขยายการติดต่อทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแสวงหาเส้นทางชักชวนให้ประเทศเหล่านั้นร่วมมือทางทหาร ทั้งนี้โดยที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญการร่วมมืออย่างจริงจัง กล่าวคือแม้ว่ามีปัญหา

หรือกรณีขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้านที่พอจะคลี่คลายกันได้ ประเทศไทยก็น่าจะยกประโยชน์ให้แก่ประเทศนั้น ๆ หากไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อประเทศไทยจนเกินไปเพื่อความเป็นมิตรอันดีต่อกัน บัญหาประสาธณาพระวิหารเป็นตัวอย่างอันดี ประเทศไทยยอมให้กรณีพิพาทพระวิหารทำลายมิตรภาพระหว่างไทยกับกัมพูชา โดยรัฐบาลไทยชุดก่อนปลูกฝังความรู้สึกแก่ประชาชนชาวไทยให้ชิงชังกัมพูชา อาทิเช่นในการจัดการเดินขบวนประท้วงการตัดสินของศาลโลกเป็นต้น ประสาธณาพระวิหารมีความสำคัญต่อประเทศไทยมากกว่าความเป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้านหรือไม่? ในปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ (อินโดนีเซีย สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) ทางสมาคมเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประเทศไทยจะได้ขยายขอบเขตความร่วมมือทางองค์การดังกล่าวมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ อันจะเป็นจะเป็นรากฐานต่อไปในการป้องกันการรุกรานจากคอมมิวนิสต์

อีกประการหนึ่ง ประเทศไทยควรจะขยายความสัมพันธ์กับสหภาพโซเวียต และประเทศยุโรปตะวันออก เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเพื่อใช้ประเทศเหล่านั้น (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหภาพโซเวียต) เป็นศูนย์กลางการรุกรานของจีนคอมมิวนิสต์ ดีกว่าที่จะให้สหรัฐ ฯ เป็นศูนย์กลางแต่ฝ่ายเดียว ความแตกร้าวระหว่างสหภาพโซเวียตกับจีนคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาที่ยากแก่การแก้ไข ถึงแม้หากแก้ไขได้ก็ยากที่จะประสานรอยร้าวได้สนิท เพราะเป็นการขัดแย้งทางอุดมการณ์ ประเทศไทยควรจะหาประโยชน์จากความเป็นไปดังกล่าว

ประเทศเล็กประสบความลำบากในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ในการเป็นมิตรกับฝ่ายหนึ่ง และตั้งตนเป็นศัตรูกับประเทศตรงกันข้าม ประเทศที่ฉลาดอาจอ้างความอยู่รอดของตนเองไว้ได้ ประเทศไทยจึงไม่ควรจะมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับฝ่ายตะวันตก (หรือฝ่ายคอมมิวนิสต์) แต่เพียงฝ่ายใดฝ่ายเดียว ในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ประเทศไทยควรพิจารณานโยบายต่างประเทศเสียใหม่ในขณะที่ยังไม่สายจนเกินไป แต่ทั้งนี้มิได้หมายถึงการละทิ้งนโยบายเดิม หากแต่ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม การดำเนินนโยบายตามแนวเดิมในขณะที่ยังสภาพการณ์แวดล้อมผันแปรไป เสมือนหนึ่งความคงที่อันได้แก่ความเสื่อมถอยและความสิ้นสุด

หลักประจำใจในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า

ในฐานะหัวหน้า

๑. พยายามให้งานที่อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของตนเจริญก้าวหน้าไปให้ ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
๒. มีหลักเกณฑ์ในการปกครองผู้ที่อยู่ภายใต้ความดูแล (ซึ่งจะกล่าวละเอียดต่อไปในภายหลัง)
๓. กระทำราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในทุกๆ ด้าน และรับผิดชอบในผลงานที่กระทำไป
๔. ไม่นำความเสื่อมเสียมาสู่สถาบัน
๕. มีการเสียสละเพื่อส่วนรวม

อารัมภบท

ตามความเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้าตำแหน่งที่เรียกว่า “หัวหน้า” นั้น ย่อมต้องมีหลักเกณฑ์หลาย ๆ อย่างในการพิจารณาแต่งตั้ง การใช้หลักเกณฑ์อันใดเพียงอันเดียวเป็นการตัดสินย่อมจะไม่ได้ผลดี ซึ่งข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างบุคคลสัก ๓ ประเภท พร้อมทั้งผลได้ผลเสียในการเลือกบุคคลประเภทนั้น ๆ ขึ้นเป็นหัวหน้า

ประเภทที่หนึ่ง มีอาวุโสแต่อย่างเดียวโดยติดตามบัพที่เกิิดมาในโลกนี้ ความชราภาพหรือเส้นผมที่เริ่มเปลี่ยนเป็นสีขาว หรืออายุราชการที่ใช้ความอดทนทำแบบอยู่ไปวันหนึ่ง ๆ มีสภาพเหมือนกาฝากที่คอยดูดอาหารจากต้นไม้ คอยแบมือรับเงินเดือนไปทุก ๆ เดือน ไม่เคยมีผลงานที่ดี ไม่เคยแสดงความขยันขันแข็ง ไม่เคยมีความคิดริเริ่ม ถ้าได้บุคคลประเภทนี้ขึ้นเป็นหัวหน้า ลูกน้องก็จะหมดกำลังใจที่จะแข่งขันทำดี เพราะเขาคิดว่า “ทำก็ซำม ไม่ทำก็ซำม” ทำงานให้พอพ้นไปวันหนึ่ง ๆ พอคนที่อยู่มาก่อนหมดอายุราชการไปหรือตายไปก็ได้เลื่อนขึ้นมาเอง เหมือนเข้าคิวตั่วหนั่ง ถ้าไม่ออกจากคิวเสียก่อนเป็นได้ตัวเข้าคูนั่นแน่

ความเก่าหรือความแก่นั่น โบราณท่านว่ามี ๒ อย่าง ชนิดที่เก่าแบบผ้าขี้ริ้ว กับเก่าลายคราม
 เก่าผ้าขี้ริ้วไม่มีค่ามีแต่คนเขายากโยนทิ้ง พวกเก่าลายครามยิ่งเก่ายิ่งมีราคามีค่า ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้า
 ใช้แต่อาวุโสแต่ประการเดียวเป็นเครื่องตัดสิน อาจได้หัวหน้าประเภท “ผ้าขี้ริ้ว” มากได้ และเป็นผ้า
 ขี้ริ้วที่ไม่ได้ห่อทองเสียด้วย

ประเภทที่สอง มีชั้นเงินเดือนสูง เนื่องจากมีปริญญายาวเหยียด มีแผ่นกระดาษสวย ๆ
 จากต่างประเทศมาติดเต็มผนังห้อง หรือชั้นเงินเดือนที่สูงนั้นได้มาจากการประจบสอพลอเจ้านายหรือ
 มือที่พลหนุนหลัง อย่างที่เขาเรียกกันว่า “โตเพราะญาติ” ในด้านการปฏิบัติงานไม่เคยมีผลงานที่ดี
 เด่นให้เป็นที่เชื่อถือได้ พวกนี้มักจะมีศิลปะในการพูด มีความจำแนกยาเป็นพิษพิษ สามารถอ้างอิงถึง
 ตำรา, เอกสาร, วารสาร แม้กระทั่งข้อผู้แต่ง ปี ค.ศ. ได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าจะให้แสดงฝีมือลายมือ
 ในการทำงานก็มักบิดพลิ้วอ้างธุระการอันมากมาย หรือขาดเครื่องมือสิ่งนั้นสิ่งนี้ เป็นเหตุให้ทำไม่ได้
 ถ้าได้คนประเภทนี้เป็นนาย ลูกน้องก็เหนื่อยหน่อย แต่ก็ยังดีกว่าบุคคลในประเภทที่หนึ่ง เพราะถึง
 อย่างไร เขาก็มีวิชาความรู้เป็นรากฐานอยู่ ถ้าสามารถให้ลงมือทำงานแทนปากเสียได้ก็จะดี

ประเภทที่สาม ถ้าคิดตามอาวุโสแต่อย่างเดียว ก็เป็นผู้ที่ไม่เข้าข่ายที่จะพิจารณาได้ แต่เป็น
 ผู้ที่ผลงานดีเด่น มีความรู้ดี ความประพฤติดี อายุราชการนานพอที่จะมีความชำนาญงานได้ ข้าพเจ้า
 สนับสนุนบุคคลประเภทนี้มากที่สุด เพราะเป็นตัวอย่างที่แสดงว่า ถ้าเขาทำงานดีเด่นเห็นอบุคคลอื่นจริง ๆ
 ผลงานของเขาควรจะได้รับผลตอบแทนอย่างสมค่า

ที่ข้าพเจ้าเขียนมานี้ มิได้หมายความว่าผู้มีอาวุโสมาก ๆ ไม่ควรเป็นหัวหน้า ข้าพเจ้าเพียง
 แต่ย้ำว่า อาวุโสแต่อย่างเดียว ไม่เหมาะสมที่จะเป็นหัวหน้า ถ้าได้ทั้งอาวุโสทั้งผลงานดีเด่นด้วย
 กันนับว่าประเสริฐที่สุด แก่เกิดแต่ให้แก่แบบมะพร้าวห้าว ยิ่งแก่ยิ่งมัน หรือแก่ก็เก่าแบบลายคราม

ขอเริ่มเรื่องที่ข้าพเจ้าตั้งใจจะเขียนจริงๆ คือ “หลักประจำใจในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า
 ในฐานะหัวหน้า”

- ๑) พยายามให้งานที่อยู่ในความควบคุมดูแล และรับผิดชอบของตนเจริญก้าวหน้าไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้าพเจ้าแบ่งสายงานของข้าพเจ้าออกเป็นดังนี้

- ๑.๑ งานที่เกี่ยวกับวิชาการ การบริหาร และธุรการ
 - ๑.๒ งานบริการส่วนรวม
 - ๑.๓ งานค้นคว้า
 - ๑.๔ งานพิเศษของทางราชการ หรือสถาบัน
- ๑.๑ งานเกี่ยวกับวิชาการ, การบริหาร และธุรการ ข้าพเจ้าถือว่าเป็นอันดับหนึ่ง สายงานนี้จะดีเด่นได้ก็ขึ้นอยู่กับวางแผนในการทำงาน ถ้าจะเทียบแล้วก็เหมือนกับว่า เมืองใดจะเจริญ สวยงาม สะอาดสะอ้าน มีความสะดวกสบาย ประชากรอยู่อย่างมีความสุข ก็ขึ้นอยู่กับ การวางแผนเมืองเป็นประการแรก
- ๑.๒ งานบริการส่วนรวม เป็นความสำคัญถัดมา ถ้าเทียบตามข้อแรกแล้วก็เท่ากับว่า เมื่อมีบ้านเมืองสวยงาม มีตึกสูง ๆ ถนนดี ๆ ก็ต้องมีไฟฟ้า น้ำประปาให้เขาใช้ได้สะดวก ในเรื่องของข้าพเจ้า เมื่อคิดจะตั้งหน่วยต่าง ๆ ขึ้น ก็ต้องพยายามหาบุคคลที่มีความสามารถมาบรรจุในหน่วย และให้บริการให้ทั่วถึงและดีที่สุดด้วย ไม่ใช่สักแต่มาบรรจุบุคคลให้ครบตำแหน่ง แต่ทำงานไม่ได้ เหมือนมีก๊อกประปาเต็มบ้านแต่น้ำไม่ไหล พร้อมทั้งต้องประสานงานกับหน่วยอื่น ๆ ด้วย
- ๑.๓ งานค้นคว้า ที่ต้องคิดสนับสนุนให้มียู่เสมอ เพื่อชื่อเสียงและความก้าวหน้าของสายงานหรือสถาบันที่ตนอยู่ ไม่ใช่เพื่อเลื่อนตำแหน่งของตนเอง โดยใช้แรงงานของผู้อื่น พร้อมกันนั้นหัวหน้าหน่วยก็ควรหาความรู้ใส่ตัวเองตลอดเวลา
- ๑.๔ งานพิเศษของทางราชการ หรือสถาบัน หมายถึงงานที่คิดแล้วก็ไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของตัวเอง แต่เผื่อผู้มีความสามารถอยู่บ้าง ที่พอจะช่วยเหลือกันได้ ข้าพเจ้าก็ยินดีที่จะรับงานนั้นเพิ่มขึ้น

๒) หลักเกณฑ์ในการปกครองผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา มีดังนี้

๒.๑ ใช้ความรัก ความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ และความยุติธรรมเป็นหลัก โดยคิดเสียว่าผู้ที่อยู่ใต้ความปกครองของเราทุกคนเหมือนญาติพี่น้อง อยู่กันอย่างคนในครอบครัวเดียวกัน โดยมีเราเองเป็นหัวหน้าครอบครัว ถ้าครอบครัวยิ่งใหญ่เท่าใด การปกครองก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น บิดามารดาที่มีบุตรเพียง ๓-๔ คน ยังไม่สามารถปกครองให้บุตรสามัคคี โดยไม่มีการทะเลาะวิวาทกันเลยได้ฉันใด การปกครองคนในหน่วยก็ย่อมเป็นฉันนั้น ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า เมื่อมีเหตุการณ์กระทบกระทั่งกัน ก็ต้องมีการทำความเข้าใจต่อกันใหม่ มีการให้อภัย และเริ่มต้นในสิ่งที่ถูกต้องต่อไป

เรื่องความยุติธรรม รู้สึกว่าเป็นเรื่องลำบากที่สุดในการปกครอง เพราะเราไม่สามารถใช้ตราซึ่งวัดถึงความเที่ยงตรงได้ นอกจากใช้เหตุผล หลักฐาน สถิติ สิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องประกอบการพิจารณา เช่นเดียวกับที่ผู้พิพากษาจะตัดสินคดี ก็ขึ้นอยู่กับสำนวนที่ส่งศาล พยานต่าง ๆ ด้วยทฤษฎีหมาย เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ใด หรือด้วยทฤษฎีหมายใด ก็ย่อมต้องตัดสินไปตามนั้น จะเรียกว่าศาลหรือผู้พิพากษาไม่ยุติธรรม หรือถ้าหากสำนวนที่ส่งมาฟ้องศาลนั้นเป็นสำนวนเท็จทั้งสิ้น ซึ่งผู้พิพากษาเองไม่มีอำนาจหน้าที่ใดจะไปทำสำนวนเอง หรือไปสืบหาพยานมาเอง ถ้าได้พยานเท็จเสียอีก ผลของการพิพากษาก็ยากที่จะให้ความยุติธรรม ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงว่า ความยุติธรรมนี้เป็นเรื่องยากที่สุด จะได้ความยุติธรรมก็ต่อเมื่อได้ความจริงมาประกอบกับหลักการในการพิจารณา ซึ่งสิ่งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ที่อยู่ใต้การปกครองด้วย ถ้าผู้อยู่ภายใต้การปกครองพูดแต่ข้อความเท็จไม่เป็นสาระ ไม่เป็นแก่นสาร หรือไม่ใช่สิ่งที่ออกจากใจจริง หลักการพิจารณาเพื่อความยุติธรรมก็ย่อมคลาดเคลื่อน

๒.๒ แบบฉบับในการปกครอง จะปกครองกันแบบไหนขึ้นอยู่กับส่วนใหญ่ของผู้ที่อยู่ใต้การปกครองว่า ประพฤติตนเช่นไร ถ้าส่วนใหญ่กระทำตนเป็นเด็ก พูดกันแล้วหนหนึ่งก็ไม่เข้าใจ ต้องจ้อจั่วไซกันเหมือนเด็ก ๆ ก็จำเป็นต้องใช้กฎเกณฑ์เหมือนที่เขাপกครองเด็ก

ทั้งนี้เพื่อชื่อเสียงและผลงานของสถาบันจะได้ไม่เสื่อมเสีย เพราะการกระทำอย่างเด็ก ๆ ของผู้อยู่ภายใต้การปกครอง ซึ่งหัวหน้าหน่วยจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการกระทำนั้น ๆ โดยไม่มีการขัดทอด

ถ้าผู้อยู่ภายใต้การปกครองทำตัวเป็นผู้ใหญ่ เข้าใจเหตุผล รู้จักใช้การตัดสินใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้จักรับผิดชอบในการทำงานที่ตนกระทำ รู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของราชการ การปกครองก็ต้องเปลี่ยนไปอีกอย่างหนึ่ง กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของบ้านเมือง หรือแม้แต่ตัวบทกฎหมายส่วนใหญ่มีขึ้น หรือใช้บังคับขึ้น ก็ภายหลังการกระทำอันไม่ถูกต้องและสมควรของบุคคลแล้วทั้งนั้น ระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่วางไว้กำหนดการกระทำ นั้นมีน้อยเต็มที แม้แต่ร่างกฎหมายหลังก็ยังไล่ไม่ทันการกระทำของบุคคลเสียเป็นส่วนมาก มักจะมีช่องโหว่ให้หลุดได้เสมอ ๆ

การวางกฎหรือระเบียบนั้น ข้าพเจ้าเปรียบได้กับการวางแผนทางถนนใหญ่ให้รถวิ่ง ถ้าหากมีความจำเป็นว่าจะไปที่ถนนใหญ่ไม่ผ่าน ก็ต้องมีการตัดเป็นซอยเป็นตรอกให้รถวิ่งเข้าไปจนถึงที่ที่ต้องการให้ได้ คือเพิ่มเติมรายละเอียดลงในกฎเกณฑ์นั้น ๆ การวางกฎของข้าพเจ้าจึงไม่ถือว่าเป็นประกาศิตที่มนุษย์ใดมีอาจจะละเมิดได้ ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นกับความจำเป็น เหตุผลและสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์เฉพาะหน้า การเปลี่ยนแปลงคำสั่งข้าพเจ้าไม่ถือเบ้ความกลับลอกของผู้ออกคำสั่ง ยกตัวอย่างเช่น แม่ทัพได้ประมวลเหตุการณ์จากข่าวกรองมาว่า ข้าศึกจะโจมตีฐานทัพทางด้านใต้ จึงสั่งเพิ่มกำลังทหารทางด้านใต้ ต่อมาข้าศึกเกิดย้ายกำลังเข้ามาทางด้านเหนือ จะเรียกว่าแม่ทัพนั้นเป็นคนกลับลอกหรือไม่

คำสั่งใด กฎใด หรือระเบียบใดก็ตามที่ข้าพเจ้าวางขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาตามสถานการณ์และความเหมาะสมในขณะนั้น แต่อาจไม่เหมาะสมกับอีกวาระหนึ่ง ฉะนั้นจึงต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมอยู่เสมอ เช่นถ้ามีจำนวนคนน้อยก็อาจจะให้อยู่เวรทุก ๓ วัน เมื่อจำนวนคนมากขึ้นก็ต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ให้อยู่เวรห่างออกเป็นต้นการทำงาน ข้าพเจ้าถือว่าต้องมีการผ่อนสั้นผ่อนยาว

เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียน มีอาจารย์ของข้าพเจ้าท่านหนึ่งกล่าวว่า “มีแต่คนเขาเขียนและสอนเรื่องจรรยาแพทย์ แต่ไม่มีใครเขียนหรือสอนเรื่องจรรยาคนไข้” ทำให้ข้าพเจ้ามาคิดถึงการทำงานในขณะนี้ มีคนพูดว่า เป็นหัวหน้าเราจะต้องทำตนอย่างนั้นอย่างนี้ มีความอดทน อดกลั้น มีความดีพิเศษอีกสารพัดอย่าง แต่ไม่เคยมีใครคิดที่จะเขียนหรือสั่งสอนว่า การเป็นผู้อยู่ภายใต้การปกครองเช่นนั้น ควรจะปฏิบัติตน วางตนเช่นไรจึงจะเหมาะสม คำว่า “หัวหน้า” กับ “ลูกน้อง” เป็นของคู่กัน ถ้ามีอยู่คนเดียว เขาก็ไม่เรียกว่า หัวหน้า หรือลูกน้อง เมื่อคำสองคำนี้จะต้องคู่กันไปแยกออกจากกันไม่ได้ ฉันทิใด ความสัมพันธ์ ความสามัคคีกลมเกลียวของหัวหน้ากับลูกน้องก็ต้องร่วมกันอยู่เสมอ ไม่ใช่ให้หัวหน้าเป็นฝ่ายกระทำอยู่ฝ่ายเดียว จะให้เสียงปรบมือมันดังก็ต้องใช้มือทั้ง ๒ มือปรบกัน

ข้าพเจ้าชอบคำว่า “ลูกน้อง” มาก เพราะข้าพเจ้าตีความหมายของคำนี้ว่า เป็นผู้หัวหน้ารักเหมือนลูกถ้วยต่างกันมาก หรือรักเหมือนน้อง ถ้วยไล่เรียกกัน

- ๒.๓ การส่งเสริมผู้อยู่ภายใต้การปกครอง สิ่งใดก็ตามที่จะเป็นทางให้ “ลูกน้อง” มีชื่อเสียง มีความก้าวหน้า มีความเจริญ จงรีบกระทำ ถึงแม้ว่าตนเองจะต้องเหนื่อยยากเพิ่มขึ้นก็ตาม เลือกสนับสนุนแต่คนที่ดีจริง ๆ ส่วนคนที่ไม่สู้จะดี ซึ่งข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะคิดว่าใครไม่ดี คนเราอาจมีจุดอ่อนกันได้แบบต่าง ๆ อย่าให้เรียกว่าคนไม่ดีเลย เอาเป็นว่ามีจุดอ่อนบางอย่างก็พอแล้ว ข้าพเจ้าพยายามจะแก้ไขจุดอ่อนของเขาก่อน พยายามให้อภัยว่าสิ่งที่เขากระทำไปนั้นมิได้มีเจตนาร้าย หากเป็นไปโดยความบังเอิญหรือความเคยชิน หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

การสนับสนุนลูกน้อง บางทีก็เป็นผลร้ายแก่ตัวหัวหน้าเอง เพราะได้ชื่อว่าเป็นคนใจเอนเอียง เลือกที่รักมักที่ชัง ซึ่งบางครั้งอาจจะทำให้เท่าที่ทุกคนปรารถนา แต่ไปติดที่ข้อบังคับและกฎเกณฑ์ของทางราชการ ซึ่งไม่อาจจะฝ่าฝืนได้ ถ้ามีหนทางแล้ว แม้แต่จะเป็นช่องทางเล็ก ๆ หรือมีหนทางข้าพเจ้าก็พยายามที่จะวางทางให้ลูกน้องเสมอ

๒.๔ การวางตนเป็นหัวหน้า ข้าพเจ้าจะพิจารณาถึงขอบเขตของสิทธิของข้าพเจ้าเป็นประการแรก และจะใช้สิทธินั้นในทางที่ชอบที่ควร หากว่าการกระทำอันใดของข้าพเจ้า ซึ่งได้พิจารณาแล้วว่าถูกต้อง สมควร มีเหตุผล ถูกหลักเกณฑ์ทุกประการ และอยู่ภายในขอบเขตของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะตัดสินใจทันทีโดยไม่ใช้เสียงประชาธิปไตย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับงานบริหาร เพราะข้าพเจ้าคนเดียว ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบหากมีความผิดพลาดเกิดแก่หน่วยงานที่ข้าพเจ้าควบคุมอยู่ และข้าพเจ้าจะเสนอข้อคิดเห็นที่มีเหตุผลของข้าพเจ้าไปตามลำดับชั้น หากจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขก็หมายความว่า ได้กระทำกันในระดับที่อยู่เหนือสิทธิของข้าพเจ้าแล้ว

ทั้งหมดที่เขียนมาเกี่ยวกับเรื่องการปกครองลูกน้องนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่สิ่งที่ข้าพเจ้าสามารถให้แก่ลูกน้องได้มากที่สุด คือ “ความจริงใจ” และ “น้ำใจ” เมื่อผิดก็ดูเมื่อผิดก็ชมไม่มีความฝ่งใจเกลียด ไม่มีความพยายาม

๓) การกระทำราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตในทุก ๆ ด้าน และรับผิดชอบในผลงานที่กระทำไป

ความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ไม่ใช่สักแต่ว่าไม่โกงเงินหลวง ไม่ยกยอกของหลวงเท่านั้น ต้องซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้ร่วมงานอีกด้วย การโกงที่ไม่เห็นชั้้นนั้นมีหลายแบบ เช่น โกงเวลาราชการ โกงหน้าที่การงาน โกงแรงงานผู้อื่น ก็ได้ชื่อว่าทำราชการด้วยความไม่ซื่อสัตย์สุจริต บางคนไม่คิดโกงแต่กินเล็กกินน้อย เช่นวันนั้นฉันมาทำงานเข้าไป ๑ ชั่วโมง วันหลังฉันจะต้องกลับก่อนเวลา ๑ ชั่วโมงบ้าง เป็นต้น

ส่วนการรับผิดชอบในผลงานนั้น จะต้องนึกอยู่เสมอว่าต้องรับผิดชอบ และรับผิดชอบ ความจริงมักจะรับผิดชอบแต่ผิดเสียเป็นส่วนมาก เพราะความชอบนั้นก็ต้องแบ่งปันกันไป ทั้งผู้ที่อยู่เหนือกว่าและต่ำกว่าด้วย ความผิดนั้นหากคนมาเอี่ยวด้วยยาก ก็จำต้องก้มหน้ารับไปตามหน้าที่ของตน

เนื่องจากหัวหน้าจำเป็นจะต้องรับผิดชอบในงาน บางครั้งบางครั้งว่ก็ต้องใช้ความเด็ดขาด และเข้มแข็ง

๔) ไม่นำความเสื่อมเสียมาสู่สถาบัน

ไม่ว่าจะเป็นความประพฤติที่เกี่ยวกับงานราชการ หรือความประพฤติที่เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว หากเป็นไปในทางเสื่อมเสียย่อมทำให้หน่วยงานและสถาบันที่ตนอยู่เสื่อมเสียไปด้วย บางคนอาจคิดว่าความเสื่อมเสียทางครอบครัวไม่เกี่ยวกับราชการ ข้าพเจ้าคิดว่าเกี่ยวข้องกันอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันที่มีนักเรียนให้เราสั่งสอน ตัวอย่างที่เลวของอาจารย์เป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนขาดความเคารพ ทำให้การปกครองเสียไปด้วย ผู้นั้นอาจชักจูงเอาความไม่ดีไม่งามมาสู่นักเรียน หรือผู้อยู่ภายใต้ความปกครอง ทำให้เห็นผิดเป็นชอบและกระทำเช่นนั้นด้วย ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นด้วยอย่างมากในเมื่อมีคนชอบกล่าวว่า “นั่นมันเรื่องส่วนตัวของเขา เขาไม่ได้ทำให้งานหลวงเสียหาย ก็แล้วกัน” รู้สึกออกจะเป็นความคิดตื้น ๆ และ สั้น ๆ โดยไม่คำนึงว่าการกระทำของผู้ใหญ่ในวันนั้นคือตัวอย่างของเด็กในวันหน้า

๕) มีการเสียสละเพื่อส่วนรวม

การเสียสละนี้อาจทำได้หลายอย่าง โดยเสียสละกำลังทรัพย์, กำลังกาย, กำลังใจ หรือแม้แต่เสียสละความสุขซึ่งตนควรจะมีสิทธิ์ได้รับ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานที่กระทำอยู่ ตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงการเสียสละอย่างง่าย ๆ ได้แก่ การช่วยทำงานก่อนหรือหลังเวลาราชการเพื่อให้งานลุล่วงไปด้วยดี โดยไม่ค่อยคิดถึงการหักลบชดใช้ในภายหลัง

— การทำงานด้วยความตั้งใจไม่เกี่ยงงานหนักเบาไม่ค่อยคิดเทียบแรงงานกับแรงเงิน โดยคอยเปรียบเทียบอยู่เสมอว่า ค่าแรงหรือเงินเดือนเท่านี้ทำงานให้แค่นี้ก็พอแล้ว

ในส่วนตัวของข้าพเจ้าเห็นว่า ไม่มีค่าแรงอันใดที่จะคิดเทียบให้คุ้มกับผลงานของบุคคลที่มีอุดมการณ์อันสูงส่ง และปฏิบัติงานได้ยอดเยี่ยม อัตราค่าแรงงานที่ได้รับก็เป็นเพียงความเหมาะสม ตามกฎเกณฑ์ที่ได้วางไว้เท่านั้น แต่สิ่งที่บุคคลดังกล่าวได้รับนอกเหนือไปจากค่าแรงก็คือความปลื้มใจ ความภาคภูมิใจ และความสุขใจในผลงานที่ตนได้กระทำไปนั่นเอง

การเสียสละนี้กินความไปถึงการสละตำแหน่งหน้าที่ของตน เมื่อตนเองหรือผู้อื่นพิสูจน์ได้ว่า ไม่มีสมรรถภาพ หรือหย่อนสมรรถภาพ หรือไม่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นั้น

(อ่านต่อหน้า ๓๗)

กฎหมายและระเบียบใหม่

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้

๑. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรมทางหลวง กรมอนามัย และกรมทะเบียนการค้า
๒. ท่านนายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้แจ้งให้ส่วนราชการทราบถึงสิทธิของผู้ได้รับพระราชทาน เหรียญพิทักษ์เสรีชน เพื่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ จะได้วางระเบียบ หรือคำสั่งเป็นการภายในต่อไป
๒. คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - (๑) ขอให้ส่วนราชการต่าง ๆ สนับสนุนการใช้ไม้อัด น้ำยาขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
 - (๒) ขอให้ส่วนราชการต่าง ๆ รับซื้อข้าวจากองค์การคลังสินค้า กระทรวงเศรษฐกิจ
 - (๓) ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ในกรณีที่กระทรวงกลาโหมได้ส่งไปปฏิบัติการรบทั้งในและนอกประเทศด้วยการจัดหาอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพจากงบประมาณของส่วนราชการนั้น ๆ
 - (๔) ให้ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจให้การสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและมีราคาอันเหมาะสม
 - (๕) ให้นำหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนประจำปีของข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ชั้น) มาใช้แก่การเลื่อนค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษโดยอนุโลม
๔. สำนักงาน ก.พ. ขอความร่วมมือส่วนราชการต่าง ๆ ให้ส่ง ก.พ ๗ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของข้าราชการพลเรือนโดยเร็วด้วย
๕. กรมวิเทศสหการได้วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการไปศึกษาต่างประเทศ ด้วยทุนรัฐบาลต่างประเทศโดยไม่ผ่านกรมวิเทศสหการ ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดของผู้รับทุนทราบ

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๒๘ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงการต่างประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงการต่างประเทศ

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๔๘ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
นายเวร	ประจำแผนก	
ผู้ช่วยเลขาธิการ	"	
ผู้จัดรายการตัว	"	
พนักงานกระจ่ายเสียงตัว	"	
เลขานุการตัว	หัวหน้าแผนก	
เลขานุการโท (ชั้น ๒)	"	
ผู้จัดรายการโท	"	
พนักงานกระจ่ายเสียงโท	"	
รองกงสุล (ชั้น ๒)	"	
รองกงสุล (ชั้น ๑)	"	
เลขานุการโท (ชั้น ๑)	หัวหน้ากอง	
เลขานุการเอก	"	
กงสุล	"	สถานกงสุล ในฐานะหัวหน้ากอง
กงสุลใหญ่ (ชั้นเอก)	"	สถานกงสุลใหญ่ ในฐานะหัวหน้ากอง
อุปทูต (ชั้นเอก)	"	
กงสุลใหญ่ (ชั้นพิเศษ)	ผู้อำนวยการกอง	สถานกงสุลใหญ่ ในฐานะผู้อำนวยการกอง
อุปทูต (ชั้นพิเศษ)	"	

กฎหมายและระเบียบใหม่ (๓)

ตำแหน่งที่เรียกชื่อข้าราชการ	เขียนบนตำแหน่ง	บนตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
ที่ปรึกษา	รองอธิบดี	
อธิบดีราชทูตที่ปรึกษา	อธิบดี	
อธิบดีราชทูต	..	สถานอธิบดีราชทูต ในฐานะอธิบดี
เอกอัครราชทูต (ชั้น ๒)	..	ส.น.เอกอัครราชทูต ในฐานะอธิบดี
เอกอัครราชทูต (ชั้น ๑)	..	สถานเอกอัครราชทูต ในฐานะอธิบดี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๖ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๒๓ มิ.ย. ๒๕๑๓

(๔) กฎหมายและระเบียบใหม่

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๒๙ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. กฎ ก.พ. นี้ ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๖๖ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พนักงานตรวจเงินแผ่นดินชั่วคราว	เสมียนพนักงาน	
พนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรี	ประจำแผนก	
ผู้ช่วยกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	หัวหน้าแผนก	
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินเอก	หัวหน้ากอง	
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินเอก		
หัวหน้าสำนักงาน	,,	ส่วนราชการสำนักงาน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ในฐานะ หัวหน้ากอง
กรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิเศษ	ผู้อำนวยการกอง	
เลขาธิการคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	รองอธิบดี	
ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	อธิบดี	สำนักงานคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดิน ในฐานะอธิบดี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๘๗ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๓

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๓๐ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมทางหลวง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมทางหลวง กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๓๒ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
พนักงานจัดการที่ดินศรี	ประจำแผนก	
ช่างโทแขวงการทาง	หัวหน้าแผนก	แขวงการทาง ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายช่างโทแขวงการทาง	„	แขวงการทาง ในฐานะหัวหน้าแผนก
ช่างเอกแขวงการทาง	หัวหน้ากอง	แขวงการทาง ในฐานะหัวหน้ากอง
ช่างเอกเขตการทาง	„	เขตการทาง ในฐานะหัวหน้ากอง
นายช่างเอกแขวงการทาง	„	แขวงการทาง ในฐานะหัวหน้ากอง
นายช่างเอกเขตการทาง	„	เขตการทาง ในฐานะหัวหน้ากอง
ช่างพิเศษเขตการทาง	ผู้อำนวยการกอง	เขตการทาง ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายช่างพิเศษเขตการทาง	„	เขตการทาง ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายช่างใหญ่ฝ่ายก่อสร้าง	รองอธิบดี	
นายช่างใหญ่ฝ่ายบำรุงรักษา	„	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรีประธาน ก.พ.

(๖) กฎหมายและระเบียบใหม่

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๓๑ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ กฎ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑. กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- ข้อ ๒. ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
- ข้อ ๓. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผอ.ก.ร.ก.อนามัยจ.จ.ว.	เสมือนพนักงาน	
พนักงานอนามัยจ.จ.ว.	"	
พยาบาลอนามัยจ.จ.ว.	"	
อนามัยอำเภอจ.จ.ว.	"	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ทันตภิบาลจ.จ.ว.	"	
พนักงานอนามัยศร.	ประจำแผนก	
พยาบาลอนามัยศร.	"	
นักสุขศึกษาศร.	"	
อนามัยอำเภอศร.	"	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานอนามัยโท	หัวหน้าแผนก	
พยาบาลอนามัยโท	"	
นักสุขศึกษาโท	"	
อนามัยอำเภอโท		ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้าแผนก

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
นายสัตวแพทย์โท	หัวหน้าแผนก	
นายแพทย์โทหัวหน้าหน่วย	„	ส่วนราชการหน่วย ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายแพทย์โทหัวหน้าสถานีอนามัย	„	สถานีอนามัย ในฐานะหัวหน้าแผนก
นายแพทย์อนามัยอำเภอโท	„	ที่ทำการอนามัยอำเภอ ในฐานะหัวหน้าแผนก
นักสุขศึกษาเอก	หัวหน้ากอง	
นายแพทย์เอกหัวหน้าหน่วย	„	ส่วนราชการหน่วย ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์เอกหัวหน้าสถานีอนามัย	„	สถานีอนามัย ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก	„	ที่ทำการอนามัยจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
„	„	„
ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	„	โรงพยาบาล ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม	„	ศูนย์ฝึกและอบรม ในฐานะหัวหน้ากอง
พนักงานอนามัยเอก	„	
นายแพทย์พิเศษทางโรคเรื้อน	ผู้อำนวยการกอง	
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการพัฒนาการอนามัย	„	สำนักงานพัฒนาการอนามัย
„	„	ในฐานะผู้อำนวยการกอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรคปอด	„	โรงพยาบาล ในฐานะ
„	„	ผู้อำนวยการกอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการศูนย์อนามัยเขตเสรีชนบทเขต	„	ศูนย์อนามัยเขตเสรีชนบทเขต
„	„	ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการส่วน	„	ส่วนในฐานะผู้อำนวยการ
ผู้เชี่ยวชาญทางวัณโรค	รองอธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๓๒ (พ.ศ. ๒๕๑๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมทะเบียนการค้า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑. กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมทะเบียนการค้า กระทรวงเศรษฐกิจ
- ข้อ ๒. ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๕๕ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
- ข้อ ๓. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>
ผู้ช่วยนายตรวจมาตราจังหวัดจันทรา	เสมียนพนักงาน
นายตรวจมาตราจังหวัดจันทรา	ประจำแผนก
ผู้ตรวจสอบเครื่องหมายการค้า	"
ผู้สอบมาตราจังหวัดจันทรา	"
นายตรวจมาตราจังหวัดจันทรา	หัวหน้าแผนก
ผู้สอบมาตราจังหวัดจันทรา	"
ผู้ตรวจสอบเครื่องหมายการค้า	"

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๓

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

ระเบียบ

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๓๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๐๓

เรื่อง สิทธิของผู้ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชน

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกองอำนาจการมีอยู่และประมวลประมวลมโนวิญญูติว่า ความพระเชษฐาผู้ได้รับเหรียญพิทักษ์เสรีชน พ.ศ. ๒๕๐๒ และระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานการประดับ และประดับที่ให้ประดับเหรียญพิทักษ์เสรีชน สิทธิ บัตรประจำตัว และการเวียนเหรียญกับบัตรประจำตัวที่ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชน พ.ศ. ๒๕๐๒ กำหนดให้ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชนได้สิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ขอบังคับและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ดังนี้

เหรียญพิทักษ์เสรีชนชั้นที่ ๑ ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ กรณี—
กระทำการร่วมรบกับสหประชาชาติ ณ ประเทศเกาหลี คือ

๑. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐบาล หรือองค์การของรัฐบาลทุกแห่ง ตลอดจนให้ได้รับยานำโรคโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน

๒. สิทธิได้ลดค่าโดยสารยานพาหนะ คือ รถราง รถไฟ รถยนต์โดยสารประจำทาง เรือเดินทะเล ที่เป็นของรัฐบาลหรือองค์การและบริษัทในความควบคุมของรัฐบาล ลงกึ่งหนึ่งของอัตราธรรมดา

๓. สิทธิได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมบางประเภทตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

เหรียญพิทักษ์เสรีชนชั้นที่ ๒ ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชการชายแดน คือ

๑. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐบาล หรือองค์การของรัฐบาลทุกแห่ง ตลอดจนให้ได้รับยานำโรคโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน

๒. สิทธิได้ลดค่าโดยสารยานพาหนะ คือ รถราง รถไฟ รถยนต์โดยสารประจำทาง เรือเดินทะเล ที่เป็นของรัฐบาลหรือองค์การและบริษัทในความควบคุมของรัฐบาลลงกึ่งหนึ่งของอัตราธรรมดา

ปรากฏว่า หน่วยราชการและองค์การที่เกี่ยวข้องส่วนมากยังไม่ทราบถึงสิทธิของผู้ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชนดังกล่าว จึงขอให้ติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการและองค์การที่เกี่ยวข้อง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย กรมการขนส่งทางบกและกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม กรมอนามัยและกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย (สำหรับโรงพยาบาลของเทศบาลทุกแห่ง) ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยราชการและองค์การนั้น ๆ จะได้วางระเบียบ หรือคำสั่งเป็นการภายในของหน่วยงานนั้น ๆ เอง ให้สิทธิแก่ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญพิทักษ์เสรีชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายต่อไป

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

๑ มิถุนายน ๒๕๑๓

เรื่อง ขอให้ส่วนราชการต่าง ๆ ฯลฯ สนับสนุนการใช้ไม้อัดน้ำยา

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงเกษตรได้เสนอขอให้ทางรัฐบาลให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมอัดน้ำยาไม้ โดยทั่ว ๆ ไป และโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ คือ

๑. ให้ส่วนราชการต่าง ๆ เทศบาล สหกรณ์ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนบริษัทซึ่งอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือโดยติดต่อสั่งซื้อไม้อัดน้ำยาจากโรงงานอัดน้ำยาไม้ ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องใช้ไม้เนื้อแข็งมีราคาสูง หากทางโรงงานอัดน้ำยาไม้ขององค์การ ฯ มีอาจสนองความต้องการได้ จึงให้สั่งซื้อไม้จากที่อื่น แต่ขอให้ใช้บริการอัดน้ำยาไม้ของโรงงานอัดน้ำยาไม้ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

๒. ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ฯลฯ ดังกล่าวในข้อ ๑ สั่งจ้างหรือซื้อไม้อัดน้ำยาจากโรงงานอัดน้ำยาไม้ ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ โดยไม่ต้องสืบราคาหรือประกวดราคา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ เว้นแต่ไม้ที่จะนำไปใช้ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการความคงทนเป็นพิเศษ เช่น เสาไฟฟ้า เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร

(สง่า กิตติขจร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

ด่วนมาก

ที่ ส.ร. ๐๔๐๓/ ว. ๓๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ มิถุนายน ๒๕๑๓

เรื่อง ขอให้ส่วนราชการรับซื้อข้าวจากองค์การคลังสินค้า

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ น.ว. ๔๑/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๐๖

ตามที่ได้ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้หน่วยราชการทั่วไปซื้อสินค้าจากองค์การคลังสินค้า โดยไม่ต้องประกวดราคาหรือสืบราคา มาเพื่อปฏิบัตินั้น

บัดนี้ กระทรวงเศรษฐกิจรายงานว่า ส่วนราชการทั้งทหารและพลเรือน โดยเฉพาะเรือนจำ โรงพยาบาล และโรงเรียน ยังมีได้ซื้อข้าวเพื่อใช้ในราชการจากองค์การคลังสินค้า จึงได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งทหารและพลเรือนดังกล่าวข้างต้น รับซื้อข้าวเปลือกและข้าวสารเพื่อใช้ในราชการจากองค์การคลังสินค้า เพื่อระบายข้าวเปลือกที่ต้องรับซื้อจากขานาไว้เป็นจำนวนมาก โดยองค์การคลังสินค้า จะจำหน่ายให้ในราคาตลาดหรือในราคาที่หน่วยนั้น ๆ ประสงค์หารับซื้อ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วย และให้กระทรวงต่าง ๆ ทราบแล้วรีบสั่งการให้หน่วยราชการที่ส่งหน่วยราชการที่จำเป็นใช้ข้าวซื้อข้าวจากองค์การคลังสินค้าตามมติคณะรัฐมนตรีที่ได้มีไปแล้ว เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๐๖

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สวนะ สุภวรรณกิจ

(นายสวนะ สุภวรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ทำการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

นางนิตยารัตน์

(๑๒) กฎหมายและระเบียบใหม่

ที่ น.ว. ๔๗/๒๕๐๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ กรกฎาคม ๒๕๐๖

เรื่อง ให้หน่วยราชการทั่วไปซื้อสินค้าจากองค์การคลังสินค้าโดยไม่ต้องประกวดราคา หรือสืบราคา

เรียน เวียนกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเศรษฐกิจที่ สร. ๑๖๒๑/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๐๖

ด้วยกระทรวงเศรษฐกิจได้เสนอขออนุมัติให้หน่วยราชการทั่วไปซื้อสินค้าจากองค์การคลังสินค้า โดยไม่ต้องประกวดราคาหรือสืบราคา ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกระทรวงเศรษฐกิจที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๐๖ ตามมติตามที่กระทรวงเศรษฐกิจเสนอ

จึงขอเรียนมา เพื่อจะได้ถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์

(นายมนูญ บริสุทธิ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร. ๑๖๒๑/๒๕๐๖

กระทรวงเศรษฐกิจ

๒๘ เมษายน ๒๕๐๖

เรื่อง ขออนุมัติจำหน่ายข้าวขององค์การ ฯ โดยไม่ต้องประกวดราคาหรือสืบราคา

เรียน เลขาธิการบริหารของนายกรัฐมนตรี

ด้วยได้รับรายงานจากกรมการค้าภายในว่า องค์การคลังสินค้าเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๔๙๘ มีวัตถุประสงค์ทำการทั้งปวงเกี่ยวกับข้าว พืชผล และสินค้าต่าง ๆ เพื่อให้จำนวนผลิต คุณภาพ ราคาเหมาะสมและเพียงพอความต้องการของรัฐและประชาชนทั่วไป ในหลักการสำคัญที่องค์การ ฯ นี้ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันก็คือการประกันราคาข้าวเปลือกและพืชผล และรักษาระดับราคาข้าวสาร โดยการจัดซื้อและจำหน่าย ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้บริโภค ทั้งส่วนราชการและประชาชนทั่วไป

ในการประกวดราคาให้แก่ผู้ผลิตนั้น จำเป็นต้องเข้าร่วมซื้อสินค้าเหล่านี้ในราคาสูงกว่าพ่อค้าทั่วไป ตามนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ กล่าวคือถ้าปราศจากพ่อค้าซื้อในราคาต่ำเกินไป องค์การคลังสินค้าก็เข้าซื้อโดยวิธีเพียงราคาให้อยู่ในระดับสมควร เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตมิให้เกิดหืดหอยและเลิกการเพาะปลูก และในการช่วยเหลือผู้บริโภคก็จำต้องจำหน่ายราคาพอสมควร เพื่อทรงราคาตลาดไว้มิให้สูงเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนในการครองชีพ ด้วยเหตุนี้ในบางโอกาสจึงมีสต็อกข้าวเปลือก ข้าวสาร และพืชผลบางอย่างอันจำเป็นต้องหาทางระบายออกไปในทางการค้าด้วย เพื่อพยายามหารายได้ที่จะนำมาชดเชยเงินที่ใช้เพียงและรักษาระดับราคาสินค้าให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคดังกล่าวแล้วบ้าง และในการนี้จะคิดต่อขายให้พ่อค้าประชาชน ในทางเดียวกันนี้ก็จะได้รับความร่วมมือด้วยดีนัก องค์การคลังสินค้าจึงได้เสนอขายข้าวเปลือกและข้าวสารรวมทั้งพืชผลบางอย่างต่อส่วนราชการหลายแห่ง แต่ส่วนราชการส่วนมากต้องการคำสั่งอนุมัติ จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่จะสั่งซื้อสินค้าจากองค์การคลังสินค้าได้โดยไม่ต้องประกวดราคาหรือสืบราคาคณะกรรมการพัสดุ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๒ ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ อันึ่ง กรมการค้าภายในได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการเสนอราคาสินค้าขององค์การคลังสินค้าแก่หน่วยราชการนั้น ที่แล้วมานี้ได้เสนอสูงกว่าพ่อค้าทั่วไป แต่องค์การคลังสินค้าไม่สามารถขายได้ และว่าในการที่เสนอขออนุมัติคณะกรรมารองการคลังสินค้าได้พิจารณาเห็นความจำเป็น และให้ความเห็นชอบแล้ว

กระทรวงเศรษฐกิจได้พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การคลังสินค้าเป็นรัฐวิสาหกิจ ที่ดำเนินการโดยงบประมาณแผ่นดินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า และมีใช้รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการค้าในสินค้าผูกขาดแต่อย่างใด เพราะฉะนั้นการดำเนินการปฏิบัติดังกล่าวย่อมจะหวังผลกำไรที่เดียวไม่ได้ ในการจำหน่ายสินค้าหลักขององค์การ ฯ ควรจะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยราชการด้วยกัน เพื่อองค์การ ฯ นี้จะได้มีทางระบายสินค้าออกไปสะดวกและได้เงินกลับมาหมุนเวียนเร็วขึ้น และหากว่าจะ บินทางได้กำไรขึ้นมา ก็จะได้ใช้กำไรนั้นเป็นทุนขยายงานต่อไป และส่งเป็นรายได้แผ่นดินด้วย สมควรจะได้รับการพิจารณาอนุมัติในเรื่องนี้จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้หน่วยราชการทั่วไปซื้อสินค้าจากองค์การคลังสินค้าโดยไม่ต้องเข้าประกวดราคาหรือสืบราคาคณะเหตุผลข้างต้น ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดเกล้า ฯ สั่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พลโท อัมพร จินตกานนท์

(อัมพร จินตกานนท์)

ปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ

กรมการค้าภายใน

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๓๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๕ มิถุนายน ๒๕๑๓

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินเป็นค่าหาอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นในการดำรงชีพ ให้แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติกรรณ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย มันทักเกี่ยวกับเรื่องนี้

ด้วยกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ในกรณีที่กระทรวงกลาโหมได้ส่งไปปฏิบัติกรรณทั้ง ในและนอกประเทศด้วยการจัดหาอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพจากงบประมาณของส่วนราชการนั้น ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์รวม ๓ ประการ ความละเอียดปราศรัยตามบันทึกที่ได้นำมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยให้แก้ไขข้อความตามข้อ ๑. เป็นต้น

๑. ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการพลเรือน และผู้ช่วยเหลือราชการทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างที่การรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามจลาจล หรือไปปฏิบัติราชการลับ หรือกระทำการนอกแบบและหาข่าว

จึงเรียนมาเพื่อถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สวนะ ศุภวรรณกิจ

(นายสวนะ ศุภวรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ทำการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึก

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินเป็นค่าจัดหาอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นในการดำรงชีพให้แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติกรร

กระทรวงการคลังเสนอตามที่ได้รับแจ้งจากกระทรวงกลาโหมว่า บัณฑิตกระทรวงกลาโหมได้ส่งคำสั่งไปปฏิบัติกรรทั้งในและนอกประเทศ ทำให้เกิดสูญเสียกำลังพล และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บบางรายถึงแก่พิการหรือทุพพลภาพซึ่งสมควรที่ทางราชการจะได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพเหล่านั้น ด้วยการจัดหาอวัยวะเทียมหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ จากงบประมาณของส่วนราชการนั้น ๆ

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นควรให้ความช่วยเหลือโดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

๑. ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการพลเรือนที่ทำหน้าที่ตามมีกระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบปรามจลาจล หรือไปปฏิบัติราชการลับ หรือกระทำการนอกแบบและหาข่าว เพื่อยับยั้งการรุกรานของฝ่ายคอมมิวนิสต์

๒. อวัยวะเทียม และอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ให้การช่วยเหลือมีดังนี้

๒.๑ เฟือกพยุง (Brace or Splint)

๒.๒ รถเข็น (Wheel Chair)

๒.๓ ไม้เท้าพยุง (Crutches)

๒.๔ สิ่งเทียมภายใน เช่น หัวกระดูกเทียม หลอดโลหิตเทียม ลิ้นหัวใจเทียม ฯลฯ

๒.๕ สิ่งเทียมภายนอก เช่น หูเทียม แขนเทียม จมูกเทียม ตาเทียม ฯลฯ

๒.๖ อุปกรณ์การแพทย์อื่น ๆ ที่อยู่ในดุลยพินิจของแพทย์ผู้รักษา และคณะกรรมการแพทย์

๓. สำหรับกรณีอวัยวะส่วนใดของผู้ป่วยที่สูญเสีย หากแพทย์ผู้รักษาได้จัดอวัยวะเทียมให้แล้ว ยังจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อื่นช่วยอีกเป็นพิเศษกว่าปกติ เช่น ได้รับการช่วยโดยใส่ขาเทียมทั้งสองข้างแล้วยังจำเป็นต้องใช้รถเข็น จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการแพทย์ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากโรงพยาบาลของทางราชการ จึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้เบิกได้ต่อไป

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๔๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๑ มิถุนายน ๒๕๑๓

เรื่อง นโยบายให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำเนาว์บทักข้อความที่ สร. ๐๔๐๒/๔๖๐๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๑๓

ด้วยประธานกรรมการบริหาร สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติรายงานว่าคณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้พิจารณาเรื่อง นโยบายให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยในหลักการจึงขอให้ท่านเสนอรัฐมนตรีพิจารณา

๑. รับหลักของนโยบายที่ว่า “รัฐบาลจะเป็นผู้นำและสนับสนุนให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศถ้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น ๆ มีคุณภาพตามมาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดและมีราคาที่เหมาะสม”

๒. ให้สมาคมอุตสาหกรรมไทยจัดทำหนังสือแสดงรายการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดพอสมควร ส่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณารับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในประเทศที่จะใช้งานในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ แล้วเวียนให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจทราบโดยทั่วถึงกัน เพื่อให้การสนับสนุนแก่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องมีมาตรฐานตรวจสอบผลิตภัณฑ์รับรอง และระบุไว้ในสมุดคังกล่าวจากโรงงานอย่างสม่ำเสมอด้วย

๓. ให้ส่วนราชการที่กำหนดระเบียบปฏิบัติในการจัดซื้อของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจพิจารณาแก้ไขระเบียบปฏิบัติบางประการในการจัดซื้อของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเวียนมติให้ทราบทั่วกันว่า การที่จะเรียกประมูลหรือประกวดราคาค่าว่าจ้างทำของ ห้ามกำหนดลักษณะและมาตรฐาน คุณภาพอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลกีดกันมิให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศสามารถแข่งขันในการเข้าประมูลหรือประกวดราคาได้ ทั้งนี้ หลังจากให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจได้รับทราบรายการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสำเนาบันทึกข้อความที่ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๑๓ ลงมติเห็นชอบด้วยที่จะให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ในประเทศที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน และมีราคาอันเหมาะสมตามความเห็นของคณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และให้แจ้งให้ส่วนราชการองค์การและรัฐวิสาหกิจทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้องค์การและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สวนะ ศุภวรรณกิจ

(นายสวนะ ศุภวรรณกิจ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ทำการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ควนมาก

ที่ สร. ๐๕๐๒/๔๖๐๒

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง นโยบายให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ
เสนอ นายกรัฐมนตรี ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

๑. คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ เห็นชอบด้วย กับข้อเสนอของคณะกรรมการบริหาร ฯ ที่ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาธุรกิจการเกษตรและพาณิชย์ สาขาอุตสาหกรรมและสาขาสถาบันการเงินเป็นอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหาร ฯ โดยมีเอกชนเข้าร่วมด้วย และให้มีเจ้าหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจส่วนเอกชน ศึกษาความสำคัญของนโยบายเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ ระหว่างรัฐกับเอกชน พร้อมทั้งสนับสนุนให้รัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหาร ฯ พิจารณาต่อไป

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาอุตสาหกรรม ได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันมีอุตสาหกรรมที่ผลิตผลิตภัณฑ์ในประเทศหลายชนิดได้เจริญก้าวหน้า และสามารถผลิตผลิตภัณฑ์มีคุณภาพเข้าขั้นมาตรฐานและจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม ควรที่จะพิจารณาส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศให้แพร่หลาย เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมในประเทศ แต่การส่งเสริมเท่าที่ดำเนินการมาแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ ๒๕๖๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมเป็นเจ้าหน้าที่กำกับการโรงงานที่ได้รับสาระส่งเสริมว่าโรงงานได้สามารถผลิตสินค้าชนิดใดได้บ้างแล้ว ส่งสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอฯลฯ นายกรัฐมนตรีทราบ และประกาศชักชวนประชาชนและหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อให้ความร่วมมือใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศก็ดี และต่อมาในเดือนตุลาคม ๒๕๖๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติและกระทรวงเศรษฐกิจ ที่ขอให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า ในการประกวดราคาของทางราชการนั้น ถ้าเห็นว่าสามารถจะใช้วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งกำเนิดหรือผลิตในประเทศไทยแล้ว ก็ขอให้ถือไว้เป็นเงื่อนไขในการประกวดราคาว่าให้ใช้วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งกำเนิดหรือผลิตในประเทศไทยด้วยนั้น ยังไม่ได้ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากขาดระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ชัดเจนและรัดกุม

๓. จากผลของการศึกษาคณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชนสาขาอุตสาหกรรม ได้พิจารณาเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคของมาตรการให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศหลายอย่าง ได้แก่

๓.๑ การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศยังไม่ทั่วถึงและแพร่หลาย อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การได้ว่าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศยังไม่เข้าขั้นมาตรฐาน

๓.๒ กำหนดลักษณะรายละเอียดของสินค้า (Specification) ที่ต้องการมากเกินไปจนความจำเป็น ในบางกรณีผลิตภัณฑ์ในประเทศมีโอกาสเข้าประมูลเสนอขาย

๓.๓ บริษัทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริษัทต่างประเทศที่เห็นผู้รับเหมา หรือรับเหมาช่วงงานของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจมักจะใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากต่างประเทศทั้ง ๆ ที่ราคาของผลิตภัณฑ์ในประเทศเป็นราคา

ที่สมควรและมีคุณภาพดีเทียบเท่ากับผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งกล่าวก็มีความสามารถที่จะส่งมอบสินค้าเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ก็ยังไม่มีข้อบังคับที่แน่นอนให้ผู้รับเหมาช่วงต้องใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ

๔. การที่จะส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศให้สัมฤทธิ์ผลนั้น คณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาอุตสาหกรรม ได้พิจารณาเห็นว่าควรที่จะกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อสนองนโยบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ

๔.๑ นโยบาย รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ดังต่อไปนี้

“รัฐบาลจะเป็นผู้นำและสนับสนุนให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศ ถ้าผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น ๆ มีคุณภาพตามมาตรฐานกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดและมีราคาที่เหมาะสม”

๔.๒ มาตรการเพื่อสนองนโยบาย

สำหรับมาตรการเพื่อสนองนโยบายดังกล่าว รัฐบาลควรจะ

๔.๒.๑ เร่งรัดการประกาศมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ และให้พิจารณาประกาศมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมประเภทที่ผู้ประกอบการยื่นขอก่อน

๔.๒.๒ ให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ประสงค์จะขายผลิตภัณฑ์แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจยื่นขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศมาตรฐานหรือลักษณะอุตสาหกรรมประเภทนั้น ๆ

๔.๒.๓ แก้ไขระเบียบปฏิบัติในการจัดซื้อของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยให้เป็นไปตามหลักการดังต่อไปนี้

ก. ต้องซื้อผลิตภัณฑ์ในประเทศเมื่อผลิตภัณฑ์นั้น ๆ มีคุณภาพและลักษณะตามประกาศมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม

ข. ในการประมูลหรือประกวดราคาให้กำหนดลักษณะหรือมาตรฐานเท่าที่จำเป็น แล้วการใช้งานเท่านั้น (สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องการมาตรฐานชั้นสูง) ห้ามกำหนดลักษณะและมาตรฐานคุณภาพอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลกีดกันมิให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศจำหน่ายได้

ค. การแก้ไขระเบียบปฏิบัติตาม ข้อข้างต้นนี้ ให้คลุม ถึงการจัดซื้อของ บริษัทรับเหมาก่อช่วง (Sub-contractor) จากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

๔.๒.๔ สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมใด ๆ ที่ผลิตได้ในประเทศ แม้ว่าจะราคาจะสูงกว่าผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ แต่หากมีเหตุผลพอสมควรซึ่งหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจพึงจัดซื้อเพื่อเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมในประเทศแล้ว ก็ให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาอุตสาหกรรม พิจารณาศึกษารายละเอียดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการต่อไป

๔.๒.๕ ให้สำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเสนอเรื่องการตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในหมวดวัสดุและครุภัณฑ์ โดยถือหลักเกณฑ์การใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผลิตในประเทศอย่างเคร่งครัด

๕. คณะกรรมการบริหาร ฯ ได้พิจารณาข้อเสนอมติของคณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาอุตสาหกรรมแล้ว ในหลักการเห็นด้วยกับนโยบายให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ ใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายในประเทศของคณะอนุกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจส่วนเอกชน สาขาอุตสาหกรรม และการที่จะขอให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจสั่งซื้อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศที่มีคุณภาพดีเยี่ยม กับผลิตภัณฑ์ จากต่างประเทศที่ราคาสูงกว่านั้น หากการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีมูลค่าเพิ่ม Value Added ที่คุ้มกัน และเมื่อได้กำหนดเหตุผลของการจัดซื้อไว้ชัดเจนแล้ว ก็เป็นการสมควรอยู่

๖. ด้วยเหตุผลเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมในประเทศตามนโยบายที่กล่าวในข้อ ๔ และข้อ ๕ คณะกรรมการบริหาร ฯ จึงมีมติดังต่อไปนี้

๖.๑ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นมาครวการเพื่อให้หน่วยราชการและ รัฐวิสาหกิจสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายในประเทศ ตามข้อเสนอของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และกระทรวงเศรษฐกิจเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๑๑ ไม่ได้ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร อันเป็นผลเกิดจากขาดระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้ชัดเจนและรัดกุม จึงเป็นการสมควรที่จะเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับหลักการของนโยบายให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ ใช้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ

๖.๒ เพื่อให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจได้ทราบ ว่าผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมในประเทศมีอะไรบ้าง จึงเป็นการสมควรที่จะขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติขอให้สมาคมอุตสาหกรรมไทย จัดทำหนังสือแสดงรายการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดพอสมควรส่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณารับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในประเทศที่จะใช้งานในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ แล้วเวียนให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจทราบโดยทั่วถึงกัน เพื่อให้การสนับสนุนแก่ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ในการนี้กระทรวงอุตสาหกรรมจะต้องมีหน้าที่ตรวจสอบผลิตภัณฑ์รับรองและระบุไว้ในสมุดคังกล่าวจากโรงงานอย่างสม่ำเสมอด้วย

๖.๓ สำหรับมาครวการเพื่อสนองนโยบาย เห็นสมควรที่จะขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติแก้ไขระเบียบปฏิบัติบางประการในการจัดซื้อของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเวียนมติให้ทราบทั่วกันว่า การที่จะเรียกประมูลหรือประกวดราคาว่าจ้างทำของห้ามกำหนดลักษณะ และมาตรฐานคุณภาพอื่น ๆ ซึ่งอาจจะมีผลกีดกันให้ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศสามารถแข่งขันในการเข้าประมูลหรือประกวดราคาได้ ทั้งนี้ หลังจากให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจได้รับทราบรายการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศแล้ว

จึงขอประทานเสนอมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับมติดังต่อไปนี้

(๑) ขอให้พิจารณาปรับหลักการของหลักการนโยบาย ตามข้อ ๔.๑

(๒) ขอให้มติขอให้สมาคมอุตสาหกรรมไทยจัดทำหนังสือแสดงรายการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในประเทศ ส่งให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณารับรองคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ที่จะใช้งานในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ ตามมติข้อ ๖.๒

(๓) ให้ส่วนราชการกำหนดระเบียบปฏิบัติ ในการจัดซื้อของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจพิจารณาแก้ไขระเบียบปฏิบัติ ตามมติข้อ ๖.๓ ด้วย

(ลงนาม) เศษ สนิทวงศ์

(ม.ล. เศษ สนิทวงศ์)

ประธานกรรมการบริหาร ฯ

ที่ สร ๐๙๐๖/ว.๗

สำนักงาน ก.พ.

๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๓

เรื่อง การส่ง ก.พ. ๗ และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของข้าราชการพลเรือน
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. รวม ๗ ฉบับ

ด้วยตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้เรียนขอความร่วมมือจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้ได้โปรดส่ง
ก.พ. ๗ ของข้าราชการที่บรรจุใหม่ สำเนาคำสั่งต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารเกี่ยวกับการสอบไปยังสำนักงาน
ก.พ. ภายในกำหนด ๗ วันนั้น ปรากฏว่าส่วนราชการหลายแห่งมิได้ส่งเอกสารเหล่านั้นหรือส่งไปล่าช้ามาก
เป็นเหตุให้การเก็บรักษาทะเบียนประวัติข้าราชการพลเรือน การลงรายการใน ก.พ. ๗ ตลอดจนการ
ตรวจสอบคำสั่งต่าง ๆ เป็นไปโดยล่าช้า ไม่สมบูรณ์ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์อันจะเกิดการเสียหายแก่
ราชการและตัวข้าราชการพลเรือนเองได้

สำนักงาน ก.พ. จึงใคร่เรียนขอความร่วมมืออีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอได้โปรดแจ้งให้ส่วน
ราชการในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้โปรดส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในหนังสือเวียน
ของสำนักงาน ก.พ. จำนวน ๗ ฉบับแนบท้ายนี้ ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายในกำหนด ๗ วันด้วย จัก
ขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) จินดา ณ สงขลา

(พันเอก จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

(สำเนา)

ที่ น.ว. ๕/๒๕๐๒

สำนักงาน ก.พ.

๒๖ มีนาคม ๒๕๐๒

เรื่อง ขอให้ส่งรายชื่อข้าราชการที่สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นได้ พร้อมทั้งเอกสารต่าง ๆ ไปยังสำนักงาน ก.พ.

เรียน (เวียนกระทรวง ทบวง กรม)

อ้างถึง หนังสือ ที่ น.ว. ๕/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบบัญชีรายชื่อผู้สอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนชั้นข้าราชการได้ คำอธิบายการกรอกบัญชี

อนุสนธิหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่อ้างถึงข้างต้นนี้ ได้แจ้งมติ ก.พ. มาเพื่อถือปฏิบัติแล้วนั้น ปรากฏว่ามีการปฏิบัติลักลั่นกันอยู่ เช่น บางแห่งพอสอบคัดเลือกเสร็จแล้วก็ส่งผลการสอบไปให้สำนักงาน ก.พ. บางแห่งสอบและเลื่อนชั้นไปแล้ว ๑-๒ ปี จึงส่งผลการสอบคัดเลือกและเรื่องราวการเลื่อนชั้นไปให้สำนักงาน ก.พ. ก็มี บางคราวก็ส่งเรื่องให้ไม่ครบตามที่กำหนดไว้ ต้องมีการทวงถามกันอยู่เสมอในการประกาศผลสอบคัดเลือกปรากฏว่า บางกรมก็ประกาศรายชื่อผู้ที่สอบคัดเลือกได้ตามลำดับอักษรานุกรมบ้าง ประกาศตามลำดับคะแนนที่สอบได้บ้าง และนอกจากนี้ยังมีการร้องเรียนเกี่ยวแก่วิธีการปฏิบัติกันบ่อยครั้ง

ก.พ. ได้พิจารณาแล้วลงมติว่า เพื่อให้การปฏิบัติเรื่องนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ฉะนั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ว่า เมื่อได้ดำเนินการสอบคัดเลือกเลื่อนชั้นข้าราชการตามความในมาตรา ๕๔ และ ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว โปรดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ขอให้รับส่งสำเนาหลักสูตร และวิชาการสอบคัดเลือก พร้อมด้วยประกาศต่าง ๆ เกี่ยวแก่การสอบคัดเลือกไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันประกาศรับสมัครสอบคัดเลือก

(๒) ขอให้รับส่งบัญชีรายชื่อข้าราชการที่สอบคัดเลือก เพื่อเลื่อนชั้นได้เรียงตามลำดับคะแนนที่สอบได้จากสูงไปหาต่ำตามแบบบัญชีซึ่งแนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน กำหนด ๗ วัน นับแต่วันประกาศผลการสอบคัดเลือก

(๓) ขอให้ส่งสำเนาคำสั่งการเลื่อนชั้น สำเนาการขอเลื่อนชั้นข้าราชการ สำเนารายงานการประชุม อ.ก.พ. กระทรวง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายงานการประชุม อ.ก.พ. กระทรวงนั้น ขอให้โปรดแสดงเหตุผลในการที่สมควรเลื่อนผู้ใดให้ชัดเจน และถ้าเป็นกรณีให้เลื่อนผู้ที่สอบได้คะแนนลำดับสูง ก็ขอให้แสดงเหตุผลในการไม่เลื่อนผู้ที่สอบได้คนอื่น ๆ ให้ปรากฏชัดเจนเช่นเดียวกัน และขอให้ส่งเอกสารดังกล่าวดังกล่าวในเมื่อได้ดำเนินการเลื่อนชั้นแล้วไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน

อนึ่ง ในคำสั่งการเลื่อนชั้นนั้นแสดงให้เห็นว่า ได้รับเงินเดือนในอัตราเลขที่เท่าใด เป็นอัตราว่างอยู่หรือประการใด หรือถ้าเป็นอัตราที่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ให้ปรับขยายเป็นอัตราสูงขึ้นนี้ขอให้ระบุลงไปให้ชัดเจนว่า ได้รับอนุมัติตามหนังสือที่เท่าไร วัน เดือน ปีใด

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือในอันที่จะปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้กรมในสังกัดทราบด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) สุขุมน้อยประดิษฐ์
(หลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์)
เลขาธิการ ก.พ.

(สำเนา)

ที่ น.ว. ๒๖/๒๕๐๒

สำนักงาน ก.พ.

๒๓ กันยายน ๒๕๐๒

เรื่อง การส่งสำเนาคำสั่ง

เรียน ประธาน อ.ก.พ. จังหวัด (ทุกจังหวัด)

อ้างอิง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๙/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น ชอ้มความเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวแก่เรื่องการสอบแข่งขัน การบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้เข้ารับราชการ และโดยเฉพาะข้อ ๔. ซึ่งกำหนดไว้ว่า เมื่อได้ออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งแล้ว โปรดส่งสำเนาคำสั่ง ๒ ฉบับ ตรงไปให้สำนักงาน ก.พ. โดยด่วนภายใน ๗ วัน นับแต่วันออกคำสั่ง และสำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค นอกจากจะส่งตรงไปให้สำนักงาน ก.พ. แล้ว ขอให้ส่งไปให้กรมเจ้าสังกัดทราบพร้อมกันอีกทางหนึ่งด้วย

โดยที่ปรากฏว่า ในการส่งสำเนาคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการไปยังสำนักงาน ก.พ. นั้น เท่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ นอกจากจังหวัดจะส่งตรงไปสำนักงาน ก.พ. แล้ว ส่วนข้าราชการเจ้าสังกัดก็ยังส่งไปอีกด้วย ซึ่งเป็นการส่งซ้ำกัน ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็น และเสียเวลาในการตรวจสอบ ฉะนั้น จึงเรียนขอชอ้มความเข้าใจอีกครั้งหนึ่งว่า ในโอกาสต่อไปถ้าจังหวัดได้ส่งสำเนาคำสั่งตรงไปยังสำนักงาน ก.พ. แล้ว ในการส่งสำเนาคำสั่งไปให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดนั้น ขอได้โปรดแจ้งไปให้ชัดเจนด้วยว่า จังหวัดได้ส่งสำเนาคำสั่งให้สำนักงาน ก.พ. แล้ว กรมเจ้าสังกัดไม่ต้องส่งให้สำนักงาน ก.พ. อีก หุกราบไปด้วย จะขอบคุณมาก.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุมน รัชไชยบุญ

(นายสุมน รัชไชยบุญ)

ผู้อำนวยการกองวิชาการและสอบไล่

รักษาราชการแทน เลขาธิการ ก.พ.

กองวิชาการและสอบไล่

(สำเนา)

ที่ น.ว. ๒๐/๒๕๐๒

สำนักงาน ก.พ.

๗ ตุลาคม ๒๕๐๒

เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้ตามกฎ ก.พ. หรือตามพระราชกฤษฎีกา
เวียน

ด้วยตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๕ ผู้สอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกที่ได้คะแนนสูง มีสิทธิที่จะได้เข้ารับราชการก่อนผู้ได้คะแนนต่ำลงมาตามลำดับ” ฉะนั้น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติไว้ เมื่อส่วนราชการใดดำเนินการสอบคัดเลือกตามกฎหมาย ก.พ. หรือตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้วแต่กรณี และได้ประกาศผลการสอบคัดเลือกเสร็จแล้ว โปรดส่งบัญชีรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้ตาม ก.พ. หรือตามพระราชกฤษฎีกาตามแบบบัญชีที่ส่งมาพร้อมกับหนังสือนี้ ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันประกาศผลการสอบคัดเลือก ทั้งนี้ เพื่อนำปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ ดังกล่าวข้างต้น และขอได้แจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบพระคุณมาก

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุมน รัชไชยบุญ

(นายสุมน รัชไชยบุญ)

ผู้อำนวยการกองวิชาการและสอบไล่

รักษาราชการแทน เลขาธิการ ก.พ.

ควมมาก

ที่ น.ว. ๘/๒๕๐๕

สำนักงาน ก.พ.

๑ พุทธศักราช ๒๕๐๕

เรื่อง แบบ ก.พ. ๗

เรียน (ประธาน อ.ก.พ. กระทรวงทบวงกรมต่างๆ และประธาน อ.ก.พ. จังหวัดทุกจังหวัด)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ตัวอย่าง ก.พ. ๗ แบบใหม่รวม ฉบับ และ

๒. คำอธิบายวิธีการออก ก.พ. ๗ รวม ชุด

เนื่องจากแบบทะเบียนประวัติของข้าราชการพลเรือนหรือเรียกว่า ก.พ. ๗ นั้น เป็นแบบที่กำหนดขึ้นและใช้กันมาตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๔๗๗ จนถึงบัดนี้เป็นเวลากว่า ๒๘ ปีเศษแล้ว จึงมีรายการบางรายการที่มิได้ใช้ประโยชน์อย่างใด บางรายการก็ไม่เหมาะสมกับความจำเป็นและต้องการในปัจจุบันเพราะสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก นอกจากนั้นยังปรากฏว่าแบบ ก.พ. ๗ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก่อให้เกิดความไม่สะดวกและสิ้นเปลืองสถานที่ เวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา การค้นหา และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ก.พ. จึงได้พิจารณาเห็นสมควรให้แก้ไขแบบ ก.พ. ๗ เสียใหม่ ดังปรากฏตามแบบ ก.พ. ๗ และคำอธิบายวิธีการออกท้ายหนังสือ

ก.พ. ๗ แบบใหม่นี้ใช้สำหรับเก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน ก.พ. ส่วนประวัติข้าราชการพลเรือนที่เก็บไว้ในกระทรวงทบวงกรมต่างๆ ก็คงใช้สมุดประวัติประจำตัวข้าราชการต่อไปตามเดิม ทั้งนี้ให้เริ่มใช้ ก.พ. ๗ แบบใหม่เฉพาะสำหรับข้าราชการพลเรือนผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

สำนักงาน ก.พ. ได้ส่งพิมพ์ ก.พ. ๗ แบบใหม่นี้ที่โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ฉะนั้นหากส่วนราชการใดประสงค์จะส่งพิมพ์ ก.พ. ๗ แบบใหม่เพิ่มเติมก็อาจจะติดต่อส่งพิมพ์ได้ที่โรงพิมพ์แห่งนี้หรือถ้าจะส่งพิมพ์ที่โรงพิมพ์อื่นก็ขอได้โปรดจัดพิมพ์ให้ได้มาตรฐานเดียวกันกับแบบ ก.พ. ๗ ที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง โดยที่ปรากฏว่าส่วนราชการหลายแห่งได้ส่งสำเนาคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของข้าราชการในสังกัดที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงใน ก.พ. ๗ ที่เก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน ก.พ. ล่าช้าเกิน

สมควรและบางครั้งก็ได้แจ้งไปเลย ทำให้การเก็บรักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการพลเรือนที่สำนักงาน ก.พ. ไม่ครบถ้วนและไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือให้ท่านได้โปรดกำชับเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาคำสั่งและรายงานการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะต้องลงไว้ใน ก.พ. ๗ ของข้าราชการในสังกัดไปยังสำนักงาน ก.พ. ในโอกาสแรกที่จะพึงจะกระทำได้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้ส่วนราชการอื่น ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) สุขุม นัยประคิษฐ์

(หลวงสุขุม นัยประคิษฐ์)

เลขาธิการ ก.พ.

คำอธิบายวิธีการกรอก ก.พ. ๗

การกรอกรายการต่าง ๆ ใน ก.พ. ๗ นี้ ให้กรอกให้ได้ความชัดเจนและโดยย่อที่สุดที่จะย่อได้

๑. ชื่อ กรอกชื่อและนามสกุล ถ้ามีบรรดาศักดิ์ และกรอกชื่อและนามสกุลไว้ข้างล่าง
ถ้าเจ้าของประวัติมีสัญชาติไทยให้กรอกสัญชาติในช่องที่ ๑ นี้ด้วย

๒. วันเกิด กรอกวัน เดือน ปีที่เกิดตามตัวอย่างดังนี้ ๑/ต.ค./๗๕

๓. ที่เกิด กรอกจังหวัดที่เกิด ถ้าเกิดนอกประเทศให้กรอกเฉพาะประเทศที่เกิด

๔. เริ่มรับราชการ กระทรวง กรม ลงวัน เดือน ปีที่รับราชการ ตามตัวอย่าง
ดังนี้ ๑/ต.ค./๙๐ และตัวอย่างย่อของกระทรวง กรม ตามตัวอย่างที่แนบมาท้ายนี้

๕. วันครบเกษียณอายุ เว้นว่างไว้ให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. กรอก

๖. และ ๗. ซอบิดา ซอมารดา ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.

๘. ชื่อสามีหรือภรรยา ถ้าเป็นโสดไม่ต้องกรอก

๙. ประวัติการศึกษา ดูงาน และฝึกงาน ช่อง “พ.ศ.” กรอก พ.ศ. ที่เริ่มเข้า
ศึกษา ดูงาน หรือฝึกงาน ช่อง “สถานศึกษา ดูงาน และฝึกงาน” หมายถึง โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย
หรือสถานที่ที่ไปฝึกงานหรือดูงาน แล้วแต่กรณี ช่อง “ระยะเวลา” กรอกจำนวนปี และ / หรือ เดือน
ช่อง “ปริญญาหรือประกาศนียบัตร” กรอกปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่ได้รับ โดยใช้ตัวย่อและให้
พอรู้ถึงสาขาวิชาที่ศึกษาได้ สำหรับกิจการที่ดูหรือฝึก ให้กรอกสาขางานที่ดูหรือฝึกไว้ในช่องนี้

๑๐. ความรู้พิเศษ หมายถึงความรู้พิเศษอย่างอื่นนอกจากที่ได้กรอกไว้ในข้อ ๙ เช่น
พิมพ์ดีด ชวเลข ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่ใช้ได้ดี เป็นต้น

๑๑. ประวัติการทำงานที่อื่นมาก่อน กรอกสถานที่ทำงาน ตำแหน่ง และระยะเวลา
ที่ดำรงตำแหน่ง เฉพาะงานที่เคยทำประจำเป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี

๑๒. ตำแหน่งอัตราเงินเดือน กรอกตำแหน่งและอัตราเงินเดือนในขณะได้รับบรรจุ
ในช่อง “หมายเหตุ” ให้กรอกเฉพาะที่ของคำสั่งบรรจุและวิธีได้รับบรรจุ กล่าวคือบรรจุโดยวิธีสอบ
แข่งขันสอบคัดเลือก หรือบรรจุกลับเข้ารับราชการ

๑๓. ราชการพิเศษ ที่จะกรอกใน ก.พ. ๗ นี้ ให้กรอกเฉพาะราชการพิเศษที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง หรือที่ได้รับแต่งตั้งโดยมีกฎหมายกำหนดตำแหน่งไว้เป็นพิเศษ หรือราชการสงคราม

๑๔. ความชอบพิเศษ หมายถึงผลการปฏิบัติราชการที่ได้รับการยกย่องชมเชยว่าดีเด่นเป็นพิเศษ หรือการปฏิบัติราชการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ยิ่งแก่ทางราชการ

๑๕. ความผิดในราชการ หมายถึงการกระทำผิดวินัยข้าราชการพลเรือนให้กรอกฐานความผิดโทษและที่ของคำสั่งลงโทษ

“ลงชื่อ.....” หมายถึง ชื่อเจ้าของประวัติ ส่วนอีกชื่อหนึ่งมีคำว่า “หัวหน้าส่วนราชการ” ข้างใต้นั้น หมายถึงปลัดกระทรวง หรืออธิบดี หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าที่เป็นหัวหน้าผู้บังคับบัญชาส่วนราชการนั้น หรือผู้ได้รับมอบหมาย สำหรับในราชการบริหารส่วนภูมิภาค หมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมาย

กองทะเบียนประวัติ สำนักงาน ก.พ.

(สำเนา)

ที่ น.ว. ๓/๒๕๐๖

สำนักงาน ก.พ.

๒๖ เมษายน ๒๕๐๖

เรื่อง ก.พ. ๗ แบบใหม่

เรียน (เวียนประธาน อ.ก.พ. กรม และจังหวัด)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ น.ว. ๘/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๕

ตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น ส่งตัวอย่าง ก.พ. ๗ แบบใหม่ คำอธิบายวิธีการออกและอักษรชื่อย่อกระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ พร้อมกับขอความร่วมมือให้กำชับเจ้าหน้าที่ให้ส่งสำเนาคำสั่งเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวและรายงานความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของข้าราชการในสังกัดที่จะต้องเพิ่มเติมรายการใน ก.พ. ๗ ไปยังสำนักงาน ก.พ. ในโอกาสแรกที่จะพึงกระทำได้ มาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ส่วนราชการหลายแห่งได้หารือเกี่ยวกับการกรอก ก.พ. ๗ แบบใหม่ ไปยังสำนักงาน ก.พ. อยู่เสมอโดยเฉพาะในเรื่องรูปถ่ายของข้าราชการเจ้าของประวัติว่าจำเป็นต้องส่งไปตามระเบียบ เดิมด้วยหรือไม่ และปรากฏว่า ก.พ. ๗ ที่ส่วนราชการบางแห่งส่งไปเก็บรักษาไว้ทางสำนักงาน ก.พ. นั้น บางฉบับกรอกรายการบางรายการยังไม่ถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนั้นส่วนราชการบางแห่งยังส่งสำเนาคำสั่งและรายงานความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของข้าราชการในสังกัดไปยังสำนักงาน ก.พ. ช้าเกินสมควร สำนักงาน ก.พ. จึงขอเรียนขอความเข้าใจมาดังต่อไปนี้

ก. การกรอกรายการใน ก.พ. ๗

๑. รายการข้อ ๑ “ชื่อ” ให้กรอกคำนำหน้านามให้ชัดเจนว่าเป็น นาย นางสาว หรือ นาง ถ้ามีบรรดาศักดิ์ และกรอกชื่อตัว ชื่อสกุล ไว้ข้างล่าง ถ้าเจ้าของมิได้มีสัญชาติเป็นไทย ให้กรอกสัญชาติไว้ในรายการข้อ ๑ นี้ด้วย

๒. รายการข้อ ๔ “เริ่มรับราชการ” ให้กรอกวัน เดือน ปีที่เริ่มรับราชการครั้งแรก โดยใช้ตัวย่อ เช่น ๑/ต.ค./๐๖ และได้คำว่า “กระทรวง” “กรม” ให้กรอกอักษรชื่อย่อของกระทรวงทบวง กรม ตามที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดไว้ ดังได้แจ้งมาให้ทราบโดยหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น

๓. รายการข้อ ๔ “ประวัติการศึกษา คุ้งงานและฝึกงาน”

ข้อ “พ.ศ.” ให้กรอก พ.ศ. ที่เริ่มเข้าศึกษา คุ้งงาน หรือฝึกงาน

ข้อ “สถานศึกษา” คุ้งงานและฝึกงาน ให้กรอกชื่อโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถานที่ไปคุ้งงาน หรือฝึกงานแล้วแต่กรณี

ข้อ “ระยะเวลา” ให้กรอกจำนวนปี หรือเดือนที่ศึกษา คุ้งงาน หรือฝึกงาน แล้วแต่กรณี

ข้อ “ปริญญาหรือประกาศนียบัตร” ให้กรอกปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่ได้รับ โดยใช้อักษรย่อให้พอรู้ถึงสาขาวิชาที่ศึกษาได้ สำหรับกิจการที่คุ้งงาน หรือฝึกงาน ให้กรอกสาขางานที่ คุ้งงานหรืองานไว้ช่องนี้

อนึ่ง สำหรับประวัติการศึกษา ให้กรอกรายการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในชั้นต้นจนถึง ชั้นสุดท้าย ถ้าได้เข้าศึกษาในสถานศึกษาหลายแห่ง ให้กรอกไว้ทุกแห่ง โดยกรอกว่า พ.ศ. ไต เข้าศึกษา ณ สถานศึกษาใด ระยะเวลาเท่าใด และสำเร็จชั้นใด ได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาใด

๔. รายการสุดท้าย “ลงชื่อ.....” ให้ลงลายมือชื่อเจ้าของประวัติ ส่วนอีกชื่อหนึ่ง นี้มีคำว่า ‘หัวหน้าส่วนราชการ’ ข้างใต้นั้น ให้ลงลายมือชื่อปลัดกระทรวง อธิบดี หรือตำแหน่ง อื่นที่เทียบเท่าซึ่งเป็นหัวหน้าผู้บังคับบัญชาส่วนราชการนั้น หรือผู้ได้รับมอบหมายสำหรับในราชการ ส่วนภูมิภาคให้ลงลายมือชื่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่ผู้ลงนามรับรอง ก.พ. ๗ เป็นผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วน ราชการ ดังกล่าวข้างต้น ให้กรอกตำแหน่งราชการของผู้ได้รับมอบหมายนั้น และกรอกคำว่า “ลงนามแทน” ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ ไว้ด้วย

๕. โดยเหตุที่ ก.พ. ๗ เป็นหลักฐานสำคัญยิ่งสำหรับนับอายุบุคคลในการรับราชการและ การบันทึกประวัติอื่น ๆ ของข้าราชการ การขีดฆ่า หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการใน ก.พ. ๗ อาจเป็น ผลกระทบกระเทือนถึงสิทธิบางประการของข้าราชการผู้เป็นเจ้าของประวัติได้ ฉะนั้น ในกรณีที่มีการ ขีดฆ่า ขูด ลบ ตก เต็ม แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการใน ก.พ. ๗ ขอให้ผู้ที่กระทำดังกล่าว และ หัวหน้าส่วนราชการผู้ลงนามรับรองใน ก.พ. ๗ ตามนัยข้อ ๔ ข้างบนนี้ ลงลายมือชื่อย่อกำกับไว้ทุกแห่ง ที่มีการขีดฆ่า ขูด ลบ ๖๔ ด้วย

๖. สำหรับ ก.พ. ๗ ที่จะส่งไปเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงาน ก.พ. ตามนัยมาตรา ๑๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ส่งเพียงฉบับเดียว โดยไม่ต้องส่งรูปถ่ายของข้าราชการเจ้าของประวัติไปด้วย และขอให้ส่ง ก.พ. ๗ ไปพร้อมกับสำเนาคำสั่งบรรจุคนนั้นเข้ารับราชการ

ข. การส่งสำเนาคำสั่ง ให้กระทรวง กรม หรือจังหวัด แล้วแต่กรณีส่งสำเนาคำสั่งเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของข้าราชการในสังกัดทุกคำสั่ง จำนวน ๒ ชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันออกคำสั่งนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้รวมถึงคำสั่งบรรจุบุคคลเข้ารับราชการด้วย

ค. การส่งรายงานต่าง ๆ ให้ส่งรายงานความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของข้าราชการในสังกัดที่จะเพิ่มเติมรายการใน ก.พ. ๗ เช่น การสมรส การหย่า การตาย การได้รับคุณวุฒิ การศึกษาเพิ่มเติม ฯลฯ ไปยังสำนักงาน ก.พ. ในโอกาสแรกที่จะพึงกระทำได้

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดกำชับเจ้าหน้าที่ให้ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ ได้แจ้งให้ส่วนราชการอื่นทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทราบด้วยแล้ว สำนักงาน ก.พ. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

รองเลขาธิการ ก.พ.

รักษาราชการแทน เลขาธิการ ก.พ.

กองทะเบียนประวัติ

(สำเนา)

ระเบียบ

ว่าด้วยวิธีการพิจารณารับบรรจุข้าราชการ
ที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. วางระเบียบวิธีการพิจารณารับบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยวิธีการพิจารณารับบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้ว กลับเข้ารับราชการ ฉบับลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓. ข้าราชการออกจากราชการไปแล้ว ถ้าสมัครกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในชั้น อันตบ และชั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือแสดงคุณสมบัติ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ และหลักฐานแสดงพันความรู้

(๒) หนังสือรับรองการตรวจโรคจากแพทย์ซึ่งทางราชการรับรอง

(๓) ประวัติการรับราชการที่ได้เคยทำมาก่อนแล้วทุกแห่ง โดยมีหนังสือรับรองของเจ้าสังกัดเดิมซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ว่ามีความประพฤติอย่างไร และออกจากราชนั้นไป เพราะเหตุใด

(๔) ประวัติระหว่างอยู่นอกราชการ จนถึงวันยื่นใบสมัครกลับเข้ารับราชการ โดยมีหนังสือรับรองของผู้อำนวยการ หรือของผู้จัดการหน่วยงานซึ่งผู้นั้นเคยทำงานภายหลังที่ออกจากราชการทุกแห่ง (ถ้าเคย) ว่ามีความประพฤติอย่างไร ทำงานในหน้าที่อย่างไร ผลของงานในหน้าที่เป็นอย่างไร และออกจากงานนั้นไปเพราะเหตุใด

ข้อ ๔. ข้าราชการผู้ได้ออกจากราชการไปเพราะหย่อนความสามารถด้วยเหตุใด ๆ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน จะกลับเข้ารับราชการได้ต่อเมื่อเหตุที่ทำให้หย่อนความสามารถนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ ๕. ให้ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีเจ้าสังกัดที่จะรับบรรจุ แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณารับสมัคร ตลอดจนตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ตามข้อ ๓ และข้อ ๔ ถ้าเห็นเป็นการสมควร ให้นำเสนอผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาอนุมัติการโอนตามมาตรา ๓๐ เพื่อพิจารณาอนุมัติ การพิจารณาให้เพ่งเล็งถึงผลแห่งงานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งข้าราชการพลเรือนที่บรรจุใหม่นั้น ต้องมีลักษณะงานคล้ายกับตำแหน่งเดิม หรือต้องใช้วิชาที่ผู้นั้นได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร นอกจากนี้จะให้ทดลองปฏิบัติการทำงานก่อนบรรจุก็ได้

ข้อ ๖. เมื่อผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาอนุมัติการโอนตามมาตรา ๓๐ พิจารณาเห็นว่าเหมาะสมกับราชการที่จะรับเข้าบรรจุและอนุมัติแล้ว ให้มีผู้มีอำนาจส่งบรรจุตามมาตรา ๓๐ ส่งบรรจุได้

ข้อ ๗. ห้ามมิให้บรรจุข้าราชการที่ได้ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการ ก่อนวันที่ผู้มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาอนุมัติการโอนตามมาตรา ๓๐ ได้พิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๘. ในกรณี queเห็นสมควรจะบรรจุในชั้น อันดับ หรือชั้นที่สูงกว่าเดิม ให้ขออนุมัติ ก.พ. เป็นราย ๆ ไป การขออนุมัติ ก.พ. ให้เจ้ากระทรวงที่จะรับบรรจุส่งเอกสารต่าง ๆ ตามข้อ ๓ และข้อ ๔ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลในการที่ควรบรรจุในชั้น อันดับ หรือชั้นที่สูงกว่าเดิมโดยละเอียด ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วย

ข้อ ๙. เมื่อได้บรรจุแล้ว ให้ส่งเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้อย่างละสองชุด ไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันบรรจุเป็นต้นไป คือ

- (๑) สำเนาใบสมัคร
- (๒) สำเนาคำสั่งบรรจุ
- (๓) สำเนารายงานการประชุม หรือสำเนามติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี
- (๔) สำเนาหนังสือแสดงคุณสมบัติ หลักฐานแสดงพื้นความรู้ และหนังสือรับรองการตรวจโรคจากแพทย์ซึ่งทางราชการรับรอง

(๓๔) กฎหมายและระเบียบใหม่

(๕) สำเนารายงานการตรวจสอบ

(๖) ทะเบียนประวัติข้าราชการพลเรือน (ก.พ. ๗) ที่กรอกข้อความและตรวจสอบถูกต้องแล้ว

แบบรายงานการตรวจสอบให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๐. การบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน ซึ่งได้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวิธีการพิจารณารับบรรจุข้าราชการที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการฉบับลงวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้เป็นไปตามระเบียบนั้น วิธีการพิจารณาเพื่อรับบรรจุข้าราชการตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๕ ก่อนวันประกาศใช้บังคับระเบียบนี้ให้เป็นอันใช้ได้

สั่ง ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗

(ลงชื่อ)

จอมพล ถนอม กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

(สำเนา)

หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เข้ารับราชการที่ ก.พ. กำหนด ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔)

อาศัยความตามข้อ ๙ แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๔๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. กำหนด หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเข้ารับราชการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกให้ใช้แก่กระทรวง ทบวง กรมฝ่ายพลเรือน

ฯลฯ

ข้อ ๑๑. เมื่อคณะกรรมการรายงานผลการสอบคัดเลือกแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสอบคัดเลือก ประกาศรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้เรียงตามลำดับจากผู้สอบได้คะแนนสูงลงมาต่ำ แล้วแจ้งผลการสอบคัดเลือกพร้อมกับส่งข้อสอบวิชาละ ๓ ชุด กระดาษคำตอบของผู้ได้คะแนนสูงสุด กลาง และต่ำสุด ให้สำนักงาน ก.พ. ภายในกำหนด ๗ วัน นับตั้งแต่วันประกาศผลการสอบคัดเลือก

ฯลฯ

กำหนดไว้ ณ วันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถ กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๓

เรื่อง การไปศึกษาต่างประเทศด้วยทุนรัฐบาลต่างประเทศ โดยไม่ผ่านกรมวิเทศสหการ

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เนื่องจากทุนของรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งได้รับการแยกประเภทให้เป็นทุนประเภท ๑ (ข) ตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้แก่

๑. ทุนรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
๒. ทุนรัฐบาลสาธารณรัฐจีน
๓. ทุนรัฐบาลฝรั่งเศส
๔. ทุนรัฐบาลเนเธอร์แลนด์
๕. ทุนรัฐบาลออสเตรีย
๖. ทุนรัฐบาลเดนมาร์ก
๗. ทุนรัฐบาลสวีเดน
๘. ทุนรัฐบาลนอร์เว
๙. ทุนรัฐบาลสวิส
๑๐. ทุนรัฐบาลเบลเยียม
๑๑. ทุนรัฐบาลอิตาลี
๑๒. ทุนรัฐบาลอิสราเอล
๑๓. ทุนรัฐบาลกรีก

โดยปกติแล้วผู้รับทุนจะต้องเสนอขอทุนโดยผ่านกรมวิเทศสหการ แต่เนื่องจากปรากฏว่าผู้รับทุนบางคนได้เสนอขอทุนและได้รับทุนจากรัฐบาลต่างประเทศ โดยไม่ผ่านการดำเนินงานของกรมวิเทศสหการ ซึ่งเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวข้างต้นแล้ว กรมวิเทศสหการได้วางหลักปฏิบัติไว้ดังต่อไปนี้ คือ

ส่วนราชการเจ้าสังกัดของผู้รับทุนจะต้องส่งโครงการศึกษา ผู้ก่อบรมและเหตุผลความจำเป็นของหน่วยราชการ ในการที่จะต้องการให้ผู้รับทุนไปศึกษา ผู้ก่อบรม และครูงาน ณ ต่างประเทศ มาให้กรมวิเทศสหการเพื่อเสนอให้คณะกรรมการดำเนินงานพิจารณาจัดทุนการศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว กรมวิเทศสหการจึงจะพิจารณาความเหมาะสมของตัวผู้รับทุนว่าถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ผู้ก่อบรม และครูงาน ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ ทั้งนี้ผู้รับทุนจะต้องมารับการทดสอบภาษาที่จะต้องใช้ในการศึกษา ผู้ก่อบรม และครูงาน ณ ต่างประเทศ ที่กรมวิเทศสหการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยราชการในสังกัดทราบระเบียบการปฏิบัติดังกล่าวด้วย จักขอบคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) พลตรี ชาญ อังสุโชติ
(ชาญ อังสุโชติ)
อธิบดีกรมวิเทศสหการ

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๑/ว.๔๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๓

เรื่อง หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น)

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๐๔๐๑/ว. ๗๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่องนี้

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรีให้กำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนประจำปีของข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ไว้รวม ๓ ประการ ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้สำนักงบประมาณเสนอว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวใช้เฉพาะข้าราชการเท่านั้น มิได้รวมถึงลูกจ้างประจำด้วย ดังนั้น เพื่อให้การเลื่อนขั้นค่าจ้างประจำปีของลูกจ้างประจำของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความยุติธรรมเสมอภาคกันและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษสำนักงบประมาณจึงได้ร่วมพิจารณากับกระทรวงการคลังแล้ว เห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นค่าจ้างของลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) รวม ๔ ประการ จึงขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ได้แนบมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๓ ลงมติให้นำหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนประจำปีของข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) มาใช้โดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สง่า กิตติขจร
(สง่า กิตติขจร)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึก

เรื่อง หลักเกณฑ์การเลื่อนขึ้นค่าจ้างของลูกจ้างประจำ
ของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น)

สำนักงบประมาณเสนอว่า ตามที่ได้มีมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี สร ๐๕๐๑/ว. ๗๐ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๑ วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนประจำปีของข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ไว้ดังนี้คือ

(๑) ข้าราชการชั้นจัตวาและชั้นตรีหรือเทียบเท่าให้เลื่อนรวมกันได้ไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนข้าราชการชั้นจัตวาและชั้นตรีหรือเทียบเท่าทั้งสิ้นในแต่ละกรม

(๒) ข้าราชการชั้นโทและชั้นเอกหรือเทียบเท่า ให้เลื่อนรวมกันได้ไม่เกินร้อยละหกของจำนวนข้าราชการชั้นโทและชั้นเอกหรือเทียบเท่าทั้งสิ้นในแต่ละกรม

(๓) ข้าราชการชั้นพิเศษหรือเทียบเท่าให้เลื่อนได้ไม่เกินร้อยละสามของจำนวนข้าราชการชั้นพิเศษหรือเทียบเท่าทั้งสิ้นในแต่ละกระทรวง

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้ใช้บังคับเฉพาะข้าราชการเท่านั้น มิได้รวมถึงลูกจ้างประจำด้วย สำนักงบประมาณได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันนี้ลูกจ้างประจำของส่วนราชการมีอยู่จำนวนมาก แต่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ยังมีได้มีการกำหนดขึ้นไว้เช่นเดียวกับข้าราชการ การเลื่อนขึ้นค่าจ้างของลูกจ้างประจำนี้ โดยปกติสำนักงบประมาณได้คำนวณตั้งเงินงบประมาณเพื่อการเลื่อนค่าจ้างประจำปีไว้คนละ ๑ ชั้น และลูกจ้างประจำก็มีโอกาสเข้าออกเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลได้ง่ายกว่าข้าราชการ จึงก่อให้เกิดมีเงินเลื่อนขึ้นค่าจ้างประจำเหลือมาก เป็นโอกาสที่ลูกจ้างประจำจะได้รับการเลื่อนค่าจ้างเกินกว่าปีละ ๑ ชั้น ได้เป็นจำนวนมาก ส่วนราชการใดถ้ามีลูกจ้างประจำจำนวนมากยังมีโอกาสเลื่อนค่าจ้างประจำปีเป็นกรณีพิเศษมากกว่าส่วนราชการอื่น ๆ จึงไม่เป็นธรรมแก่ส่วนราชการที่มีลูกจ้างประจำจำนวนน้อย และยังได้เปรียบกว่าข้าราชการซึ่งมีโควตาจำกัดไว้ ดังนั้น เพื่อให้การเลื่อนค่าจ้างประจำปีของลูกจ้างประจำของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความยุติธรรมเสมอภาคกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ สำนัก

งบประมาณจึงได้ร่วมพิจารณากับกระทรวงการคลัง และมีความเห็นว่า สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นค่าจ้างของลูกจ้างประจำของส่วนราชการเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ดังนี้

๑. สำนักงบประมาณจะพิจารณาดังงบประมาณเงินเลื่อนขั้นค่าจ้างประจำปีให้แก่ลูกจ้างประจำของแต่ละส่วนราชการที่ปฏิบัติงานมาครบรอบปีและอัตราค่าจ้างยังไม่เต็มขั้นสูงของตำแหน่งคนละ ๑ ขั้นไว้ในงบประมาณของแต่ละส่วนราชการ

๒. ให้ลูกจ้างประจำได้รับการเลื่อนค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ไม่เกิน ๖% ของจำนวนลูกจ้างประจำทั้งสิ้นของแต่ละส่วนราชการ ถ้าคำนวณแล้วมีเศษไม่เกิน ๐.๕ ให้ปัดทิ้ง ถ้ามีเศษ ๐.๕ ขึ้นไปให้ปัดขึ้นเป็น ๑ ได้ และงบประมาณเพื่อการนี้ สำนักงบประมาณจะได้ตั้งไว้ในงบกลางรายการเงินเลื่อนขั้นและเลื่อนอันดับ

๓. เงินเลื่อนขั้นค่าจ้างประจำปีที่ตั้งไว้ในงบประมาณของส่วนราชการถ้ามีเหลือจากการเลื่อนขั้นตามปกติแล้วให้นำมาสมทบเลื่อนตามข้อ ๒ ได้ ถ้าเงินเลื่อนขั้นเหลือไม่พอให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

๔. ให้ใช้หลักเกณฑ์นี้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

อนึ่ง สำนักงบประมาณใคร่ขอทราบเรียนว่า หลักเกณฑ์ที่กำหนดว่าให้ลูกจ้างประจำได้รับการเลื่อนขั้นค่าจ้างเป็นกรณีพิเศษ (๒ ชั้น) ได้ไม่เกิน ๖% ของจำนวนลูกจ้างประจำทั้งสิ้นของแต่ละส่วนราชการนั้น ตัวเลข ๖% นี้ได้คำนวณจากส่วนเฉลี่ยของการเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการพิเศษ ๒ ชั้น กล่าวคือ ชั้นจัตวาและชั้นตรีร้อยละสิบ ชั้นโทและชั้นเอกร้อยละหก ชั้นพิเศษร้อยละสาม รวมกันทั้งสามระดับเป็นสิบเก้า เอาสามหารหาค่าเฉลี่ยได้ผลลัพธ์ที่หกกว่า ๆ จึงปัดเป็นหกถ้วน

เนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับลูกจ้างประจำของส่วนราชการโดยทั่วไปจึงเห็นควรเสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีบัญชาให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

(ต่อมาจากหน้า ๓๖)

ซึ่งเป็นความจริง ไม่ได้เกิดจากการกลั่นแกล้งหรืออิทธิพลใดๆ ทั้งสิ้น ก็สมควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถได้มาบริหารงานต่อไปโดยไม่ห่วงเก้าอี้

บทความทั้งหมดที่ข้าพเจ้าได้เขียนขึ้นนี้ เกิดจากความรู้สึกจากใจจริงของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอาจปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ดีเท่าที่ต้งความคิดหวังไว้ ข้าพเจ้ารับว่าข้าพเจ้ามิใช่อัจฉริยะบุคคล ไม่ใช่ผู้ซึ่งดับแล้วซึ่งกิเลสต่าง ๆ ความขาดตกบกพร่องในหน้าที่ก็ย่อมมีอีกมาก ซึ่งข้าพเจ้ายินดีรับคำตำหนิทุกอย่าง ขอเพียงให้เป็นการติเพื่อก่อ มิใช่ติเพื่อทำลาย

บทความนี้นอกจากจะเป็นเครื่องแสดงความจริงใจ และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า ยังเป็นเครื่องพิสูจน์ถึงความจริงของการกระทำของข้าพเจ้าในสิ่งที่ล่วงมาแล้ว และในวันข้างหน้าด้วย หากการกระทำของข้าพเจ้าได้เป็นไปจริงตามบทความนี้ เมื่อข้าพเจ้าได้พ้นจากสถานนั้นไป ไม่ว่าโดยการที่ยังมีชีวิตอยู่หรือไม่แล้วก็ตาม ขอให้ผู้ที่อยู่ข้างหลังได้โปรดอ่าน ทบทวนดูอีกครั้ง และเปรียบเทียบกับกรกระทำของข้าพเจ้าด้วย

แพทย์หญิงจิรพรรณ มัชฌมจันทร์

หัวหน้าหน่วยวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลรามารับดี

๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๓

ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำ เข้าดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำในมหาวิทยาลัย

กฤต ชื่นกลิ่นอุป

ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ทำการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งบุคคลที่เป็นข้าราชการบำนาญ หรือบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นข้าราชการประจำ เข้าดำรงตำแหน่ง ข้าราชการประจำ ในมหาวิทยาลัย เช่น ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หรือหัวหน้าแผนกวิชา (หรือมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นใหม่ ๆ เรียกว่า “ภาควิชา”) ปัญหาจึงเกิดขึ้นเป็นที่ถกเถียงกันมากว่าจะทำได้หรือไม่ ถ้าทำได้ มีหลักเกณฑ์ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับอันใด บัญญัติห้ามไว้ไม่ให้ทำ

ก่อนที่จะพิจารณากันถึงเรื่องที่ว่าทำได้หรือทำไม่ได้ ขอให้ลองพิจารณาคำว่า ข้าราชการพลเรือนประจำการ เสียก่อนว่าหมายความว่าอะไร

คำว่า “ข้าราชการพลเรือนประจำการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญ และข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ซึ่งได้รับเงินเดือนในเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในกระทรวงทบวงกรม ฝ่ายพลเรือน และยังเป็นผู้ที่ไม่ครบเกษียณอายุ ตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔ (เพราะถ้า

ครบเกษียณอายุแล้วเขาเรียกว่า “ข้าราชการบำนาญ”)

เมื่อได้ทราบดังนี้แล้ว ลองมาพิจารณาถึงปัญหาข้างต้นกันต่อไป

ประเภทของข้าราชการพลเรือนตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๙๙ บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนมีอยู่ ๔ ประเภท คือ

- (๑) ข้าราชการการเมือง
- (๒) ข้าราชการพลเรือนสามัญ
- (๓) ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์
- (๔) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์
- (๕) ข้าราชการตำรวจ
- (๖) ข้าราชการครู
- (๗) ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ
- (๘) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีพระราชบัญญัติโอนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

แพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปกร ไปสังกัด
สำนักนายกรัฐมนตรี และมีกฎกระทรวง (พ.ศ.
๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้
ออกมาใช้บังคับ เป็นผลทำให้เกิดมีข้าราชการ
พลเรือนอีกประเภทหนึ่งขึ้นในประเทศไทย คือ
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และต่อมา
ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็ได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือนในมหาวิทยาลัยออกมาใช้บังคับ ซึ่ง
มาตรา ๓ ของกฎหมายฉบับนี้บัญญัติว่า บรรดา
บทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ใน
ส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้
หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้
ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน และมาตรา ๔
บัญญัติว่า การกำหนดอัตราเงินเดือน การ
บรรจุการแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การเลื่อน
อันดับการเลื่อนชั้น การโอน การสอบ
สวน การรักษาวินัย และการออกจาก
ราชการของข้าราชการและลูกจ้างของมหา-
วิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนราชการในสำนักนายก
รัฐมนตรีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และ
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๐๗ ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพล เรือนใน

มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ข้อ ๕ บัญญัติให้
มีองค์บริหารงานบุคคล (Personnel Organi-
zation) ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
คณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า อ.ก.ม. ประจำมหา-
วิทยาลัย ประกอบด้วย “อธิการบดี เป็นประธาน
รองอธิการบดี (ถ้ามี) เป็นรองประธาน คณะบดี
และเลขาธิการ (ถ้ามี) เป็นอนุกรรมการ มีอำนาจ
หน้าที่ปฏิบัติ ตามความในกฎกระทรวงนี้.....”
ซึ่งก็หมายความว่า มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการ เรื่อง
การบริหารงานบุคคลของข้าราชการประจำการใน
มหาวิทยาลัย ตามบทบัญญัติและอำนาจหน้าที่ที่
กฎกระทรวงบัญญัติไว้ นอกจากนี้ ข้อ ๒๖
บัญญัติว่า ถ้าในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
บุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเรื่อง
ใดๆ ไม่มีบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงนี้ ก็ให้นำเอา
บทบัญญัติตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการ
พลเรือนและกฎ ก.พ. และระเบียบออกตามความ
ในกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
มาใช้บังคับ ข้อ ๒๗ บัญญัติไว้อีกด้วยว่า
อำนาจ ตาม กฎหมาย ว่า ด้วย ระเบียบ ข้าราชการ
พลเรือนที่เป็นของอธิบดีให้เป็นอำนาจของอธิการบดี
และให้ อ.ก.ม. ประจำมหาวิทยาลัยมีฐานะเป็น
อ.ก.พ. กระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน

ฉะนั้น จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าข้าราชการ
ประจำการเท่านั้นที่จะเป็น อ.ก.ม. ได้ ผู้ที่
ไม่ได้เป็นข้าราชการประจำการเป็น อ.ก.ม.
ไม่ได้ ทั้งนี้เพราะเหตุว่า การเป็น อ.ก.ม.
นั้นเป็นได้โดยตำแหน่ง ไม่ได้เป็นได้โดย
การแต่งตั้งตัวบุคคล เช่น เดียวกันกับ
อ.ก.พ. กรม และ อ.ก.ม. กระทรวงตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
และตำแหน่งที่เป็น อ.ก.ม. นั้น เป็น
ตำแหน่งของข้าราชการประจำการ ใน
มหาวิทยาลัยที่ ก.ม. กำหนดขึ้นไว้เป็นการ
แน่นอน*) ตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่
ตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี
เลขาธิการ

ประการสำคัญที่สุดก็คือว่า บุคคลที่มีใช้
ข้าราชการ ประจำ การจะเข้า ดำรง ตำแหน่ง ที่เป็น
ตำแหน่งปกครองบังคับบัญชาข้าราชการประจำการ
ได้อย่างไร เนื่องจากอำนาจการปกครอง
บังคับบัญชาข้าราชการ ประจำ การเป็น
ของข้าราชการ ประจำ การด้วยกันเท่านั้น
และอำนาจการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ
ประจำการนั้น กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงาน
บุคคลของข้าราชการพลเรือนไทยทุก ๆ ฉบับ กฎ

ก.พ. หรือระเบียบที่ออกตามความในกฎหมายว่า
ด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่
ประมาณ ๔๔,๐๐๐ พระธรรมชั้น ให้อำนาจ
การปกครองบังคับบัญชาตามหลักการบริหารงานบุคคล
ของข้าราชการพลเรือนไทยแก่ผู้บังคับบัญชาที่เป็น
ข้าราชการประจำการเท่านั้น

อาจมีความเห็นแย้งว่า ในเรื่องนี้ได้มีมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๓
กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสมนาคุณอธิการบดี
รองอธิการบดี และคณบดีของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
เสียใหม่ โดยจ่ายให้เท่ากันทุกมหาวิทยาลัย ดังนี้

อธิการบดี

๑. ข้าราชการบำนาญหรือบุคคลภายนอกที่มีใช้ข้าราชการประจำ ให้ได้รับเงิน
สมนาคุณเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท

รองอธิการบดีและคณบดี

๑. ข้าราชการบำนาญหรือบุคคลภายนอกที่มีใช้ข้าราชการประจำ ให้ได้รับเงิน
สมนาคุณเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท

๗๗๖ ๗๗๖ ๗๗๖^{๒)}

เมื่อมติคณะรัฐมนตรียอมรับจ่ายเงินสมนา
คุณให้แก่บุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำการได้

๑) การกำหนดอัตราเงินเดือนตำแหน่งต่าง ๆ ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยของ ก.ม. ได้ที่
สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ หรือจากหนังสือพิมพ์สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ คำนวณที่
ก.ม. ๒๗๘/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๐๓ (ออกตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๐๓)

๒) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๔๐๓๐/๔๕๐๒ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๐๓

แล้วจะว่าบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำการดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำการในมหาวิทยาลัยไม่ได้ได้อย่างไร

เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการพิจารณาหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสมนาคุณ ดังกล่าวคงจะไม่มีท่านผู้ใดเฉลียวใจคิดถึงปัญหาที่เป็นเรื่องที่ตกเถียงกันอยู่ ดังที่ผู้เขียนได้หยิบยกมาให้พิจารณากันนี้เป็นแน่นอน และเมื่อเป็นดังนี้แล้วขอท่านผู้อ่านได้โปรดพิจารณาด้วย เมื่อปรากฏว่ามติคณะรัฐมนตรีขัดกับกฎหมาย ซึ่งเป็นแม่บทใหญ่เสียแล้ว จะสมควรยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกันได้แล้วหรือยัง

ถ้าเราจะมองย้อนหลังไปในอดีตในสมัยที่ประเทศไทยยังขาดแคลนนักวิชาการชั้นสูงอยู่เป็นจำนวนมาก การตีความในกฎหมายท่านอง “ตั้งเอาหลักมาหาคน” ไม่ใช่ “ตั้งเอาคนไปหาหลัก” นั้น เป็นเรื่องที่น่าให้อภัย เพราะเนื่องจากการขาดแคลนกำลังคนอยู่มากและในเรื่องนี้ก็ได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ต่ออายุข้าราชการที่เป็นฝ่ายวิชาการ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้เป็นกรณีพิเศษ แต่ภายหลังการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว ได้ยกเลิกการต่ออายุราชการให้แก่ข้าราชการโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะได้พิจารณาเห็นว่า บัดนี้ มีกำลังคนเพียงพอ ที่จะเข้าบริหารกิจการแทนผู้อาวุโสที่เกษียณอายุแล้ว ถ้าจะให้ต่ออายุข้าราชการกันต่อไปก็จะเป็นการกีดกันความก้าวหน้าในอาชีพ

การรับราชการของผู้อื่นที่ยังไม่ครบ เกษียณอายุที่เขามีความรู้ความสามารถสูงๆ จะเป็นการทำให้เขาต้องหมกมุ่นใจในการปฏิบัติราชการ และเรื่องนี้ได้มีการพิจารณากันในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีหลายครั้งและผลสุดท้ายได้มีมติออกมาว่า ให้ถือเป็นนโยบายที่จะไม่ต่ออายุราชการที่ครบเกษียณในทุกๆ กรณี

การไม่ต่ออายุราชการแก่ข้าราชการที่ครบเกษียณอายุเป็นการถูกต้องตามหลักการบริหารงานบุคคลแผนใหม่ ทำให้ข้าราชการประจำการไม่เกิดการเสียขวัญเสียกำลังใจเนื่องจากได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นการแข่งขันกันได้อย่างเต็มที่ เพราะมีหนทางก้าวหน้าขึ้นไปสู่ตำแหน่งสูงๆ ต่อไปได้

การไม่แต่งตั้งบุคคลที่ไม่ได้เป็นข้าราชการประจำการเข้าดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำการเป็นการระงับการขัดแย้งใด ๆ อันอาจเกิดขึ้นได้โดยสิ้นเชิงเพราะปฏิบัติถูกต้องตามเจตนารมณ์ และตัวบทกฎหมายโดยเคร่งครัด ไม่มีผู้ใดมาโต้เถียงได้

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็นเหตุผลที่ผมใคร่ขอเสนอให้บรรดาท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลาย ทั้งในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย ได้ลองช่วยกันพิจารณาว่าเป็นเรื่องผิดหรือถูกประการใด ทั้งนี้เพื่อธำรงไว้ซึ่งความสุจริต ยุติธรรม และความเจริญก้าวหน้าของราชการไทย.

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ทัศนะจากสื่อมวลชน

เงินเดือนข้าราชการ

โดย พ. อุบลขาว

ท่านผู้อ่านคงจะจำได้ว่า เมื่อประมาณต้นปีที่แล้วรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการเสียใหม่ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลหลายประการดังทราบอยู่แล้ว คณะกรรมการชุดนี้มีรัฐมนตรีกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการและประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่เป็นกรรมการหลายฝ่ายด้วยกัน อาทิเช่นผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ เป็นต้น

นับตั้งแต่ได้แต่งตั้งกรรมการคณะนั้นขึ้นแล้วจนถึงขณะนี้ ยังไม่มีข่าวใดที่ยืนยันได้แน่นอนว่า คณะกรรมการได้ดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไปแล้วแค่ไหนอย่างไร มีแค่ข่าวลือๆ ออกมาหลายกระแสข่าวด้วยกัน บ้างก็ว่าคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการเสร็จแล้ว เงินเดือนขั้นต่ำสุดเท่านี้เท่านี้ สูงสุดเท่านี้เท่านี้ มีหนังสือพิมพ์บางฉบับเคยตีพิมพ์อัตราเงินเดือนตามข่าวนี้มาแล้ว ข้าราชการบางคน

ได้รับอัตราเงินเดือนใหม่ที่พรรคพวกโรเนียวส่งมาให้จากกระทรวงคลังดูแล้วดีใจไปตามๆ กัน บางกระแสข่าวก็ว่าคณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาอะไรมากนัก ประชุมกันไม่กี่ครั้ง และยังไม่กำหนดอะไรแน่นอนไม่ได้ จะต้องพิจารณาต่อไปอีก และครั้งสุดท้ายของกระแสข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้รัฐมนตรีคลัง ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่าการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการมีปัญหาหลายประการ อาจจะยังทำไม่ได้ในเวลานี้ ขอให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยหล่าไฟพิเศษทางอื่นไปพลางๆ ก่อน ผู้เขียนจึงเชื่อว่าเมื่อประธานกรรมการซึ่งเป็นรัฐมนตรีดูเงินกล่าวเช่นนั้นการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการ คงจะต้องรอดต่อไปอีก ข้าราชการผู้น้อยคงคอยต่อไป

ผู้เขียนนอกจะเห็นใจรัฐบาลอยู่มากที่ไม่อาจพิจารณาดำเนินการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการได้อย่างง่าย เพราะยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ และที่สำคัญที่สุดคือ เงิน แม้แต่จะปิดหีบงบประมาณปีใหม่ ซึ่งจะเริ่ม ๑ ต.ค. ๑๓

ก็ยังต้องเพิ่มภาษี แต่การที่รัฐบาลตั้งกรรมการขึ้น แล้วไม่อาจพิจารณาอะไรได้หรือไม่อาจเสนออะไร ให้รัฐบาลพิจารณาได้ ก็นับว่าไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด เสียเวลาเสียเบี้ยประชุมไปเปล่าๆ และซ้ำยังทำให้ข้าราชการมองเห็นอย่างชัดแจ้งว่า รัฐบาลตั้งกรรมการขึ้นมาเพื่อเป็นกลลวง ให้เห็นว่ารัฐบาลได้เอาใจใส่ในสวัสดิภาพ และความเป็นอยู่ของข้าราชการชั้นผู้น้อย กำลังจะช่วยเหลือแต่ให้หรือไปก่อนอดทนไปก่อนก่อนหนึ่ไปก่อน เพราะรัฐยังต้องพิจารณาต่อไปอีกนาน นานเท่าไรไม่ทราบ ไม่มีใครตอบได้นอกจากรัฐบาลเองเท่านั้น ผู้เขียนเองก็แปลกใจที่สุดว่าทำไมการพิจารณาอะไรๆ ของราชการไทยมันถึงเข้าไปหมดทุกอย่างและการพิจารณาช้านั้นมิใช่ว่าผลการพิจารณาจะออกมาดีเลิศลอยก็หาไม่ ปีก่อนโน้นพิจารณาปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการก็ตั้งพิเศษ แต่ผลที่ออกมาผู้อ่านข้าราชการรัฐบาลต่างก็ทราบดีว่าเป็นอย่างไร มีผู้เขียนวิจารณ์แล้วมากมาย จึงจดที่จะกล่าวในที่นี้

ที่จริงแล้วเรื่องการปรับปรุง อัตราเงิน เดือน ข้าราชการน่าจะกระทำโดยง่าย ไม่ต้องใช้เงินเป็นพัน ๆ ล้านบาทอย่างที่พูด ๆ กัน ถ้าหากว่า รัฐบาลจะพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติม ให้เฉพาะ ข้าราชการชั้นผู้น้อยจริง ๆ อย่างที่ยกมาอ้างเหตุผล

ที่จะปรับปรุง เพราะเห็นอยู่แล้วว่าเงินเดือนชั้นต่ำสุดกับชั้นสูงสุดนั้นมันแตกต่างกันมากจริง ๆ และก็เชื่อกว่าผู้ที่เดือดร้อนใน ขณะนี้ก็คือ ข้าราชการชั้นผู้น้อยมิใช่ผู้ใหญ่

ถ้าหากว่ารัฐบาลไม่อาจพิจารณาปรับปรุงอัตรา เงิน เดือนข้าราชการได้แล้วจริง ๆ ก็ควรจะชั่งใจข้อเท็จจริงให้พอค่าข้าราชการทราบเสียเลย เผื่อบางที่ราคาสินค้าอาจจะลดลงมาบ้าง หรือถ้าเพิ่มขึ้นอีกก็ขอให้เป็นเพราะรัฐบาลเพิ่ม ภาษีเพียงเหตุเดียว ก็พออย่าให้ราคาสินค้าขึ้น ไปรอการ ปรับปรุงเงินเดือน ข้าราชการอีกต่อหนึ่งเลย ข้าราชการชั้นผู้น้อยจะไม่ต้องทุกข์ทรมานเพิ่มขึ้นอีก

อีกเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเงินเดือนข้าราชการก็คือ โควตาการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ (๒ ขั้น) ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงการคลังกำหนด ใช้มา ๒ ปีแล้วนั้น เป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีรับว่าจะแก้ไขเพิ่มโควตาให้สูงขึ้นอีก โดยส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงอัตราเงินเดือน ข้าราชการพิจารณาควบคู่กันไปด้วย โดยส่งเรื่องนี้ไปให้คณะกรรมการชุดดังกล่าว ตั้งแต่หลังการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๒ และ คณะ รัฐมนตรี อ้าง เมื่อ ปี กลาย นี้ ว่า ไม่ อาจ

เพิ่มโควต้าให้สูงขึ้นได้ ตั้งแต่ปีกลาย (๑ ต.ค.) เพราะเกรงจะเกิดปัญหาหลักกันยุ่งยาก ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานบางหน่วยพิจารณาความดีความชอบเสร็จแล้วรอไว้ปี

เวลาล่วงเลยมา จนบัดนี้การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนปีงบประมาณก็เริ่มอีกแล้ว แต่เรื่องโควต้าที่จะปรับปรุงยังไม่มีอะไรคืบหน้า หรือรอไว้พิจารณาเมื่อกรมกองต่าง ๆ พิจารณาเลื่อนขั้นประจำปีเงินเดือนข้าราชการเสร็จแล้ว จึงออกข่าวว่าปีนี้ไม่ทัน ไว้ปีหน้า เรื่องนี้เป็นผลเสียหายในทางกำลังใจ และการปฏิบัติงานของ ข้าราชการอย่างยิ่ง อาจเป็นผลให้ข้าราชการทำงานแบบชนิดที่เรียกว่าทำไปเรื่อย ๆ เป็นผลเสียหายต่อทางราชการอย่างยิ่ง การฝึกอบรมข้าราชการให้ขยันหมั่นเพียรอาจไม่มีความหมายแต่อย่างใด ผู้เขียนเชื่อว่ารัฐบาลก็ทราบถึงผลเสียชนิดนี้ เว้นแต่จะทำเป็นไม่รู้ ไม่ซีซีเสียเท่านั้น

ในทัศนะของผู้ เขียน เห็นว่าเรื่องการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ ไม่ควรจะจำกัดโควต้าไว้เลย เพราะถ้าลองย้อนไปดูผลของการ

พิจารณาความดีความชอบก่อน ๆ ที่ยังไม่จำกัดโควต้าไว้ เปอร์เซ็นต์การเลื่อนขั้นเป็นกรณีพิเศษไม่แตกต่างกันมากนัก ข้าราชการมีความความตั้งใจทำงานดีกว่า แต่ถ้าหากรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้อง กำหนดโควต้าไว้ตาม เดิมอีกต่อไป ใครจะเสนอแนะ เพื่อพิจารณาว่าควรจะแยกเปอร์เซ็นต์ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ดีกว่าที่จะกำหนดรวม ๆ กัน แบบที่แล้วก็จัดว่าตรี ๑๐% โทเอก ๖% เป็นต้น ควรจะแยกเป็นชั้นว่าตัวก็เปอร์เซ็นต์ ชั้นตรีก็เปอร์เซ็นต์ ชั้นโทก็เปอร์เซ็นต์ เพราะหากจำกัดเปอร์เซ็นต์ไว้รวมกันแล้ว ข้าราชการชั้นรอง ๆ ไม่ค่อยมีโอกาสได้พิจารณาเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากผู้ใหญ่เป็นผู้พิจารณาและหากพิจารณาให้ ๒ ชั้น ก็เกรงว่าจะแย่งเงินเดือนขึ้นสองชั้นของท่าน เช่น ลูกน้องชั้นจัตวา หัวหน้าชั้นตรี ลูกน้องชั้นตรี หัวหน้าชั้นตรี ลูกน้องชั้นโท หัวหน้าชั้นเอก หัวหน้าน้อยคนนักที่จะเอาเปอร์เซ็นต์ไปแบ่งลูกน้อง เมื่อการพิจารณาเงินเดือนยังเชื่อรายงานของหัวหน้างานอยู่ก็ควรจะแยกเปอร์เซ็นต์อันจำกัดนี้ออกจากกัน หรือใครจะว่าไม่จริงก็แล้วแต่ สาธุ ขอให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเสียที

ภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรสอบรวมชั้นจัตวา—ชั้นตรี

พลสิทธิ์ หนูบุญ

VOCABULARY TEST

ในวารสารข้าราชการฉบับที่แล้ว ผู้เขียนได้เสนอแบบและตัวอย่างของการทดสอบความหมายของคำ (Vocabulary Test) รวมทั้งคำอธิบายทุกประเภทแล้ว ในฉบับนี้จึงขอเสนอแบบทดสอบประเภทละ ๑๐ ข้อ ถ้าจะทำบทอธิบายทุกข้อก็คงเปลืองหน้ากระดาษมาก และจะได้แบบทดสอบน้อย จึงขอให้ท่านผู้อ่านลองทำเอง เมื่อมีข้อสงสัยความหมายของคำก็ให้ใช้ Dictionary ทุกครั้ง จะช่วยให้เพิ่มศัพท์มากขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าควรเสนอเรื่องสำคัญตามหลักสูตรให้หมดก่อน แล้วจึงค่อยเพิ่มภาคทดสอบให้มาก ๆ เพราะมีเรื่องที่ยังไม่ได้กล่าวถึงอีกเช่น Structural Test, Analogy Test เป็นต้น

1. Words with Pictures (คำ—อธิบายภาพ)

Select the correct word lettered by A, B, C, or D which fits the picture best.

(เลือกคำที่ถูกในข้อ A, B, C, หรือ D ซึ่งทำให้มีความหมายสมบูรณ์ถูกต้องกับภาพ)

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

This man is using a _____.

- A. balance
- B. hanger
- C. measure
- D. weight

This monkey is trying to get a flower with a very long _____.

- A. blade
- B. handle
- C. shaft
- D. stem

There is a _____ of water on the floor.

- A. bowl
- B. broom
- C. buket
- D. hammer

Here is a goat. It is very near the edge of a _____.

A. cliff	B. hill
C. mountain	D. reef

This man is being hit on the jaw. He has a _____ in his teeth.

A. gap	B. hole
C. pit	D. place

This lady is painting her _____.

A. eyebrows	B. eyelashes
C. eyelids	D. forehead

The woman is _____ her baby up

- A. packing
- B. parcelling
- C. tying
- D. wrapping

This pillar is not _____.

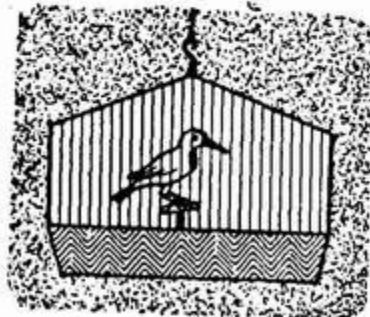
- A. right up
- B. up
- C. upright
- D. upside

Two men are unloading a barrel from a truck.

There is a car going _____ the street.

- A. across
- B. along
- C. long
- D. through

Here is a bird in a cage. It has a long _____.

A. beach	B. beak
C. mouth	D. nose

2. Words in Sentences (คำในประโยค)

Select the word or phrase which makes the best sense of each sentence.

(เลือกคำหรือวลีที่ทำให้ความมีสาระถูกต้องที่สุดในแต่ละประโยค)

1. "Have you any shoes a little wider than these ?

There are _____ narrow for me."

A. about	B. nearly
C. not quite	D. rather

2. Have you paid the _____ for 100 baht that the garage sent to you ?

A. bill	B. check
C. debt	D. sum

3. He didn't describe what happened in _____; he only told me the most important facts.

A. detail	B. little
C. small	D. smallness

4. After my long walk I was pleased to have an iced drink: I found it _____ me.

A. lived	B. refreshed
C. tired	D. upstared

5. After the car had knocked her down, she lay _____ for half an hour.

- A. asleep B. thoughtless
C. unconscious D. nknown
6. After you have paid a bill you are given a _____ to show that you have paid.
A. cash B. receipt
C. reception D. recipe
7. Before a merchant buys cloth from another country, he wants to see a small piece as _____.
A. a case B. an example
C. an idea D. a sample
8. Before getting on a horse, you usually put a _____ on its back
A. base B. coach
C. saddle D. seat
9. Before sowing seeds, farmers usually _____ their fields.
A. harvest B. plough
C. scratch D. turn
10. Can I _____ some money from you? I've lost my bag.
A. borrow B. hire
C. lend D. rent

3. Definitions (คำจำกัดความ)

Select the word or phrase that fits the definition in each question most closely.

(เลือกคำหรือวลี ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงที่สุดของคำจำกัดความในแต่ละข้อของคำถาม)

1. arms and legs :	A. branches	B. ends
	C. limbs	D. members
2. ask too much money for something :	A. bargain	B. cheap
	C. overcharge	D. price
3. allow to enter :	A. admit	B. include
	C. introduce	D. invite
4. belonging to a place :	A. grow	B. local
	C. seaside	D. space
5. be glad :	A. grin	B. laugh
	C. pleasure	D. rejoice
6. become better :	A. encourage	B. increase
	C. improve	D. prefer
7. chief city :	A. capital	B. central
	C. mayor	D. township
8. coming at the right time :	A. early	B. occasion
	C. often	D. punctuality
9. demand as a right :	A. claim	B. earn
	C. insure	D. owe
10. during this time :	A. century	B. history
	C. meanwhile	D. year

4. Synonyms (คำที่มีความหมายคล้ายคลึง)

Select the word or phrase lettered by A, B, C, or D which is closest
in meaning to the word on the left.

(เลือกคำหรือวลีที่น่าหน้าด้วย A, B, C, หรือ D ที่มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับคำ
ซ้ายมือที่ให้มา)

1. absolutely :	A. always	B. entirely
	C. partly	D. really
2. baggage :	A. furniture	B. luggage
	C. prayer	D. wagon
3. calculate :	A. arithmetic	B. count
	C. need	D. work
4. decay :	A. die	B. rot
	C. rotten	D. say
5. employ	A. buy	B. direct
	C. use	D. worker
6. faint :	A. draw	B. fall
	C. pretend	D. weak
7. gain :	A. belt	B. have
	C. lose	D. win
8. habit :	A. custom	B. finish
	C. live	D. use
9. imitate :	A. copy	B. follow
	C. think	D. unreal
10. jealousy :	A. eagerness	B. envy
	C. hate	D. love

5. Antonyms หรือ Opposites (คำที่มีความหมายตรงกันข้าม)

Select the word or phrase lettered by A, B, C, or D which expresses
most closely the opposite meaning to the word on the left.

(เลือกคำหรือวลีนำหน้าด้วย A, B, C, หรือ D ที่มีคามหมายใกล้เคียงที่สุดในแง่ที่ตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ทางซ้ายมือ)

1. absence :	A. entrance	B. here
	C. home	D. presence
2. balance :	A. off-center	B. stand
	C. unsteadiness	D. weak
3. certainty :	A. doubt	B. experiment
	C. hesitate	D. vague
4. damage :	A. advantage	B. gain
	C. improve	D. mend
5. ease :	A. difficulty	B. hurt
	C. uncomfortable	D. west
6. failure :	A. conclusion	B. empty
	C. extra	D. success
7. general	A. country	B. public
	C. special	D. unusually
8. hollow :	A. complete	B. real
	C. safe	D. solid
9. idle :	A. fierce	B. intelligent
	C. useful	D. working
10. lawful	A. demand	B. forbidden
	C. offer	D. refuse

6. Idiom Test

Selected the word or phrase lettered by A, B, C, or D which is

closest in meaning to an underlined word or phrase in each question.

(เลือกคำหรือวลีที่น่าหน้าด้วย A, B, C, หรือ D. ที่มีความหมายใกล้เคียงที่สุด กับ คำหรือวลีที่ขีดเส้นใต้ ในแต่ละข้อ)

1. If I keep an eye on something, I———.
A. like it
B. see it
C. water it
D. put it away
2. If someone tells you to shut up, he wants you to———.
A. close the door
B. turn off the radio
C. stop talking
D. stay quietly
3. To eat in means———.
A. eat a lot
B. eat in a restaurant
C. eat at home
D. eat with friends
4. If I get along with someone, I———.
A. know him well
B. dislike
C. live or work harmoniously with him
D. walk together for a long way
5. To look after means———.
A. to follow someone everywhere
B. to take care of someone
C. to call on someone
D. to agree to any idea
6. To learn something by heart is to learn it———.
A. quickly
B. slowly
C. well
D. by memory

7. By the way is a synonym for _____.
- A. at last B. however
C. incidentally D. immediately
8. To keep on doing something is to _____.
- A. begin doing it B. continue doing it
C. stop doing it D. try doing it
9. If something is out of order, it is _____.
- A. old B. not in working condition
C. modern D. old-fashioned
10. To Point out something is to _____.
- A. indicate it B. look it up
C. touch it D. need it

ANSWERS

1. Words with Pictures

1	A	6	A
2	D	7	D
3	C	8	C
4	A	9	B
5	A	10	B

2. Words in Sentences

1	D	6	B
2	A	7	D
3	A	8	C
4	B	9	B
5	C	10	A

3. Definitions

1	C	6	C
2	C	7	A
3	A	8	D

4. Synonyms

1	B	6	D
2	B	7	B
8	B	8	A

1 B 9 A

5 D 10 C

5. Antonyms

1 D 6 D

2 C 7 C

8 A 8 D

4 D 9 D

5 A 10 B

4 B 9 A

5 C 10 B

6. Idiom Test

1 B 6 D

2 C 7 C

3 C 8 B

4 C 9 C

5 B 10 A

You may force a man to shut his
eyes but you cannot make him sleep.

ภาษิตเตนมาวัค

(ท่านอาจบังคับให้คนอื่นปิดตาได้ แต่ท่าน
บังคับให้เขานอนหลับ (หยุดคิด) ไม่ได้)

A man may bring his horse to water
but he cannot make him drink

ภาษิตอังกฤษ

(คนอาจจูงม้าไป (ยังบ่อน้ำ) เพื่อให้ม้ากินน้ำ
แต่ไม่สามารถบังคับให้ม้าดื่มได้)

ของไทยเรา

“อย่าข่มเขาโคขึ้นให้กินหญ้า”

พระราชนิพนธ์ ร. ๖

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ปัญหากฎหมาย ปัญหาคลัง

ปัญหากฎหมาย

ผู้ตอบ.

เสริมสุข โกวิทวานิช

นิติกรเอก กองระเบียบข้าราชการ

อิทธิชัย เสือวรรณศรี

วิทยากรโท กองระเบียบข้าราชการ

ชนะ อินสว่าง

ผู้ช่วยหัวหน้ากอง กองวินัยและเรื่องราว

ชัยณรงค์ ละออเนวล

หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการ

สำนักงาน ก. พ.

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๘๑

ถาม นาย ก. เคยรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน วิชาสามัญชั่วคราวของกรม ข. มาแล้ว
ประมาณ ๕ ปี และขอลาออกจากราชการ โดยเหตุเพื่อไปประกอบอาชีพอย่างอื่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๘
และต่อมาภายหลังได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา สังกัดกรม ค. โดยการสอบ
แข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ และรับราชการตลอดมาจนปัจจุบันนี้
จะขอนับวันราชการในตอนที่รับราชการพลเรือนวิชาสามัญชั่วคราว มารวมเพื่อประโยชน์ในการสมัคร
สอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ซึ่งจะประกาศรับสมัครสอบประมาณเดือนสิงหาคมศกนี้ได้
หรือไม่

ตอบ ก.พ. เคยมีมติตอบข้อหารือของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ว่า ข้าราชการพลเรือนที่ออก
จากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการใหม่ หรือเคยรับราชการมาหลายแห่ง โดยวันรับราชการไม่ติดต่อกัน
หรือเคยเป็นข้าราชการวิชาสามัญชั่วคราว หรือวิชาสามัญประจำมาแล้ว ให้นับวันราชการเหล่านั้นรวม
กันเพื่อประโยชน์ในการสมัครสอบได้ แต่ขณะสมัครสอบต้องเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา

กรณีของนาย ก. มีสิทธิสมัครสอบรับ

ตอบคุณ ส.ส. นิยมศิลป์ เมืองนนทบุรี

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบังคับบัญชา บรรดาข้าราชการฝ่ายบริหารส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และนายอำเภอเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอ ขอเรียนถามว่า

ถาม (๑) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งไปประจำให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี โดยมีอำนาจบังคับบัญชาการบริหารส่วนภูมิภาคซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ เมื่อมีเหตุจะต้องไปราชการนอกสำนักงานประจำตามปกติ ต้องได้รับการสั่งหรือการอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ก่อน ถูกต้องหรือไม่

ตอบ มาตรา ๓๔, ๓๕ และมาตรา ๔๐, ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในจังหวัด อำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัด อำเภอ พร้อมทั้งบัญญัติให้หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ที่ประจำจังหวัด อำเภอเป็นผู้ช่วย

ดังนั้น เมื่อหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ที่ไปปฏิบัติราชการเหล่านั้น จะไปราชการนอกที่ทำการตามปัญหาที่ถามไปก็ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ถูกต้องแล้วครับ

ถาม (๒) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ตามคำถามข้อ (๑) เมื่อมีเหตุจะต้องให้ข้าราชการในบังคับบัญชาของตนไปราชการนอกสำนักงานประจำตามปกติจะต้องเสนอขอรับการสั่งหรือการอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ก่อน ถูกต้องหรือไม่

หากหัวหน้าส่วนราชการตามคำถามข้อนี้ มีอำนาจการสั่งหรือการอนุญาตให้ข้าราชการในบังคับบัญชาของตนไปราชการนอกสำนักงานประจำตามปกติได้ ขอทราบว่าใช้อำนาจตามกฎหมายใด

(๓) ตำแหน่งสภรณ์จังหวัด และสภรณ์อำเภอเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอและตำแหน่งดังกล่าวนี้ เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ก.พ. ว่า

ด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เมื่อเป็นเช่นนั้น สหกรณ์อำเภอ จะมีอำนาจในการสั่งหรือการอนุญาตให้ข้าราชการในบังคับบัญชาของตน ไปราชการนอกสำนักงานประจำตามปกติได้หรือไม่

ตอบ ข้อ (๒) และข้อ (๓) เป็นเรื่องการบริหารงาน เพื่อประโยชน์และความเหมาะสมแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ อาจจะสั่งหรือวางหลักปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้อย่างใดก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสมของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่นภูมิประเทศ ลักษณะงานของแต่ละส่วนราชการ รวมทั้งตัวข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดและอำเภอนั้น ๆ ด้วย เช่น อาจจะให้ขออนุญาตก่อน หรือเพียงแต่รายงานให้ทราบ หรืออาจจะเป็นพิจารณาอนุญาตเอง หรืออาจให้หัวหน้าส่วนราชการแต่ละแห่งใช้ดุลยพินิจตามความเหมาะสมแล้วรับทราบก็ได้ครับ

ถาม อำนาจในการสั่งหรือการอนุญาตให้ข้าราชการ ไปราชการนอกสำนักงานประจำตามปกตินั้น ควรมีหลักฐานเป็นหนังสือไว้ด้วย เว้นแต่กรณีรีบด่วน แต่ถ้าจะดำเนินการสั่งด้วยวาจาตลอด เห็นว่าไม่น่าจะชอบด้วยทางปฏิบัติ ถูกต้องหรือไม่

ตอบ ควรจะเป็นอย่างนั้นครับ เท่าที่ทราบ ก็ถือปฏิบัติกันทั่วไปอยู่แล้ว

ตอบสมาชิก

ถาม กรมฯ หนึ่งได้ประกาศรับสมัครสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีสำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้และวิธีสอบคัดเลือกสำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษดังกล่าว มีข้อหนึ่งระบุไว้ว่า ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาตั้งแต่อันดับสองขึ้นไป ซึ่งรับหรือเคยรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ถ้านาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา อันดับหนึ่งเต็มขั้น รับราชการมาครบ ๕ ปี แล้ว และในขณะที่ประกาศรับสมัครสอบนั้น เป็นเวลาที่อยู่ในระหว่างพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ซึ่งนาย ก. ก็ได้รับการพิจารณาด้วย แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติให้เลื่อน ขอดถามว่านาย ก. จะมีสิทธิสอบเลื่อนขั้นหรือไม่ ถ้าวันประกาศรับสมัครสอบเลยเดือนตุลาคมไปแล้ว

ตอบ ผู้ตอบมีความเห็นส่วนตัวว่าไม่มีสิทธิสมัครสอบ เพราะมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน แม้ว่าวันประกาศรับสมัครสอบจะเลยเดือนตุลาคมก็ตาม แต่การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ถ้ายังไม่มีคำสั่ง ก็ไม่เป็นการแน่นอนว่าจะได้เลื่อนเงินเดือนประจำปีหรือไม่

อนึ่ง ในทางปฏิบัติ การรับรองคุณสมบัติข้อที่กำหนดว่า ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาอันดับ ๒ ขึ้นไปและรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปีดังกล่าวนั้น ต้องมีหนังสือรับรองของทางราชการมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่รับสมัครสอบ เมื่อยังไม่มีค่าส่งเลื่อนเงินเดือนประจำปี ทางราชการก็ออกหนังสือรับรองให้ไม่ได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๒๒๘

ถาม (๑) สมมติว่านาย ก. ได้รับการบรรจุใหม่ให้เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๒ เมื่อครบ ๖ เดือนแล้ว กรมเจ้าสังกัดได้บรรจุแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ขอดถามว่านาย ก. มีสิทธิได้รับการพิจารณาความดีความชอบประจำปีงบประมาณ ๒๕๑๔ หรือไม่
ตอบ มีครับ

ถาม (๒) คณะรัฐมนตรีลงมติเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๐ และวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ว่า สำหรับการเสนอขอเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอก เป็นชั้นพิเศษตามความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้เสนอขอเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอก ผู้ได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าชั้นเอก อันดับ ๒ ชั้น ๔,๑๐๐ บาท และจะต้องมีเวลารับราชการตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานเป็นต้นมาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ฉะนั้น กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๔๗ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นเอกขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ต้องถูกยกเลิกไปด้วย ความเห็นของข้าพเจ้าถูกต้องหรือไม่

ตอบ กฎ ก.พ. ฉบับที่ท่านอ้างถึงนี้ยังไม่ถูกยกเลิกครับ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๔๗ (พ.ศ. ๒๕๐๖) กำหนดไว้เพียงว่า ผู้ที่จะได้เลื่อนขึ้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ จะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอก หรือเป็นข้าราชการที่ ก.พ. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นเอกมาแล้วกี่ปี แต่มติคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดเพิ่มเติมว่า จะต้องมีความรับราชการตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานเป็นต้นมาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ซึ่งการนับเวลา ๑๐ ปีนี้ให้นับรวมเวลาปฏิบัติราชการในขณะที่เป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ และลูกจ้างรวมด้วยได้ และในกรณีที่มีความรับราชการไม่ติดต่อกัน ก็ให้นับรวมเข้าด้วยกันได้ สรุปได้ว่า ผู้ที่จะได้เลื่อนขึ้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษนั้น นอกจากจะได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าชั้นเอกอันดับ ๒ ชั้น ๔,๑๐๐ บาท และมีเวลารับราชการตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานเป็นต้นมาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปีแล้ว ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีนี้ ยังต้องเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอก หรือเป็นข้าราชการที่ ก.พ. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นเอก ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ด้วย

ปัญหาคลัง

ผู้ตอบ

วิเชียร ไม้เรียง

รองอธิบดี

สนิท เกษะศิริ

เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์

นิติกรพิเศษ

ประภัศร์

พุทธรังษิ์

หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่

แสงอาทิตย์ บุณนาค

หัวหน้าแผนก ๑

กองบำเหน็จบำนาญ

ก ร ม บั ญ ชี ก ล า ง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๖๕๖

ถาม (๑) นาย ก. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ขณะทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการชั้นตรี จะมีสิทธิเบิกค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและอื่นๆ ในตำแหน่งชั้นตรีได้หรือไม่ (เพราะแผนกที่ นาย ก. สังกัดให้เบิกในตำแหน่งชั้นจัตวาเท่านั้น)

ตอบ เบิกในอัตราประจำแผนกได้ครับ

ถาม (๒) กรณีข้อ (๑) ทางแผนกการเงินที่นาย ก. สังกัดอยู่บอกว่า “พ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว จึงมีสิทธิเบิกเท่าชั้นตรี” ถ้านาย ก. มีสิทธิเบิกในตำแหน่งชั้นตรีได้ จะอ้างสิทธินี้กับแผนกการเงินอย่างไร

ตอบ เป็นหลักเกณฑ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ถาม (๓) กรณีข้อ (๑) ทางแผนกการเงินบางแห่งบอกว่า “ต้องรอ จ. ๑๔ ตกไปถึงสำนักงานแล้ว จึงมีสิทธิเบิกเท่าชั้นตรี” จึงเรียนถามว่า ความเห็นต่างๆ กรณีนาย ก. อย่างใดจึงจะถูกต้อง

ตอบ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่ต้องใช้ จ. ๑๔ มาประกอบนั้น ก็เพื่อทราบว่ามีผู้เบิกอยู่ในตำแหน่งใด ในกรณีที่ผู้เบิกยังไม่มีชื่ออยู่ใน จ. ๑๔ หรือตำแหน่งใน จ. ๑๔ ไม่ตรงกับตำแหน่งจริง การเบิกก็ใช้คำสั่งแต่งตั้งประกอบแทนได้

ตอบสมาชิกจังหวัดจันทบุรี

ผมมีปัญหากับการเบิกค่าพาหนะขนย้ายครอบครัว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ผมเริ่มเข้ารับราชการครั้งแรกตำแหน่งครูตรี สังกัดกรมสามัญศึกษา ณ อำเภอ ก. จังหวัด ข. ต่อมาสอบบรรจุประจำแผนก สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ ทางสำนักงานปลัดกระทรวงฯ มีคำสั่งบรรจุ เมื่อ ๑ มกราคม ๒๕๑๓ ณ ที่ทำการศึกษานิเทศก์จังหวัด ค จังหวัด ข มีหนังสือส่งตัว เมื่อ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๓ ผมเดินทางไปรายงานตัว เมื่อ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๓ ทางจังหวัด ข. ไม่มีเงินอุดหนุนในการขนย้ายครอบครัว และผมยังหาบ้านพักไม่ได้ จึงยังไม่ได้ขนย้ายครอบครัวไปในการเดินทางไปรายงานตัวนั้น ผมมิได้ขออนุมัติการเดินทางต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ข. และขณะนั้นยังไม่ได้เบิกค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักตอนที่เดินทางไปรายงานตัว และยังไม่ได้ขนย้ายครอบครัว จึงมีปัญหามาขอเรียนถามดังนี้

ถาม (๑) ขณะนี้ผมหาบ้านพักได้แล้ว จะขนย้ายครอบครัวเร็ว ๆ นี้ ขอเรียนถามว่า จะเบิกค่าพาหนะขนย้ายครอบครัวได้หรือไม่

ตอบ ถ้าได้ขอขมวดย้ายครอบครัวไว้ และการย้ายครอบครัวอยู่ในภายในกำหนด ๑ ปีนับแต่วันที่ปรากฏในคำสั่งให้เดินทาง

ถาม (๒) ถ้าได้จะดำเนินการอย่างไร โดยผมมีความประสงค์จะได้รับเงินค่าขนย้ายก่อน เพราะผมไม่มีเงินทดลองจ่าย

ตอบ ทำได้โดยนำใบยืมตามในประมาณการจากแผนกการที่สังกัด

ถาม (๓) ค่าพาหนะ ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงตอนที่เดินทางไปรายงานตัว ขอเบิกพร้อมค่าขนย้ายได้หรือไม่

ตอบ ได้ครับ แต่ต้องทำเอกสารขอเบิกแยกกัน เพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปรายงานตัวเป็นรายจ่ายที่ได้จ่ายไปแล้ว ส่วนค่าใช้จ่ายในการขนย้ายครอบครัว เป็นการยืมเงินชั่วคราว

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๕๘

ข้าราชการกรมสรรพากรคนหนึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอยู่ ณ อำเภอหนึ่ง แต่จังหวัดสั่งให้ย้ายช่วยราชการ ณ ที่ทำการสรรพากรจังหวัด และข้าราชการผู้นี้มีสิทธิขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านได้

ทุกอำเภอภายในจังหวัดนี้ เพราะบรรจุกครั้งแวกในจังหวัดอื่น ดังนั้น จึงได้ยื่นเรื่องราวขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านที่ได้พักอยู่อาศัยในเขตท้องที่อำเภอเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งตัวจังหวัด แต่เจ้าหน้าที่คลังจังหวัดขัดข้องอ้างว่า ข้าราชการดังกล่าวขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านที่ได้พักอาศัยในเขตท้องที่อำเภอเมืองไม่ได้ จะมีสิทธิขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านได้ก็แต่เฉพาะที่พักอาศัยในเขตท้องที่อำเภอที่ตกดำรงตำแหน่งอยู่เท่านั้น เพราะเป็นสำนักงานเบิกเงินเดือน ส่วนในเขตท้องที่อำเภอเมืองไม่ใช่สำนักงานเบิกเงินเดือนของข้าราชการผู้นั้น ถ้าจะขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านในเขตท้องที่อำเภอเมือง ซึ่งเช่าพักอาศัยในการอยู่ช่วยราชการจังหวัดแล้ว จะต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเสียก่อน โดยอ้างระเบียบตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ ก.ค. ๐๕๐๒/๑๔๑๐๖ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๐๔ (ได้สำเนาแบบประกอบการพิจารณาพร้อมนี้ด้วยแล้ว) แต่ผมมีความเห็นว่า ข้าราชการสรรพากรดังกล่าวน่าจะขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านในเขตท้องที่ที่ตนอยู่ช่วยราชการจังหวัดได้ โดยไม่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังแต่ประการใด เพราะตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญฯ พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๖ คำนิยามของ “สำนักงานเบิกเงินเดือน” หมายความว่า กรมบัญชีกลาง คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ ซึ่งเป็นที่วางฎีกาเบิกเงินเดือน และตามระเบียบเบิกเงินค่าบ้าน ก็ให้เบิก ณ สำนักงานเบิกเงินเดือนประกอบกับที่ทำการสรรพากรจังหวัดก็เป็นผู้จัดทำฎีกาเบิก-จ่ายเงินต่าง ๆ ให้แก่อำเภอ โดยอำเภอไม่มีหน้าที่เป็นผู้จัดทำฎีกาขอเบิกเงินจากคลังแต่อย่างใด ดังนั้น ทุก ๆ อำเภอในเขตจังหวัดเดียวกัน จึงมีสำนักงานเบิกเงินเดือน ณ ที่จังหวัดเพียงแห่งเดียว การขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านในเขตท้องที่ที่อยู่ช่วยราชการ แม้แต่จะเป็นคนละอำเภอกับที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่ก็ตาม.. แต่อยู่ในเขตจังหวัดเดียวกัน ก็ไม่น่าจะมีข้อขัดข้องประการใด จึงขอเรียนถามว่า

ถาม ข้าราชการผู้นั้นจะขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านในเขตท้องที่ที่ตน อยู่ช่วยราชการ ซึ่งเป็นท้องที่ในเขตจังหวัดเดียวกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด สำหรับหนังสือกระทรวงการคลังที่เจ้าหน้าที่คลังจังหวัดอ้างเป็นระเบียบนั้น ผมว่าเป็นคนละกรณีกัน

ตอบ ก่อนอื่น ใคร่ขอทำความเข้าใจในเบื้องต้นเสียก่อนว่า ผู้ไปช่วยราชการไม่อยู่ในข่ายที่จะเบิกเงินค่าบ้านได้ กรณีที่หารือจึงเป็นเรื่องการขอเบิกค่าเช่าบ้านในกรณีช่วยราชการ จึงต้องตอบว่า

ยังเบิกไม่ได้ ที่ใช้คำตอบว่ายัง เพราะต้องตกลงกับกระทรวงการคลังเสียก่อน ปัญหาเรื่องนี้ไม่ใช่ปัญหาเรื่องสำนักเบิกเงินเดือนตามที่โต้แย้งกัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๕๒

ข้าราชการผู้หนึ่งเกิดเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๕๕ แต่เริ่มรับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา เงินเดือน ๒๐ บาท เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๖๕ (อายุ ๑๔ ปีเศษ) และรับราชการติดต่อกันตลอดมาจนบัดนี้ ได้รับเงินเดือน เดือนละ ๓,๐๕๐ บาท จะเกษียณอายุในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๕

ถาม (๑) มีเวลารับราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จ บำนาญกี่ปี ทั้งนี้ในระหว่างประกาศกฎอัยการศึกมีวันลาทั้งสิ้น ๓๐ วัน

ตอบ เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญประมาณ ๔๔ ปี ๔ เดือน ๔ วัน

ถาม (๒) ได้บำนาญเดือนละเท่าใด

ตอบ จะได้รับบำนาญประมาณเดือนละ ๒๔๘๔ บาท

ถาม (๓) ถ้าได้บำเหน็จจะได้เท่าใด

ตอบ ถ้ารับบำเหน็จ จะได้ประมาณ ๑๔๔,๔๕๐ บาท

ท่านสมาชิก หรือท่านผู้สนใจ ที่อยากจะเขียนบทความ หรือแสดงความคิดเห็น ลงในวารสารข้าราชการ โปรดส่งเรื่องตรงไปที่ บ.ก.

ข้อชัยพฤษ

เราต้องกราบขอภัยท่านสมาชิกอย่างยิ่ง ในความผิดพลาดของฉบับที่แล้ว โดยเฉพาะเรื่อง กฎหมาย และระเบียบใหม่ ที่มีหัวข้ออยู่ในสารบัญเรื่อง แต่สาระขาดไป และต้องกราบขอภัยอีกครั้งหนึ่ง สำหรับฉบับนี้ที่ยังนำลงยังไม่ได้ ทั้งนี้เพราะต้นฉบับเดิมได้หายไป ผู้รวบรวมกำลังรวบรวมอยู่ แต่จะรอให้ลงในฉบับนี้นั้น เราเกรงว่าจะทำให้หนังสือออกช้าเกินไป จึงขอเรียนให้ทราบว่า สาระ ของ กฎหมาย และ ระเบียบที่ ขาดหายไป ในฉบับที่แล้ว เราจะนำลงในฉบับหน้าอย่างแน่นอน และเราขอกราบขอบพระคุณท่านสมาชิก ที่กรุณาสอบถามมา เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

เนื่องจากเรากำลังเร่งรีบจัดพิมพ์วารสารข้าราชการ ฉบับเดือนมีนาคม เพิ่มเติมที่สมาชิกและผู้สนใจขอมา จึงทำให้วารสารข้าราชการฉบับนี้ต้องออกช้าไปบ้าง ท่านสมาชิกที่กำลังรอคอยหรือที่กำลังจะบ่นอยู่ หากเข้าใจในสาเหตุดังกล่าวแล้ว ก็คิดว่าคงจะเห็นใจเรา สำหรับเราคณะผู้จัดทำ ก็ยังคงตั้งใจอย่างจริงจังอยู่เช่นเดิม ในอันที่จัดทำวารสารข้าราชการให้เป็นประโยชน์แก่ท่านอย่างแท้จริง

ฉบับนี้มีเรื่องหลายเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นการเหมาะสมกับการ

เฉลิมพระเกียรติในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม นี้เป็นอย่างยิ่ง

เรื่อง หลักประจำใจในการปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าของข้าพเจ้า ก็เป็นเรื่องที่ควร สนใจเพราะให้ความคิด ที่จะส่งเสริม ประสิทธิภาพของการทำงานได้วิธีหนึ่ง เรื่องนี้แพทย์หญิงจิรพรรณ มัธยมจันทร์ กรุณาส่งมา เรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการแต่งตั้งบุคคลที่ไม่ใช่ข้าราชการประจำเข้าดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ ในมหาวิทยาลัย ของคุณอุตร ชื่นกลิ่นรูป ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นเรื่องกัมพูชา ของเกตุโกศล ก็เป็นเรื่องที่ควรติดตามอย่างยิ่ง และเมื่อพิจารณาในสาระทั้งสามแล้ว เราคิดว่าวารสารข้าราชการของเรา มีสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าเดิมเลย

เราขอขอบพระคุณท่านสมาชิก และท่านผู้สนใจ ที่กรุณาส่งข้อเขียน จดหมายและข้อเสนอแนะไปยังเรา เราจะได้พิจารณานำข้อเขียนของท่านทยอยกันลงพิมพ์ต่อไปเรื่อยๆ สำหรับข้อเสนอแนะนั้น เราก็ได้พยายามกระทำตามอยู่ และจะพยายามต่อไป และคิดว่าสำหรับฉบับต่อไป ท่านสมาชิก และท่านผู้สนใจคงจะให้ความร่วมมือ และให้ความกรุณาในการส่งข้อเขียน หรือจดหมายติชม หรือส่งข้อเสนอแนะไปยังเราอีก และขอขอบพระคุณล่วงหน้า

พบกันใหม่ฉบับหน้า

